
TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	11
I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK	15
II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK	28
1. Az Önkormányzat költségvetési és pénzügyi helyzete	28
1.1. A tervezett költségvetési bevételek és kiadások alapján a költségvetési egyensúly, a költségvetési hiány oka, finanszírozásának tervezett módja és a költségvetési hiány megállapításának szabályszerűsége	28
1.2. A teljesített költségvetési bevételek és kiadások alapján a pénzügyi egyensúly, a pénzügyi hiány oka, finanszírozásának módja és hatása a pénzügyi helyzet alakulására az eladósodás, valamint a fizetőképesség szempontjából	29
2. Az Önkormányzat felkészültsége az európai uniós források igénylésére és felhasználására, valamint az elektronikus közszolgáltatási feladatok ellátására	38
2.1. Az európai uniós források igénybevétele és a várható támogatás felhasználására történt felkészülés szabályozottságának, szervezettségének eredményessége	38
2.1.1. Az európai uniós forrásokra történő pályázatok benyújtására vonatkozó döntések összhangja a fejlesztési célkitűzésekkel	38
2.1.2. Az európai uniós forrásokhoz kapcsolódóan a pályázatfigyelés, a pályatzárási eljárás, valamint az európai uniós támogatással megvalósuló fejlesztés lebonyolítása belső rendjének szabályozottsága, a végrehajtás személyi, szervezeti feltételei, az ellenőrzési feladatok meghatározása	42
2.1.3. A fejlesztési feladat lebonyolításánál a feladatellátás rendjére, az ellenőrzési feladatok teljesítésére, valamint a felelősségi szabályokra vonatkozó előírások betartása	43
2.2. Az elektronikus közszolgáltatás feltételeinek kialakítása, a közérdekű gazdálkodási adatok elektronikus közzététele	46
3. A költségvetési gazdálkodás belső kontrolljai	48
3.1. A szabályozottság kockázata a költségvetés tervezési, gazdálkodási, beszámolási és a folyamatba épített, előzetes és utólagos vezetői ellenőrzési feladatoknál	48
3.2. A belső kontrollok működése az önkormányzati források szabályszerű felhasználásában, a költségvetési tervezés, gazdálkodás, beszámolás folyamataiban	50
3.3. A belső ellenőrzési kötelezettség teljesítése, javaslatainak hasznosulása	53
4. Az ÁSZ korábbi ellenőrzési javaslatai alapján készített intézkedési terv végrehajtása, eredményessége	56
4.1. Az Önkormányzat gazdálkodási rendszerének átfogó ellenőrzése során tett javaslatok végrehajtására tervezett intézkedések megvalósulása	56

4.2.	A zárszámadáshoz kapcsolódó (állami hozzájárulások, támogatások igénylésének és felhasználásának ellenőrzése), valamint a további vizsgálatok esetében a megállapítások, javaslatok alapján tett intézkedések	61
------	---	----

ZÁRADÉK	64
----------------	-----------

MELLÉKLETEK

1. számú	Az Önkormányzat gazdálkodását meghatározó adatok, mutatószámok (1 oldal)
2. számú	Az önkormányzati vagyon alakulása (1 oldal)
2/a. számú	Az önkormányzati kötelezettségek alakulása (1 oldal)
3. számú	Az Önkormányzat 2006-2009. évi költségvetési előirányzatainak és 2006-2008. évi pénzügyi teljesítéseinek alakulása (1 oldal)
4. számú	Tanúsítvány az európai uniós forrásokkal támogatott célok és programok 2006-2009. évi tervezett és teljesített adatairól (1 oldal)
5. számú	Adatlap a DDOP-2007-5.1.1. intézkedése keretében európai uniós forrással támogatott kerékpárút építése projektről (4 oldal)
6. számú	Az ellenőrzés során átadott munkatáblák, munkalapok és megfeleléségi tesztek jegyzéke (4 oldal)

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

Törvények

adósságrendezési törvény	a helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról szóló 1996. évi XXV. törvény
Áht.	az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény
Eisztv.	az elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi XC. törvény
Htv.	a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény
Kbt.	a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény
Ket.	a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény
Közo kt. tv.	a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény
Ötv.	a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény

Rendeletek

Ámr.	az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet
Ber.	a költségvetési szervek belső ellenőrzéséről szóló 193/2003. (XI. 26.) Korm. rendelet
18/2005. (XII. 27.) IHM rendelet	a közzétételi listákon szereplő adatok közzétételéhez szükséges közzétételi mintákról szóló 18/2005. (XII. 27.) IHM rendelet
Vhr.	az államháztartás szervezetei beszámolási és könyvvizelési kötelezettségének sajátosságairól szóló 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet
11/1994. (VI. 8.) számú rendelet	a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) számú rendelet
adórendelet	Tamási Város Önkormányzatának 16/1991. (XII. 19.) számú rendelete a helyi adókról
SzMSz	Tamási Város Önkormányzatának 8/2003. (IV. 6.) számú rendelete az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról
vagyongazdálkodási rendelet	Tamási Város Önkormányzatának 8/2000. (IV. 3.) számú rendelete az önkormányzati vagyonról és a vagyongazdálkodás szabályairól
2006. évi költségvetési rendelet	Tamási Város Önkormányzatának 6/2006. (III. 12.) számú rendelete az Önkormányzat 2006. évi költségvetéséről
2007. évi költségvetési rendelet	Tamási Város Önkormányzatának 4/2007. (III. 12.) számú rendelete az Önkormányzat 2007. évi költségvetéséről
2008. évi költségvetési rendelet	Tamási Város Önkormányzatának 7/2008. (III. 3.) számú rendelete az Önkormányzat 2008. évi költségvetéséről
2009. évi költségvetési rendelet	Tamási Város Önkormányzatának 4/2009. (II. 2.) számú rendelete az Önkormányzat 2009. évi költségvetéséről
2006. évi zárszámadási rendelet	Tamási Város Önkormányzatának 7/2007. (IV. 23.) számú rendelete az Önkormányzat 2006. évi költségvetésének végrehajtásáról
2007. évi zárszámadási rendelet	Tamási Város Önkormányzatának 12/2008. (IV. 22.) számú rendelete az Önkormányzat 2007. évi költségvetésének végrehajtásáról

2008. évi zárszámadási rendelet	Tamási Város Önkormányzatának 10/2009. (IV. 27.) számú rendelete az Önkormányzat 2008. évi költségvetésének végrehajtásáról
Szóróvidítések	
aljegyző	Tamási Város Önkormányzatának Aljegyzője
áfa	általános forgalmi adó
ÁSZ	Állami Számvevőszék
DDRFÜ	Dél-dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség
e-közigazgatás	elektronikus közigazgatás
FEUVE	folyamatba épített, előzetes és utólagos vezetői ellenőrzés
FEUVE szabályzat	Tamási Város Önkormányzat Képviselő-testületének 70/2007. (V.2.) számú határozatával jóváhagyott Tamási Város Önkormányzata folyamatba épített, előzetes és utólagos vezetői ellenőrzés szabályzata
gazdasági program	Tamási Város Önkormányzat Képviselő-testületének 47/2007. (IV. 4.) számú határozatával elfogadott „ <i>Tamási jövőjéért</i> ” elnevezésű 2006-2010. évekre szóló gazdasági programja
GESZ	Tamási Város Önkormányzatának Gazdasági Ellátó Szervezete
Gimnázium	Tamási és Környéke Oktatási és Nevelési Intézmény Béri Balogh Ádám Gimnázium és Kollégium Tagintézménye
GVOP	NFT Gazdasági Versenyképesség Operatív Program
hulladékgazdálkodási terv	Tamási Város Önkormányzatának 21/2004. (XI.7.) számú rendeletével elfogadott, 2003-2008. évekre szóló „ <i>Helyi hulladékgazdálkodási terv</i> ”
Innovatív Központ	Tamási Innovatív Központ Nonprofit Kft
jegyző	Tamási Városi Önkormányzat Jegyzője
Képviselő-testület	Tamási Városi Önkormányzat Képviselő-testülete
kerékpárút építése	a „ <i>Hivatásforgalmú kerékpáros közlekedés feltételeinek megteremtése Tamási-Pári szakaszon</i> ” fejlesztési feladat, amelyhez a DDOP-2007-5.1.1 intézkedés keretében kiírt pályázaton nyert Tamási Város Önkormányzata európai uniós támogatást
Kistérségi társulás	Tamási-Simontornya Városkörnyéki Önkormányzatok Többcélú Kistérségi Társulása 2004. június 21-től
Kistérségi társulás tanácsa	Tamási-Simontornya Városkörnyéki Önkormányzatok Többcélú Kistérségi Társulás Tanácsa
kockázatkezelési szabályzat	A jegyző által jóváhagyott, 2006. december 29-től hatályos kockázatkezelési szabályzat
Könyvtár	Könnyű László Városi Könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény
kötelezettségvállalási szabályzat	Tamási Város Önkormányzat Képviselő-testületének 23/2006. (II. 23.) számú, illetve 223/2008. (XI. 26.) számú határozatával jóváhagyott Tamási Város Önkormányzata kötelezettségvállalás, utalványozás, ellenjegyzés és érvényesítés rendjének szabályzata
NKH	Nemzeti Közlekedési Hatóság
NFT	Nemzeti Fejlesztési Terv
Óvoda	Tamási és Környéke Oktatási és Nevelési Intézmény Óvodai Intéz-

	ményegysége
ÖNHIKI	önhibáján kívül hátrányos helyzetben lévő önkormányzatok támogatása
PEJ	projekt előrehaladási jelentés
Pénzügyi bizottság	Tamási Város Önkormányzatának Pénzügyi, Városfejlesztési és Idegenforgalmi Bizottsága
Pénzügyi osztály	Tamási Városi Önkormányzat Polgármesteri Hivatalának Pénzügyi Osztálya
polgármester	Tamási Városi Önkormányzat Polgármestere
Polgármesteri hivatal	Tamási Városi Önkormányzat Polgármesteri Hivatala
Polgármesteri hivatal SzMSz-e	Tamási Város Önkormányzat Képviselő-testületének 5/2006. (I. 31.) számú határozatával jóváhagyott Tamási Városi Polgármesteri Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzata
Szakképző iskola	Vályi Péter Szakképző Iskola és Kollégium Tamási
szociális szolgáltatástervezési koncepció	Tamási Város Önkormányzat Képviselő-testületének 90/2007. (V. 30.) számú határozatával elfogadott „ <i>Tamási Város Önkormányzata szociális szolgáltatástervezési koncepciója</i> ”
TONI	Tamási és Környéke Oktatási és Nevelési Intézmény
ÚMFT	Új Magyarország Fejlesztési Terv
ügyrend	A jegyző által jóváhagyott, 2005. január 1-től hatályos ügyrend a Polgármesteri hivatal gazdasági szervezetének gazdálkodással összefüggő feladataira
üzletmenet-folytonossági terv	A jegyző által jóváhagyott, 2009. augusztus 1-től hatályos, Tamási Város Polgármesteri hivatalának üzletmenet-folytonossági és katasztrófa elhárítási terve

ÉRTELMEZŐ SZÓTÁR

1. elektronikus szolgáltatási szint	Az 1044/2005. (V. 11.) Korm. határozat alapján olyan információs, tájékoztató szolgáltatás, amely csak általános információkat közöl az adott ügygel kapcsolatos teendőkről és a szükséges dokumentumokról.
2. elektronikus szolgáltatási szint	Az 1044/2005. (V. 11.) Korm. határozat alapján olyan egyirányú kapcsolatot biztosító szolgáltatás, amely az 1. szinten túl biztosítja az adott ügy intézéséhez szükséges dokumentumok, nyomtatványok letöltését, és azok ellenőrzését, vagy ellenőrzés nélküli elektronikus kitöltését, amely esetben a dokumentumok benyújtása hagyományos úton történik.
3. elektronikus szolgáltatási szint	Az 1044/2005. (V. 11.) Korm. határozat alapján olyan kétirányú kapcsolatot biztosító szolgáltatás, amely közvetlen, vagy ellenőrzött kitöltésű dokumentum segítségével biztosítja az elektronikus adatbevitelt és a bevitt adatok ellenőrzését. Az ügy indításához, intézéséhez személyes megjelenés nem szükséges, de az ügghöz kapcsolódó köz-igazgatási döntés (határozat, egyéb aktus) közzlése, valamint a kapcsolódó illeték-, vagy díjfizetés hagyományos úton történik.
4. elektronikus szolgáltatási szint	Az 1044/2005. (V. 11.) Korm. határozat alapján olyan teljes közvetlen kétirányú ügyintézési folyamatot biztosító szolgáltatás, amikor az ügghöz kapcsolódó közigazgatási döntés is elektronikus úton kerül közzlésre, illetve a kapcsolódó illeték-, vagy díjfizetés elektronikus úton is intézhető.
európai uniós források	A támogatott projekt megvalósítása érdekében, a fejlesztés lebonyolítása során felmerült kiadások finanszírozási forrása.
fejlesztési feladat (projekt)	A fejlesztési feladat (projekt) tartalmilag és formailag részletesen kidolgozott, megfelelő pénzügyi háttérrel és végrehajtási ütemezéssel rendelkező fejlesztési terv, amely illeszkedik az Európai Unió, illetve a Nemzeti Fejlesztési Terv és az Új Magyarország Fejlesztési Terv által támogatott programokhoz.
fejlesztési célkitűzés	Az önkormányzat által ellátott kötelező, vagy önként vállalt feladatok biztosításának mennyiségi, vagy minőségi fejlesztésére vonatkozó terv. A mennyiségi fejlesztés megvalósulhat beszerzéssel, létesítéssel, bővítéssel, átalakítással.
hazai társfinanszírozás	A központi költségvetési és az elkülönített állami pénzalapokból származó finanszírozás.
irányító hatóság	A strukturális alapok és a Kohéziós alap forrásainak szabályszerű, hatékony és eredményes felhasználásához szükséges intézményrendszer felső eleme. Az irányító hatóság általános és átfogó felelősséget visel a programok, projektek hatékony és szabályszerű végrehajtásáért. Felelősségi köréből eredően ellenőrzi a közösségi, valamint a hazai jogszabályok betartását, koordinálja az európai uniós források szétosztásának folyamatát, irányítja az intézményrendszer, a statisztikai és a pénzügyi nyilván-tartási rendszer működését. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv Irányító Hatósága közreműködik az Operatív Program véglegesítésében, irányítja az Operatív Program Program-kiegészítő Dokumentum kidolgozását, és közreműködő szerepet vállal a dokumentumoknak az Európai Bizottsággal történő tárgyalásaiban. Az Irányító Hatóság részt vesz

	továbbá a költségvetési tervezésében, valamint közreműködő szervezetek bevonásával irányítja a meghirdetett pályázatok és a központi programok végrehajtását.
kedvezményezett	Az a helyi önkormányzat, amely a támogatási szerződést kedvezményezettként aláírja, a projektet, illetve a központi programhoz kapcsolódó támogatott önkormányzati programot végrehajtja.
központi program	Az ország egészére, több régióra, egy régióra vonatkozó, de mindenképpen az önkormányzat közigazgatási területén túlmutató program, amelynél a támogatott programok kiválasztása pályáztatás nélkül, előre meghatározott feltételrendszer szerint történik, a kedvezményezettek közvetlen megkeresésével. Az Európai Unió pénzügyi alapja a Kohéziós alap, a környezetvédelem és a közlekedés terén nyújt lehetőséget az egyes tagországoknak központi programok megvalósítására.
közreműködő szervezet	A közreműködő szervezet az európai uniós támogatást elnyert kedvezményezettekkel kapcsolatot tartó szerv. Az operatív programok közreműködő szervezetei befogadják, nyilvántartják, döntésre előkészítik a pályázatokat, rögzítik a támogatással kapcsolatos adatokat az Egységes Monitoring Informatikai Rendszerben, elvégzik a támogatások előzetes (szerződéskötést megelőző), közbeni (a pénzügyi elszámolás, finanszírozás folyamatában végzett) és utólagos (a támogatott projekt pénzügyi lezárását megelőző) ellenőrzését. Az önkormányzatoknál a leggyakrabban előforduló operatív program a Regionális Fejlesztési Operatív Program végrehajtásában közreműködő szervezetek a VÁTI Kht. és a regionális fejlesztési ügynökségek. A Kohéziós alap kettő közreműködő szervezete (Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium, Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium) a támogatott projektek végrehajtásához kapcsolódó operatív feladatokat látják el. Ennek keretében megkötik a szerződéseket a projekt kedvezményezettjével, folyamatosan nyomon követik a teljesítéseket, lebonyolítják a támogatások kifizetését, vezetik az Egységes Monitoring Informatikai Rendszert.
lebonyolítás	Az európai uniós források felhasználásával megvalósuló fejlesztésre irányuló műszaki, gazdasági (pénzügyi) tevékenységet magában foglaló szervezési, irányítási szolgáltatás. A szervezési szolgáltatás kiterjedhet a pályázat-készítésre, a közbeszerzési eljárás lebonyolításán keresztül a folyamatos műszaki ellenőrzésre, a pénzügyi elszámolásra, a műszaki átadás-átvételre, az üzembe helyezésre, illetve a fejlesztési folyamat egyes elemeire.
operatív program	Az Európai Bizottság által jóváhagyott, a Közöségi Támogatási Keret végrehajtására vonatkozó, több évre szóló intézkedésekhez kapcsolódó prioritások egységes rendszerét tartalmazó dokumentum.
Nemzeti Fejlesztési Terv	Helyzetelemzést, stratégiát a tervezett fejlesztési területek prioritásait, azok céljait és pénzügyi forrásait megjelölését tartalmazó dokumentum, amelyet a Magyar Köztársaság készített az Európai Unió programozási irányelveinek, célkitűzéseinek megfelelően a fejlődésben lemaradó régiók fejlődésének és strukturális átalakulásának elősegítésére a kiemelt szükségletekre figyelemmel. A Nemzeti Fejlesztési Terv stratégiai fejezetének célja, hogy a 2004-2006

regionális program	közötti időszakra kijelölje a strukturális alapokból támogatható fejlesztéspolitikai célkitűzéseit és prioritásait. A strukturális alapok operatív programjai: Agrár- és Vidékfejlesztés Operatív Program (AVOP); Gazdasági Versenyképesség Operatív Program (GVOP); Humán erőforrások fejlesztése Operatív Program (HEFOP); Környezetvédelem és infrastruktúra Operatív Program (KIOP); Regionális Fejlesztés Operatív Program (ROP). Az ágazati és regionális prioritásokat egyaránt tartalmazó operatív program regionális prioritása, illetve támogatási konstrukciója.
Új Magyarország Fejlesztési Terv	Az Új Magyarország Fejlesztési Terv célja a foglalkoztatás bővítése és a tartós növekedés feltételeinek megteremtése. Ennek érdekében 2007-2013 között hat kiemelt területen indított el összehangolt állami és európai uniós fejlesztéseket: a gazdaságban, a közlekedésben, a társadalom megújulása érdekében, a környezet és az energetika területén, a területfejlesztésben és az államreform feladataival összefüggésben. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv operatív programjai: Államreform Operatív Program (ÁROP); Elektronikus Közigazgatás Operatív Program (EKOP); Gazdaságfejlesztés Operatív Program (GOP); Környezet és Energia Operatív Program (KEOP); Közlekedés Operatív Program (KÖZOP); Dél-Alföldi Operatív Program (DAOP); Dél-Dunántúli Operatív Program (DDOP); Észak-Alföldi Operatív Program (ÉAOP); Észak-Magyarországi Operatív Program (ÉMOP); Közép-Dunántúli Operatív Program (KDOP); Közép-Magyarországi Operatív Program (KMOP); Nyugat-Dunántúli Operatív Program (NYDOP); Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program (TIOP); Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP).
támogatási szerződés	A strukturális alapok esetében az irányító hatóságnak, illetve a Kohéziós Alap esetében a közreműködő szervezeteknek a kedvezményezett önkormányzattal kötött szerződése, amely a támogatás felhasználásának részletes feltételeit tartalmazza. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében támogatott projektek esetében a támogatási szerződést a kedvezményezett és a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség nevében eljáró közreműködő szervezet között jön létre. Nagyprojekt esetén a támogatási szerződést az Nemzeti Fejlesztési Ügynökség ellenjegyzí. A támogatási szerződés képezi a megvalósítás nyomon követésének, finanszírozásának és ellenőrzésének alapját.
ÁROP-1.A	Államreform Operatív Program keretében megvalósuló „Polgármesteri hivatalok szervezetfejlesztése” intézkedés
DDOP-2.1	Dél-Dunántúli Operatív Program keretében megvalósuló „Termál- és Gyógyfürdő fejlesztések” intézkedés
DDOP-3.1	Dél-Dunántúli Operatív Program keretében megvalósuló „Közzszolgálati intézmények akadálymentesítése, egyenlő esélyű hozzáférés a közzszolgáltatásokhoz” intézkedés
DDOP-4.1	Dél-Dunántúli Operatív Program keretében megvalósuló „A Funkcióbővítő integrált városfejlesztő akciók támogatása” intézkedés
DDOP-5.1	Dél-Dunántúli Operatív Program keretében megvalósuló „A közlekedés biztonságát javító fejlesztések” intézkedés
HEFOP-3.1	Humán erőforrás Operatív Program keretében megvalósuló „Az egész életen át tartó tanulóshoz szükséges készségek és kompetenci-

	<i>ák fejlesztésének támogatása</i> ” intézkedés
KEOP-1.2	Környezet és Energia Operatív Program keretében megvalósuló „Szennyvízelvezetés és tisztítás” intézkedés
KÖZOP-3.2	Közlekedési Operatív Program keretében „Helyközi, hivatásforgalmi kerékpárutak létesítése” intézkedés
KEOP-3.3	Környezet és Energia Operatív Program keretében megvalósuló „Az erdei iskola hálózat infrastrukturális fejlesztése” intézkedés
TÁMOP-3.1	Társadalmi Megújulás Operatív Program keretében megvalósuló „Kompetencia alapú oktatás” intézkedés
TÁMOP-3.2	Társadalmi Megújulás Operatív Program keretében megvalósuló „A könyvtári hálózat nem formális és informális képzési szerepének erősítése” intézkedés
TÁMOP-5.2	Társadalmi Megújulás Operatív Program keretében megvalósuló „Gyermekek és fiatalok integrációs programjai” intézkedés
TIOP-1.2	Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program keretében megvalósuló „Könyvtári szolgáltatások összehangolt infrastruktúra-fejlesztése” intézkedés

SZÁMVEVŐI JELENTÉS

Tamási Város Önkormányzata gazdálkodási rendszerének 2009. évi ellenőrzéséről

BEVEZETÉS

Az Ötv. 92. § (1) bekezdése, az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény 2. § (3) bekezdése, valamint az Áht. 120/A. § (1) bekezdése alapján az önkormányzatok gazdálkodását az Állami Számvevőszék ellenőrzi. Az ellenőrzésre az Országgyűlés illetékes bizottságai részére is átadott, országosan egységes ellenőrzési program szerint került sor.

Az Állami Számvevőszék a stratégiájában foglalt célkitűzéseknek megfelelően a helyi önkormányzatok költségvetési gazdálkodási rendszere átfogó ellenőrzésének programját a 2007. évtől megújította, azt kiegészítette további – teljesítmény-ellenőrzési – elemekkel.

Az ellenőrzés célja annak értékelése volt, hogy az Önkormányzat:

- milyen módon biztosította a költségvetési és a pénzügyi egyensúlyt a költségvetésében és annak teljesítése során, valamint változott-e a hiányzó bevételi források pótlásában a finanszírozási célú pénzügyi műveletek jelentősége, hatása;
- eredményesen készült-e fel a szabályozottság és a szervezettség terén az európai uniós források igénylésére és felhasználására, továbbá biztosította-e az elektronikus közszolgáltatás feltételeit, a gazdálkodási adatok közzétételével a gazdálkodás nyilvánosságát;
- kialakította-e és működtette-e a külső és a belső feltételeknek megfelelően a költségvetés tervezési, gazdálkodási és zárszámadási feladatai belső kontrollrendszerét¹, ezen tevékenységek szabályszerű ellátásához hozzájárult-e a folyamatba épített, előzetes és utólagos vezetői ellenőrzés, valamint a belső ellenőrzés;
- megfelelően hasznosították-e a korábbi számvevőszéki ellenőrzések megállapításait, szabályszerűségi² és célszerűségi javaslatait.

Az ellenőrzés típusa: átfogó ellenőrzés, amely – egy ellenőrzés keretében – meghatározott területekre összpontosítva alkalmazza a szabályszerűségi, valamint a teljesítmény-ellenőrzés jellemzőit.

Az ellenőrzött időszak: az 1., 2. és 4. programpontok tekintetében a 2006-2008. évek és 2009. I. félév, a 3. ellenőrzési programpontnál a 2008. év és 2009. I. félév.

¹ A gazdálkodás szabályszerűségét biztosító kontrollrendszer alatt értjük a kiépített és működő pénzügyi irányítási és szabályozási rendszert, valamint a belső ellenőrzési funkciók ellátásának rendszerét.

² A törvényi előírások betartásának elmulasztásakor a részletes megállapítások fejezetben egységesen a törvénysértés megjelölést alkalmazzuk, mivel az ÁSZ nem tehet különbséget a törvényi előírások között.

Tamási város lakosainak száma 2009. január 1-jén 8742 fő volt. A 2006. évi önkormányzati választást követően az Önkormányzat 14 tagú Képviselő-testületének munkáját négy állandó bizottság segítette. A helyi önkormányzat mellett a 2006. évi önkormányzati választásokat követően kettő³ kisebbségi önkormányzat működött. A polgármester a 2006. évi önkormányzati képviselő és polgármester választás óta tölti be tisztségét, a jegyző személye 2009. január 1-től változott, azonban 2009. augusztus 17-től a közszolgálati jogviszonyának megszüntetése miatt a jegyzői feladatokat az aljegyző látja el.

Az Önkormányzat feladatainak végrehajtása érdekében a 2008. évben öt költségvetési intézményt működtetett, amelyekből egy önállóan gazdálkodott. A feladatok ellátásában részt vett kettő gazdasági társasága, továbbá kettő alapítványa. Az Önkormányzat a 2008. évi költségvetési beszámolója szerint 2928 millió Ft költségvetési bevételt ért el és 2830 millió Ft költségvetési kiadást teljesített. A könyvviteli mérleg szerint 2008. december 31-én 5727 millió Ft értékű vagyonnal rendelkezett. Az Önkormányzat vagyona a 2006. év végi állományhoz viszonyítva 12,1%-kal nőtt, ezen belül a vagyon értékének 97,8%-át kitevő befektetett eszközök állománya 10%-kal emelkedett. A befektetett pénzügyi eszközök állományának 168,8%-os növekedését az Építő és Városüzemeltető Kft. törzstőkéjének megemelése, valamint a megszűnt Tamási Szennyvízberuházó Vízgazdálkodási Társulattól átvett hosszú lejáratú követelések eredményezték. Az üzemeltetésre átadott eszközök állománya 251,1%-kal nőtt a Szakképző iskola által használt ingatlanoknak a Tolna Megyei Önkormányzat részére történt átadása miatt. A kötelezettségek állománya 132,5%-kal, ezen belül a hosszú lejáratú kötelezettségek állománya közel tizenkétszeresére (1076,5%-kal) nőtt a 2007. évben kibocsátott 500 millió Ft-os kötvény, valamint a hosszú lejáratú hitelek felvétele miatt. Az összes költségvetési bevétel 22,7%-át a saját bevétel, illetve 7,4%-át a helyi adó bevétel biztosította a 2008. évben. Az összes költségvetési kiadásból a felhalmozási célú kiadás részaránya a 2008. évben 13,5% volt. A 2009. évi költségvetési rendeletben 2101 millió Ft költségvetési bevételt és 3075 millió Ft költségvetési kiadást irányoztak elő. A Polgármesteri hivatalban dolgozó köztisztviselők száma 2008. december 31-én 55 fő, a költségvetési intézményekben foglalkoztatott közalkalmazottak száma 273 fő volt. Az Önkormányzat gazdálkodását meghatározó adatokat, mutatószámokat az 1–3. számú mellékletek tartalmazzák.

Az Önkormányzat költségvetési és pénzügyi helyzetét az elemző eljárás módszerével vizsgáltuk. E körben elemeztük a költségvetés egyensúlyi helyzetének alakulását, a tervezett és tényleges költségvetési hiány okait, a mérséklésére tett intézkedéseket, finanszírozásának módját, az Önkormányzat adósságállományának alakulását, összetevőit.

A teljesítmény-ellenőrzés módszerével vizsgáltuk, az eredményesség minősítésére irányulva értékeltük, a belső szabályozottság, szervezettség terén az Önkormányzat felkészültségét az európai uniós források figyelésére, igénylésére és felhasználására, továbbá értékeltük, hogy az igényelt európai uniós támogatások az Önkormányzat által meghatározott fejlesztési célkitűzésekhez kapcsolódtak-e. Az eredményesség szempontjából a minősítést a lényegességi szinthez való viszonyítással végeztük el. Az ellenőrzés során felmértük, hogy az e-közzszolgáltatási feladat ellátása, illetve bevezetése, működtetése érdekében milyen intézkedéseket tettek, valamint biztosították-e a közérdekű adatok közzétételét.

A költségvetési gazdálkodás belső kontrolljainak ellenőrzése során értékeltük, hogy a Polgármesteri hivatalnál a költségvetés tervezési, gazdálkodási, zárszámadás készítési feladatok belső kontrolljainak kiépítettsége és működése megfelelő biztosítékot ad-e a gazdálkodási feladatok megfelelő, szabályszerű ellátására. Felmértük és minősítettük a költségvetés tervezési, a gazdálkodási, a zárszámadás készítési feladatokkal, továbbá a pénzügyi-számviteli te-

³ Cigány és német kisebbségi önkormányzat.

riületen az informatikával kapcsolatosan kialakított kontrollok megfelelőségét, valamint a kialakított belső kontrollok működésének megbízhatóságát. Értékeljük a belső ellenőrzés szabályozottságát, működési feltételeinek kialakítását, továbbá működésének megbízhatóságát.

A Polgármesteri hivatalnál értékeljük a gazdálkodás folyamatában kulcsszerepet betöltő belső kontrollok működésének megbízhatóságát, ennek keretében ellenőriztük a szakmai teljesítés igazolására és az utalvány ellenjegyzésére kialakított kontrollok végrehajtását. Az ellenőrzést a következő, kiemelt kockázatuk alapján kiválasztott⁴ kifizetésekre folytattuk le⁵:

- a külső szolgáltató által végzett karbantartási, kisjavítási szolgáltatások,
- a gépek, berendezések, felszerelések beszerzése, továbbá
- a működési és a felhalmozási célú pénzeszköz átadásokból az államháztartáson kívülre teljesített kifizetésekre.

Az ellenőrzés hatékony elvégzése céljából a vizsgálandó területek kiválasztása során a kockázatokon alapuló megközelítés érvényesült, ezáltal az ellenőrzési erőforrásokat azokra a területekre fókuszáltuk, amelyeken legnagyobb a hibák előfordulási valószínűsége. Az ellenőrzési erőforrások ilyen típusú összpontosításával minimálisra csökkenthető a kívánt ellenőrzési bizonyosság eléréséhez szükséges időráfordítás.

A pénzügyi-számviteli folyamatokban alkalmazott belső kontrollok létezésének és működésének ellenőrzésére a vizsgált három terület 2008. évi és 2009. I. félévi könyvviteli tételeiből területenként egyszerű véletlen mintát vettünk. A kijelölt gazdasági eseményre elvégzett megfelelőségi tesztek alapján értékeljük a kontrollok működésének megbízhatóságát a vizsgált három területre külön-külön, majd összefoglalóan⁶. A helyszíni ellenőrzés megállapításainak részletes dokumentálását megfelelőségi tesztlapokon, elővizsgálati és helyszíni ellenőrzési munkalapokon biztosítottuk. Ezeken a teszt- és munkalapokon a minősítés alapjául szolgáló kérdések és a vonatkozó konkrét jogszabályhelyek megjelölése mellett értékeljük a kialakított belső kontrollokban rejlő kockázatokat⁷ és a kialakított kontrollok működésének megbízhatóságát⁸.

⁴ Az önkormányzatok kiemelt előirányzataira vonatkozóan, a vertikális folyamatokra elvégeztük a kockázatok becslését, amelynek eredményeként a külső szolgáltató által végzett karbantartási, kisjavítási szolgáltatások, a gépek, berendezések, felszerelések beszerzése valamint a működési és a felhalmozási célú pénzeszköz átadások államháztartáson kívülre teljesített kifizetése kiemelkedően kockázatos területeknek bizonyultak.

⁵ A korábbi ellenőrzési tapasztalataink szerint ezeken a területeken a jegyzők nem, vagy hiányosan szabályozták a megbízás, megrendelés, illetve beszerzés indokoltságának, szükségességének elbírálására, igazolására, valamint a teljesítések dokumentálására, a kiadások jogosultságának, összességének ellenőrzésére irányuló kontrollokat. További kockázatot jelentett a külső szolgáltató által végzett karbantartási, kisjavítási munkák esetében, hogy az 50 ezer Ft alatti megrendelésekre vonatkozóan az ellenőrzési tapasztalataink szerint a jegyzők nem alakították ki a kötelezettségvállalások rendjét és nyilvántartási formáját, valamint a szabályozás elmulasztása esetén nem történt meg az írásbeli kötelezettségvállalás és annak az ellenjegyzése sem.

⁶ A vizsgált három terület egyedi értékelési pontszámait a területek költségvetési súlyával arányosan összegeztük.

⁷ A kialakított belső kontrollokban rejlő kockázatot alacsonynak minősítettük, ha a kontrollok – végrehajtásuk esetén – megfelelő védelmet nyújtanak a hibák bekövetkezése ellen. Közepesnek minősítettük a belső kontrollokban rejlő kockázatot, amennyiben a kontrollok – végrehajtásuk esetén – a lehetséges hibák többsége ellen védelmet nyújtanak. Magasnak értékeljük a kockázatot, ha a kontrollok – kialakításuk hiányában, vagy hiányos kialakításuk miatt – nem nyújtanak elegendő védelmet a lehetséges hibákkal szemben.

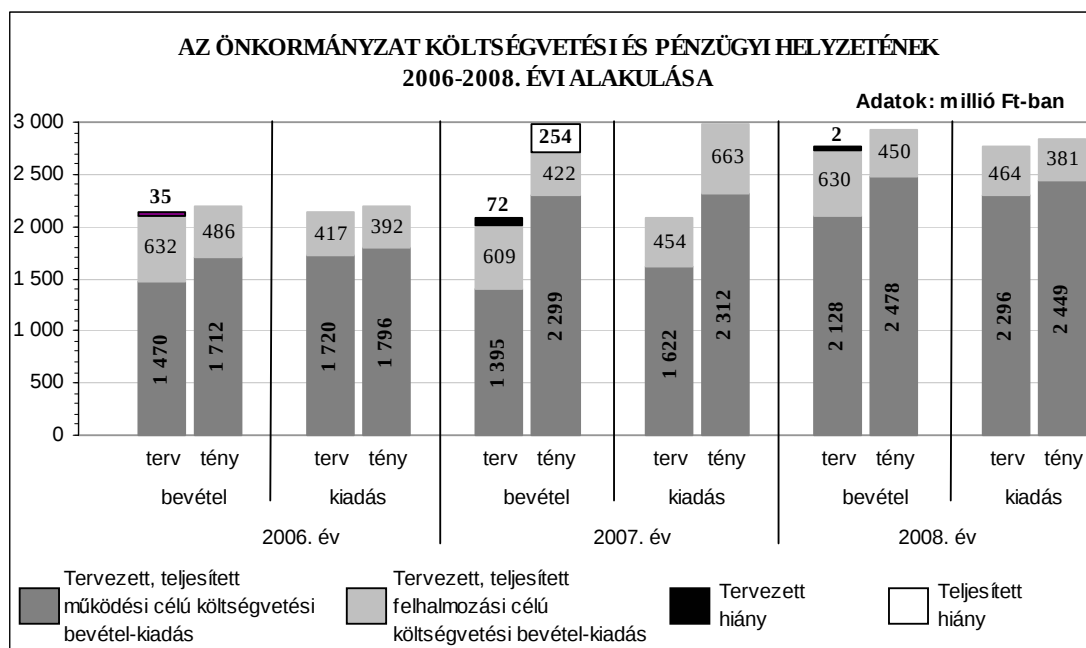
Az ÁSZ korábbi ellenőrzési javaslatai alapján tett intézkedéseket, illetve azok megvalósítását utóellenőrzés keretében vizsgáltuk. A gazdálkodási rendszer átfogó ellenőrzése során megfogalmazott javaslatok végrehajtására tett intézkedések megvalósítását ellenőriztük, az egyéb számvévészeti ellenőrzések során tett javaslatok esetében pedig a kiadott intézkedéseket tekintettük át.

A helyszíni ellenőrzés során kitöltött – az ellenőrzést végző számvető és a Polgármesteri hivatal felelős köztisztviselője által aláírt – elővizsgálati és helyszíni ellenőrzési munkalapokat, azok kitöltési útmutatóit, továbbá a megfelelőségi tesztek dokumentumait a polgármester részére a számvetői jelentéssel egyidejűleg átadtuk.

⁸ A kontrollok működésének megbízhatóságát kiválónak értékeltük abban az esetben, ha azok működése – esetleges apróbb hiányosságoktól eltekintve – megfelelt a hibák megelőzésére és kijavítására meghatározott szabályozásnak és a legmagasabb szintű elvárásoknak. Jónak minősítettük a kontrollok működését, ha a hiányosságok száma ugyan jelentős volt, de nem veszélyeztette az ellenőrzött terület hibáinak megelőzését és kijavítását. Amennyiben a kontrollok – kialakításuk hiánya, illetve hiányosságai miatt – nem biztosították a hibák megelőzését, feltárását, kijavítását és ez veszélyeztette az eredményes, megbízható működést, a kontroll működésének megbízhatósága gyenge minősítést kapott.

I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

Az Önkormányzatnál 2006-2009 között a tervezett költségvetési bevételek és kiadások főösszegei változóan alakultak. A tervezett költségvetési bevételek főösszege a 2007. évben csökkent, a 2008. évben nőtt, majd a 2009. évben ismét csökkent az előző évhez viszonyítva. A tervezett költségvetési kiadások főösszege a 2007. évben csökkent, a 2008-2009. években növekedett az előző évhez képest. A 2006-2009. években a tervezett költségvetési bevételek nem nyújtottak fedezetet a tervezett költségvetési kiadásokra, a **költségvetési egyensúly** nem volt biztosított. Az Önkormányzat éves költségvetéseiben tervezett költségvetési hiányt a 2006-2008. években a működési célú költségvetési bevételek hiánya okozta, a 2009. évi költségvetési hiány létrejöttében a működési célú költségvetési bevételek hiánya és a felhalmozási célú költségvetési bevételeket meghaladó összegben tervezett felhalmozási célú költségvetési kiadások egyaránt szerepet játszottak. A költségvetési egyensúly biztosításához a 2006-2009. évi költségvetési rendeletekben rövid lejáratú likviditási hitelek és hosszú lejáratú felhalmozási célú hitelek felvételét, valamint a 2009. évben fejlesztési célú kötvény kibocsátását tervezték. A 2006-2009. évi költségvetések tervezése során a jegyző nem gondoskodott a likviditás feltételeinek kialakításáról, mert az Ámr-ben előírtak ellenére a pénzállomány alakulásáról nem készített likviditási tervet.

Az Önkormányzatnál a 2006-2008. évek között a teljesített költségvetési bevételek főösszege folyamatosan növekedett, a teljesített költségvetési kiadások főösszege – az előző évhez viszonyítva – a 2007. évben emelkedett, a 2008. évben viszont csökkent. A 2006-2008. évi zárszámadási rendeletek adatai szerint – a teljesített költségvetési bevételek és a teljesített költségvetési kiadások egyenlegeként – a 2006. és a 2008. évben pénzügyi többlet, a 2007. évben **pénzügyi hiány** keletkezett. Az eredeti előirányzatoktól eltérő teljesítésekben a 2006. évben az előző évi pénzmaradvány igénybevételével, a 2007. évben a beruházási kiadásokkal kapcsolatos tervezési hiányosság is szerepet játszott. A 2007. évi pénzügyi hiányt a teljesített működési célú költségvetési bevételek hiánya és a felhalmozási célú költségvetési be-

vételeket meghaladó összegben teljesített felhalmozási célú költségvetési kiadások együttesen okozták.

A 2006-2008. évi költségvetések végrehajtása során – a tervezett költségvetési hiány csökkentése érdekében – finanszírozási célú pénzügyi műveleteket hajtottak végre és egyéb (bevételelnövelést, illetve kiadási megtakarítást eredményező) intézkedéseket tettek. A működési forráshiány finanszírozásához és a folyamatos fizetőképesség biztosításához a 2006-2008. években folyószámlahitelt, a 2006-2007. években munkabérhitelt, valamint a 2007. évben egyéb likviditási célú hitelt vettek igénybe. A 2006-2008. években igénybe vett folyószámlahitel visszafizetése – a szükséges pénzügyi fedezet hiányában – a tárgyév végéig nem történt meg. A fejlesztések, felújítások megvalósításához rövid- és hosszú lejáratú hiteleket vettek fel, valamint a 2007. évben 500 millió Ft összegű, svájci frank alapú, változó kamatozású kötvényt bocsátottak ki. A forint svájci frankhoz viszonyított árfolyamváltozása, valamint a változó kamat miatt az Önkormányzat számára a kötvénykibocsátás kockázatot jelent.

Az Önkormányzat 2006-2008 közötti pénzügyi helyzete – fizetőképességének javulása mellett – a kötvénykibocsátásból és a hosszú lejáratú hitelek felvételéből eredő eladósodásának fokozódása miatt összességében kedvezőtlenül változott.

Az Önkormányzat a **fejlesztési célkitűzéseit** a gazdasági programban, a hulladékgazdálkodási tervben és a szociális szolgáltatástervezési koncepcióban megfogalmazta. A 2006-2009 között 13 európai uniós források megszerzésére irányuló, a gazdasági program célkitűzéseivel összhangban lévő pályázatról döntöttek. A benyújtott pályázatok közül egynek az elbírálása még nem történt meg, az elbírált pályázatok 50%-a támogatásban részesült, a többit elutasították. A 2006-2007. évi költségvetési rendeletek az Ámr-ben foglaltak ellenére nem tartalmazták a többéves kihatással járó feladatok előirányzatait éves bontásban, valamint elkülönítetten az európai uniós támogatással megvalósuló programok bevételi, kiadási előirányzatait. A 2008. évi költségvetési rendelet az Ámr-ben rögzítettek ellenére nem tartalmazta a többéves kihatással járó feladatok előirányzatait éves bontásban. A 2009. évi költségvetési rendelet tartalmazta az európai uniós forrást igénylő fejlesztési feladatok költségvetési kiadási és bevételi előirányzatait, az európai uniós forrással megvalósuló felhalmozási feladatok kiadásait, a többéves kihatással járó feladatok előirányzatait éves bontásban és elkülönítetten az európai uniós támogatással megvalósuló programok bevételi, kiadási előirányzatait. A befejezett fejlesztési feladatok teljesített kiadásai és a fedezetüket biztosító források a tervezetthez képest 102%-ban teljesültek, melynek oka az volt, hogy az Önkormányzat a kerékpárút építése fejlesztési feladatot a tervezettnél magasabb összegű kiadással valósította meg.

Az Önkormányzatnál 2006-2009. I. félév között **az európai uniós források igénybevétele**vel és felhasználásával kapcsolatos önkormányzati feladatokat nem szabályozták, nem határozták meg az önkormányzati szintű pályázatkoordinálás feladatának felelősét, nem jelölték ki az önkormányzati szintű pályázat nyilvántartás vezetésének felelősét. Nem szabályozták a pályázatfigyelést végzők és a döntési, illetve a döntés-előterjesztési jogkörrel rendelkezők közötti információszolgáltatási kötelezettséget, továbbá a pályázatfigyelés, a pályázatkészítés és az európai uniós forrással támogatott fejlesztések lebonyolításával kapcsolatos feladatok eljárási rendjét. A FEUVE feladatok meghatározása vonatkozott az európai uniós forrással támogatott fejlesztési feladatok lebonyolítására is. A belső ellenőrzési stratégiát megalapozó kockázatelemzés nem terjedt ki az európai uniós forrásokkal támogatott fejlesztési feladatokra, e feladatok kockázatának elemzését az éves belső ellenőrzési tervek elkészítésénél sem végezték el. A pályázatfigyelés személyi és szervezeti feltételeit az önkormányzati tulajdonban lévő Innovatív Központ megbízása útján biztosították. A pályázatfigyelési feladatok ellátására kötött megbízási szerződés tartalmazta a feladatellátás kötelezettségét, a megbízott szervezet és a Polgármesteri hivatal képviselője közötti kapcsolattartást, de nem rögzítette az információk átadásának formáját, tartalmát, módját és a felelősség szabályait. Az eu-

rópai uniós források megszerzésére irányuló pályázatok készítésének személyi, szervezeti feltételeit részben az Innovatív Központ útján, részben külső szervezetek bevonásával biztosították. A pályázatkészítésre vonatkozó szerződések tartalmazták a feladatellátás kötelezettségét, azonban a szerződések 33%-ában nem rögzítették a megbízott és a Polgármesteri hivatal közötti kapcsolattartást, továbbá a szerződésekben nem határozták meg az információk átadásának formáját, tartalmát és módját, valamint a szerződések 33%-a nem tartalmazta a felelősség szabályait. Az európai uniós támogatással megvalósuló fejlesztések lebonyolításának személyi, szervezeti feltételeit külső szervezetek bevonásával biztosították. A fejlesztések lebonyolítására megkötött szerződések tartalmazták a feladatellátás kötelezettségét, a lebonyolítást végző ellenőrzési kötelezettségét, a kapcsolattartás rendjét, azonban a személyre szóló felelősségi szabályokat nem rögzítették.

Az Önkormányzat a **kerékpárút építése projektet** a támogatási szerződésben rögzített határidőben, 168,4 millió Ft kiadással megvalósította, ennek során biztosította a támogatási szerződésben vállalt saját forrást, eleget tett a strukturális alapok által támogatott fejlesztés megelőlegezési követelményének, azonban ehhez rövid lejáratú hitel igénybevételére kényszerült. A Polgármesteri hivatalban az európai uniós támogatással megvalósult fejlesztési feladattal kapcsolatos bevételek és kiadások teljesítésénél a FEUVE feladatokat nem, illetve nem a helyi szabályozásnak megfelelően végezték el. Az Ámr. előírásai ellenére a szakmai teljesítés igazolására kijelölt személy nem látta el feladatát, mivel nem igazolta a bevételek és a kiadások teljesítéséhez kapcsolódó bizonylatokon a bevétel, illetve kiadás jogosultságának,összecszerűségének, a szerződés, megrendelés, megállapodás teljesítésének ellenőrzését. Az érvényesítéssel megbízottak és az utalvány ellenjegyzője az Ámr.-ben előírt ellenőrzési feladataikat nem végezték el, mert aláírásukat megelőzően nem kifogásolták, hogy a szakmai teljesítésigazolást az arra kijelölt személy nem végezte el. Az Önkormányzatnál a belső ellenőrzés nem vizsgálta a fejlesztést, a külső ellenőrzés által megállapított hiányosságokat – a projektdosszié összeállítását kivéve – az Önkormányzat pótolta.

Az Önkormányzat a szabályozottság és szervezettség tekintetében 2006-2008 között annak ellenére **nem készült fel eredményesen** az európai uniós források igénybevételére és a várható támogatások felhasználására, hogy az európai uniós forrásokra benyújtott pályázatait a gazdasági programban, ágazati, szakmai koncepciókban megfogalmazott fejlesztési célkitűzésekhez kapcsolódtak, a FEUVE feladatokat szabályozták, kialakították a pályázatfigyelés, a pályázatkészítés és lebonyolítás személyi és szervezeti feltételeit, a külső szervezettel kötött szerződésben előírták a fejlesztési feladat lebonyolítását végző ellenőrzési kötelezettségét. Azonban nem szabályozták a pályázatfigyelést végző és a döntési, illetve a döntés előterjesztési jogkörrel rendelkezők közötti információszolgáltatás kötelezettségét, a belső ellenőrzési stratégiát megalapozó kockázatelemzés nem terjedt ki az európai uniós forrásokkal támogatott fejlesztési feladatokra, továbbá a külső személlyel kötött szerződésben a pályázat szakmai és formai követelményeinek biztosítására vonatkozóan nem írták elő a pályázatkészítő felelősségét.

Az Önkormányzat 2006-2009 első félév között nem rendelkezett informatikai stratégiával, e hiányosságot a jegyző 2009. augusztus hónapban pótolta. Az Önkormányzat az ÚMFT ÁROP-1.A.2 komponens keretében benyújtott pályázat eredményeként európai uniós és hazai támogatásban részesült. Az **e-közigazgatási feladatok** ellátásának személyi feltételeit az Önkormányzat részben a Polgármesteri hivatalon belül, részben vállalkozási szerződéssel biztosította. Az e-közigazgatási feladatokat támogató informatikai rendszer nem, vagy az 1., illetve a 2. elektronikus szolgáltatási szintnek megfelelően kiépített. A teljes közvetlen, kétoldalú ügyintézés megvalósításához szükséges további fejlesztéseket a személyi és a pénzügyi feltételek hiánya akadályozta. Az Önkormányzat az e-közigazgatási feladatokat ellátó informatikai rendszer ügyfelek általi igénybevételét nem vizsgálta. A jegyző az Önkormányzat honlapján a közzétételi listákat a 18/2005. (XII. 27.) IHM rendeletben előírt szerkezetben

elhelyezte, azonban a közzétételi egységek az Áht. előírása ellenére a támogatások 20%-a tekintetében nem tartalmazták az Önkormányzat által nyújtott nem normatív céljellegű felhalmozási és működési támogatások céljára, összegére, továbbá a támogatási program megvalósítási helyére vonatkozó adatokat. A jegyző az Önkormányzat pénzeszközei felhasználásával, a vagyonnal történő gazdálkodással összefüggő, a nettó öt millió Ft-ot elérő, vagy azt meghaladó értékű – árubeszerzésre, építési beruházásra, szolgáltatás megrendelésére, vagyonértékesítésre, vagyongyarapításra vonatkozó – szerződések megnevezésére, tárgyára, értékére, időtartamára, a szerződést kötő felek nevére, és az adatok változására vonatkozó közzétételi kötelezettségének – az Áht. szabályaival ellentétesen – a szerződések 10%-a tekintetében nem tett eleget, e kötelezettségét az Önkormányzat intézményének közzétételi kötelezettség alá eső valamennyi szerződése tekintetében elmulasztotta. A jegyző nem tette közzé az Ámr. előírása ellenére a 2006. és 2007. évi költségvetési beszámolók szöveges indoklásait.

A **költségvetés tervezési és a zárszámadás készítési folyamatok** szabályozásának hiányosságai magas kockázatot jelentettek a feladatok szabályszerű végrehajtásában, mivel a jegyző nem alakította ki a költségvetés tervezés és a zárszámadás készítés ellenőrzési feladatait. Nem határozta meg az intézmények részére a költségvetési javaslat összeállításával kapcsolatos követelményeket, az Ámr. előírásait figyelmen kívül hagyva nem írta elő annak ellenőrzését, hogy a Polgármesteri hivatal és az intézmények a költségvetési javaslatukat az Ámr.-ben foglaltaknak megfelelően dolgozták-e ki, a Polgármesteri hivatal és az intézmények javasolt előirányzatai megalapozottak-e, az ismert kötelezettségeket megtervezték-e, a költségvetési tervezéshez készített intézményi mutatószám felmérés adatai megalapozottak-e, az intézmények és a Polgármesteri hivatal szervezeti egységei által benyújtott költségvetési igények indokoltak és teljesíthetők-e, továbbá, hogy a saját bevételek előirányzatai és a költségvetés megalapozását szolgáló helyi rendeletek összhangja biztosított-e. Nem határozta meg az intézményi költségvetésekben szereplő adatok egyeztetésének, ellenőrzésének felelősségét a Polgármesteri hivatalban, valamint nem írta elő az intézményi pénzmaradványok kimunkálása szabályszerűségének ellenőrzését.

A költségvetés tervezési és zárszámadás készítési folyamatban a belső kontrollok működésének megbízhatósága gyenge volt, mert a hiányos szabályozás miatt nem végezték el a költségvetés tervezés folyamatában annak ellenőrzését, hogy az intézmények teljesítették-e a költségvetési javaslat összeállításával kapcsolatban részükre meghatározott követelményeket, a Polgármesteri hivatal és az intézmények a költségvetési javaslatukat az előírásoknak megfelelően dolgozták-e ki, a Polgármesteri hivatal és az intézmények javasolt előirányzatai megalapozottak-e, az ismert kötelezettségeket megtervezték-e, a költségvetési tervezéshez készített intézményi mutatószám felmérés adatai megalapozottak-e, az intézmények és a Polgármesteri hivatal szervezeti egységei által benyújtott költségvetési igények indokoltak és teljesíthetők-e, továbbá, hogy a saját bevételek előirányzatai és a költségvetés megalapozását szolgáló helyi rendeletek összhangja biztosított-e. A zárszámadás készítés folyamatában nem ellenőrizték, hogy az intézmények által az állami támogatásokkal, hozzájárulásokkal történő elszámoláshoz közölt mutatószámok adatai megbízhatóak-e, az intézmények pénzmaradvány megállapítása szabályszerű-e, továbbá az intézményi eredeti, a módosított előirányzatok és a teljesítések eltérése indokolt-e.

A gazdálkodási, a pénzügyi-számviteli és a **folyamatba épített ellenőrzési feladatok** szabályozottsága összességében alacsony kockázatot jelentett a feladatok megfelelő szabályszerű végrehajtásában, mivel a pénzügyi irányítási és ellenőrzési rendszer keretében szabályozták a gazdasági szervezet felépítését és feladatait. A jegyző és a polgármester szabályozta a kötelezettségvállalás, ellenjegyzés, utalványozás, érvényesítés rendjét. Az egyedileg 50 ezer Ft-ot el nem érő kifizetések esetében a kötelezettségvállalás rendjét és nyilvántartási formáját belső szabályzatban rögzítették. A pénzügyi-gazdasági, számviteli területen dolgozó köz-

tisztviselők rendelkeztek munkaköri leírással. Annak ellenére összességében alacsony volt a kockázat, hogy a gazdasági szervezet ügyrendje nem tartalmazta részletesen a vezetők és a beosztottak feladat-, hatás-, és jogkörét, a helyettesítés rendjét, valamint a belső (szerven belüli) és külső kapcsolattartás módját, továbbá a jegyző belső szabályzatban nem rögzítette a szakmai teljesítés igazolásának módját. Az Önkormányzatnál alkalmazott számviteli tevékenység szabályozórendszerén belül az értékelési szabályzat nem tartalmazta az értékelések ellenőrzéséért felelős munkakör megjelölését, illetve a selejtezési szabályzatban szereplő feladatokkal érintett dolgozók munkaköri leírásai nem tartalmazták e feladatokat. A kockázatkezelési eljárásrendet rögzítő FEUVE szabályzat, illetve a kockázatkezelési szabályzat az elfogadható kockázati szint meghatározását nem tartalmazta.

A Polgármesteri hivatalnál a külső szolgáltatók által végzett karbantartási, kisjavítási szolgáltatásokkal, a gépek, berendezések, felszerelések beszerzéseivel kapcsolatos kifizetések, továbbá a működési és felhalmozási célú pénzeszközáadások államháztartáson kívülre teljesített kifizetései során a belső kontrollok működésének megbízhatósága összefoglalóan értékelve gyenge volt, mivel a szakmai teljesítésigazolásra felhatalmazottak és az utalvány ellenjegyzők ellenőrzési feladataikat nem végezték el. A karbantartási, kisjavítási szolgáltatásoknál és a gépek, berendezések, felszerelések beszerzésénél a szakmai teljesítés igazolására jegyző által kijelölt személy a kiadások teljesítését megelőzően a kifizetések alapbizonylatát aláírásával, dátummal valamint a szerződészerű teljesítés elfogadására utaló rájegyzésekkel ellátta, azonban ezen aláírások és a dátumot tartalmazó rájegyzések – a szakmai teljesítés igazolás módjának belső szabályozása hiánya miatt – önmagukban nem jelentették a kiadások jogosultságának,összepszerűségének ellenőrzését, a szerződés, megrendelés teljesítésének szakmai igazolását. Az államháztartáson kívülre teljesített pénzeszköz átadások kifizetései során a támogatásokra vonatkozó képviselő-testületi, hatósági határozatokban, megállapodásokban meghatározott támogatások kifizetése jogosultságának,összepszerűségének ellenőrzését a szakmai teljesítés igazolására kijelölt személyek nem végezték el. Az utalvány ellenjegyzője a karbantartási, kisjavítási szolgáltatásokkal kapcsolatos kifizetéseknél az utalvány aláírását megelőzően nem végezte el ellenőrzési feladatait, az – írásbeli kötelezettségvállaláshoz nem kötött – 50 ezer Ft alatti kifizetések esetében nem győződött meg a szakmai teljesítésigazolás megtörténtéről és arról, hogy a kötelezettségvállalás írásba foglalásának elmaradása nem sérti-e a gazdálkodásra vonatkozó szabályokat. A gépek, berendezések, felszerelések beszerzésénél és az államháztartáson kívülre teljesített pénzeszköz átadások kifizetéseinél az utalványok ellenjegyzője nem végezte el ellenőrzési feladatait, nem kifogásolta, hogy a beszerzések, támogatások nem írásbeli kötelezettségvállaláson alapultak, illetve a kötelezettségvállalást nem előzte meg annak ellenjegyzése. Az érvényesítő a külső szolgáltatók által végzett karbantartási, kisjavítási szolgáltatások kiadása főkönyvi számlán egy, az államháztartáson kívüli végleges pénzeszközáadások elszámolása főkönyvi számlán pedig kettő gazdasági esemény tekintetében a Vhr. előírásai ellenére a könyvviteli elszámolásra utaló főkönyvi számlaszámot nem a gazdasági esemény tartalmának megfelelően jelölte ki és azt javító napló útján nem helyesbítették.

A Polgármesteri hivatalban a pénzügyi-számviteli feladatoknál alkalmazott **informatikai rendszerek** működésére vonatkozó szabályok hiányosságai magas kockázatot jelentettek a feladatok folyamatos, biztonságos végrehajtásában, mivel a Polgármesteri hivatal informatikai stratégiával, informatikai biztonsági szabályzattal és üzletmenet-folytonossági tervvel nem rendelkezett. Nem vezettek be integrált pénzügyi-számviteli informatikai rendszert, az alkalmazott pénzügyi-számviteli rendszer hozzáférési jogosultság nélkül működött, a Polgármesteri hivatal hozzáférési jogosultság nyilvántartással nem rendelkezett, a rendszerből nem voltak lekérhetők az ellenőrzési listák (naplók) és nem szabályozták a pénzügyi-számviteli szoftver-változások ellenőrzésére, tesztelésére vonatkozó eljárásokat, illetve szoftverek mentési eljárásait.

A Polgármesteri hivatalnál a pénzügyi-számviteli feladatok ellátásánál alkalmazott informatikai rendszerek belső kontrolljainak megbízhatósága gyenge volt, mivel az alkalmazott főkönyvi könyvelési rendszer a hozzáférési jogosultságok ellenőrizhetőségét nem biztosította, a jelszóvédelmi előírások betartását nem kényszerítette ki, továbbá a szoftver nem biztosította az ellenőrzési lista (napló) elkészítését. A pénzügyi-számviteli szoftver elemeire vonatkozó változáskezelési eljárások, illetve azok ellenőrzése, tesztelése a Polgármesteri hivatalban nem dokumentált, az elmúlt egy évben nem ellenőrizték, hogy az elmentett állományokból a pénzügyi-számviteli adatok teljes körűen helyreállíthatók-e, továbbá a mentéseket tartalmazó adathordozók környezeti ártalmaktól való védelme nem biztosított.

A **belső ellenőrzés** szervezeti kereteinek kialakítása és szabályozásának hiányosságai a belső ellenőrzési feladatok megfelelő, szabályszerű végrehajtásában közepes kockázatot jelentettek, mivel a Kistérségi társulás tanácsa által elfogadott belső ellenőrzési kézikönyvet a jegyző nem hagyta jóvá, a belső ellenőrzési stratégiát megalapozó kockázatelemzés folyamatába a jegyző bevonásának kötelezettségét nem írták elő. A belső ellenőrzési stratégiát megalapozó kockázatelemzés nem terjedt ki az európai uniós forrásból megvalósított feladatok végrehajtására, a közbeszerzési eljárások lebonyolítására, az önkormányzat többségi irányítást biztosító befolyása alatt működő gazdasági társaságok, közhasznú társaságok, illetve vagyongazdálkodó szervezetek működésére; továbbá a kedvezményezett szervezeteknél a céljelleggel nyújtott támogatások felhasználására. A Képviselő-testület az Önkormányzatra vonatkozó 2008. évi belső ellenőrzési tervet nem, a 2009. évi belső ellenőrzési tervet az Ötv-ben előírt határidő után hagyta jóvá, azonban a kialakított szervezet – szabályszerű működése esetén – a lehetséges hibák többsége ellen védelmet nyújtott. A 2009. évi belső ellenőrzési tervben a Polgármesteri hivatalnál a közbeszerzések lebonyolításának és az Önkormányzat költségvetéséből céljelleggel juttatott támogatások felhasználásának ellenőrzését, a TONI-nál pedig a tanügy-igazgatási ellenőrzés mellett a gazdálkodás, vagyony-nyilvántartás, analitikus nyilvántartások szabályszerűségének vizsgálatát irányozták elő.

A belső ellenőrzés működésénél a kialakított kontrollok megbízhatósága jó volt, mivel a belső ellenőrzési feladatok ellátásának módját meghatározták, az ellenőrzéseket a Ber-ben előírásainak megfelelő ellenőrzési programok alapján hajtották végre. Az elvégzett ellenőrzésekről a Ber-ben előírt szerkezetű és tartalmú jelentéseket készítették, melyek az eredmények mellett tartalmazták a hiányosságokat is, összefoglaló értékeléseket és az ellenőrzött szerv vezetője részére javaslatokat fogalmaztak meg, a költségvetési szervek vezetői a javaslatok hasznosulása érdekében intézkedési terveket készítettek, azonban a stratégiát megalapozó kockázatelemzés folyamatába nem vonták be a jegyzőt, az éves ellenőrzési terv – az Ámr-ben foglaltakat figyelmen kívül hagyva – nem kockázatelemzésen alapult. A belső ellenőrzési vezető a 2008. évi ellenőrzési jelentés elkészítésekor nem értékelte önértékelés keretében a belső ellenőrzés minőségét, a polgármester – az Ötv-ben foglaltak ellenére – a zárszámadási rendelettervezettel egyidejűleg nem terjesztette a Képviselő-testület elé az Önkormányzat által alapított és fenntartott költségvetési szervek éves ellenőrzési jelentései alapján készített 2007., illetve 2008. évi összefoglaló ellenőrzési jelentéseket. A jegyző az Ámr. előírásait figyelmen kívül hagyva a pénzügyi irányítási és ellenőrzési rendszerek valamint a belső ellenőrzés működtetéséről szóló nyilatkozattételi kötelezettségét elmulasztotta. A belső ellenőrzés működésénél megállapított hiányosságok nem veszélyeztették, hogy a belső ellenőrzés megelőzze, feltárja, kijavítsa a lényeges hibákat és a szabálytalanságokat.

Az ÁSZ az Önkormányzat gazdálkodási rendszerének **átfogó ellenőrzését** a 2006. évben végezte el, megállapításai alapján 39 szabályszerűségi és hét célszerűségi javaslatot tett. A Képviselő-testület a számvevői jelentésben foglaltakat megtárgyalta, és jóváhagyta a jegyző által készített intézkedési tervet. Az ÁSZ ellenőrzés javaslataiból az intézkedési tervben foglalt határidőre 46% hasznosult, 15% részben valósult meg és 39% nem teljesült. A szabályszerűségi javaslatok 46%-a realizálódott. A végrehajtott javaslatok a költségvetési koncepció

beterjesztésére, tartalmára, a költségvetési rendelettervezet tartalmára, mellékleteire, a költségvetési rendelet módosításaira, a pénzügyi-számviteli feladatellátás és a folyamatba épített ellenőrzési feladatok szabályozására, a gazdasági események adatainak a számvitelben történő rögzítésére, az önkormányzati vagyon nyilvántartására, a vagyoneértékesítések, a céljellelleggel nyújtott támogatások, a közbeszerzési eljárások lebonyolításának szabályszerűségére, a kisebbségi önkormányzatokkal kapcsolatos feladatok szabályozottságára, a belső ellenőrzés feltételeinek biztosítására, a gazdasági program elkészítésére, valamint a középületek akadálymentessé tételére vonatkoztak.

A szabályszerűségi javaslatok 15%-a részben hasznosult. A polgármester a költségvetési koncepcióhoz csatolta a kisebbségi önkormányzatok véleményét, de az Ámr-ben előírtak ellenére nem csatolta a Pénzügyi bizottság véleményét. A költségvetési rendeletben tájékoztatásul bemutatták a kisebbségi önkormányzatok mérlegeit, de nem készítették el – az Áht. előírása ellenére – a többéves kihatással járó döntések számszerűsítését tartalmazó kimutatást szöveges indoklással együtt. A Htv-ben foglaltak ellenére – a jegyző által készített előterjesztés hiányossága miatt – a vagyongazdálkodási rendelet módosítása során nem alakították ki az értékpapírok vételére vonatkozó szabályokat. A 2007. évben a nettó 5 millió Ft-ot meghaladó értékű szerződések közül az építési beruházásra és a vagyoneértékesítésre kötött szerződések adatainak közzététele megtörtént, azonban az Áht. előírása ellenére a jegyző nem gondoskodott a szolgáltatás megrendelésre kötött szerződések megnevezésének, tárgyának, értékének, időtartamának, a szerződést kötő felek nevének és az adatok változásának közzétételéről. A Képviselő-testület az adórendelet módosításával hatályon kívül helyezte azt a szabályozást, mely alapján az adózók az általuk fizetett helyi iparűzési adó legfeljebb 5%-áról rendelkezhetnek, ugyanakkor az Ötv. előírása ellenére az új szabályozással lehetővé tette, hogy az adózók által felajánlott adó terhére a polgármester alapítványok támogatásáról is döntsön. A zárszámadási rendeletben bemutatták a kisebbségi önkormányzatok mérlegeit és a többéves kihatással járó döntések számszerűsítését, azonban az Áht. előírása ellenére a kimutatásokhoz szöveges indoklást nem készítettek.

A szabályszerűségi javaslatok 39%-a nem teljesült. A polgármester a 2008. évi költségvetési rendelet tervezetét az Áht-ban előírt határidőnél később terjesztette a Képviselő-testület elé, és az Ámr. előírása ellenére az előterjesztéshez nem csatolta a Pénzügyi bizottság véleményét. A jegyző az Ámr-ben előírtak ellenére nem egészítette ki a Polgármesteri hivatal SzMSz-ét a Polgármesteri hivatal alapító okiratának keltével, számával, a pénzügyi-gazdasági tevékenységet ellátó személyek feladatkörének, munkakörének meghatározásával és a Polgármesteri hivatalhoz rendelt más költségvetési szervek felsorolásával. A jegyző nem rögzítette belső szabályzatban a szakmai teljesítés igazolásának módját, ezért az Áht-ban és az Ámr-ben foglaltak alapján a jegyző felelős. Az ÁSZ a jegyző felelősségének érvényesítését, megállapítását azért nem kezdeményezte, mivel a jegyző közszolgálati jogviszonya az Önkormányzatnál 2008. december 31-ével megszűnt. A polgármester az Ámr. előírása ellenére nem gondoskodott arról, hogy az írásos kötelezettségvállalásokra minden esetben a jegyző vagy az általa felhatalmazott személy ellenjegyzése után kerüljön sor. A kötelezettségvállalások ellenjegyzői az Ámr-ben foglaltak ellenére – a kötelezettségvállalások nyilvántartásának hiányában – nem győződtek meg a kötelezettségvállalás tárgyával összefüggő kiadási előirányzat rendelkezésre állásáról. Az érvényesítők, illetve az utalvány ellenjegyzői az Ámr. előírásai ellenére nem észrevételezték, hogy a szabályozás hiányában nem előírt módon történt a szakmai teljesítés igazolása. A Polgármesteri hivatal az Ámr. előírása ellenére írásban nem értesítette a GESZ-t a 2006. évi költségvetési beszámolója elbírálásáról, jóváhagyásáról. A belső ellenőrzés keretében – a Kbt-ben foglaltak ellenére – a közbeszerzési eljárás lebonyolítását, végrehajtását nem ellenőrizték. A jegyző a Ber. előírásai ellenére nem gondoskodott a belső ellenőrzési kézikönyv, a stratégiai terv és az éves ellenőrzési terv jóváhagyásáról, és az Ámr. előírásait figyelmen kívül hagyva a nyilatkozattételi kötelezettségét elmulasztotta. A polgármester az Ötv-ben foglaltak ellenére a zárszámadási rendelettervezet-

tel egyidejűleg nem terjesztette a Képviselő-testület elé az Önkormányzat által alapított és fenntartott költségvetési szervek éves ellenőrzési jelentései alapján készített éves összefoglaló ellenőrzési jelentéseket. Nem határozták meg az Ötv-ben foglaltak ellenére az ellátandó közszolgáltatások mértékét, az önként vállalt feladatokat és azok szervezeti kereteit. A jegyző az Ámr. előírása ellenére nem készítette el a likviditási tervet. A Képviselő-testület az adósságrendezési törvényben előírtak ellenére nem hozott határozatot a fizetési határidő lejártát követő 60 napon belül ki nem egyenlített szállítói tartozások rendezésére, illetve nem hatalmazta fel a polgármestert az adósságrendezési eljárás azonnali kezdeményezésére.

A célszerűségi javaslatok közül három realizálódott, egy részben teljesült és három nem valósult meg. A polgármester tájékoztatta a Képviselő-testületet az ÁSZ ellenőrzés megállapításairól, és jóváhagyásra előterjesztette az intézkedési tervet. A jegyző a pénzügyi szabályzat módosítása során meghatározta a kisebbségi önkormányzatok napi zárópénzkészletét, továbbá az eszközök hasznosítási, selejtezési szabályzata módosításában rögzítette az üzemeltetésre átadott eszközök selejtezésének sajátos szabályait. A polgármester több – a pénzügyi helyzet javítását célzó – határozati javaslatot a Képviselő-testület elé terjesztett, de nem kezdeményezte az Önkormányzat által ellátott feladatok mértékére irányuló felülvizsgálat elvégzését. Az informatikai stratégiát, valamint a katasztrófa elhárítási tervet a jegyző az intézkedési tervben előírt határidőt követően adta ki. Nem számoltatták be a felhatalmazottakat a kötelezettségvállalási, utalványozási, illetve ellenjegyzési jogkörük gyakorlásáról.

Az ÁSZ a 2006. és a 2007. évi zárszámadáshoz kapcsolódóan egy-egy vizsgálatot végzett az Önkormányzatnál. A javaslatok hasznosítására intézkedési terveket nem készítettek. A helyi önkormányzatokat a 2006. évben megillető **normatív állami hozzájárulások** elszámolásának ellenőrzéséről készült számvevői jelentésben öt szabályszerűségi javaslat szerepelt, melyek realizálására nem történt intézkedés. A jegyző nem intézkedett a Közh. tv.-nek a maximális csoport-, illetve osztálylétszámokra vonatkozó előírásai betartása érdekében, a normatív állami hozzájárulások igénylésének, felhasználásának és elszámolásának rendszeres ellenőrzésére a Htv-ben foglalt – a normatív állami hozzájárulásokkal történő elszámolásra vonatkozó – előírás teljesíthetősége érdekében, továbbá a 11/1994. (VI. 8.) MKM rendeletben előírtak érvényesítésére a felnőtt oktatásban résztvevők jelenléti ívének, valamint a nevelési-oktatási intézmények tanügyi nyilvántartásainak vezetésénél. A kettő célszerűségi javaslat közül az egyik javaslat hasznosítása érdekében intézkedtek, a másikra nem történt intézkedés. Az intézmények részére előírták a normatív állami hozzájárulások igénybe vételéhez szükséges nyilvántartások folyamatos és naprakész vezetését. A polgármester nem kezdeményezte, hogy az ÁSZ ellenőrzés tapasztalatait a Képviselő-testület tárgyalja meg.

A helyi önkormányzatok beruházásaihoz és rekonstrukcióihoz nyújtott 2007. évi **felhalmozási célú támogatások** ellenőrzéséről készült számvevői jelentés egy szabályszerűségi- és három célszerűségi javaslatot tartalmazott, melyek realizálására intézkedés nem történt. A jegyző nem intézkedett a Kbt-nek a közbeszerzési eljárások belső ellenőrzésére vonatkozó előírása érvényesítésére. A polgármester nem kezdeményezte, hogy az ÁSZ ellenőrzés tapasztalatait a Képviselő-testület tárgyalja meg, továbbá nem intézkedett annak érdekében, hogy a fejlesztési feladatok műszaki-pénzügyi előkészítése során az abban résztvevők a korábbinál körültekintőbben járjanak el. A jegyző nem intézkedett arra vonatkozóan, hogy a beruházások befejezését követően sor kerüljön azok értékelésére.

Az ÁSZ által az Önkormányzat gazdálkodási rendszerének 2006. évi átfogó ellenőrzése, valamint a zárszámadáshoz kapcsolódóan végzett kettő vizsgálat során tett szabályszerűségi és célszerűségi javaslatok összességében 39%-ban hasznosultak, 12%-ban részben és 49%-ban nem teljesültek.

A helyszíni ellenőrzés megállapításainak hasznosítása mellett **javasoljuk**:

a polgármesternek

a jogszabályi előírások maradéktalan betartása érdekében

1. gondoskodjon arról, hogy az Önkormányzatra vonatkozó éves belső ellenőrzési tervet az Ötv. 92. § (6) bekezdésében meghatározott határidőn belül terjessze a Képviselő-testület elé;
2. terjessze a Képviselő-testület elé az Ötv. 92. § (10) bekezdésének megfelelően az Önkormányzat által alapított költségvetési szervek éves ellenőrzési jelentései alapján készített éves összefoglaló jelentést a zárszámadási rendelettervezettel együtt;
3. gondoskodjon az Önkormányzat gazdálkodási rendszerének 2006. évi átfogó ellenőrzése során az ÁSZ által részére tett és nem teljesült szabályszerűségi és célszerűségi javaslatok végrehajtásáról;

a munka színvonalának javítása érdekében

4. kezdeményezze, hogy a számvevői jelentésben foglaltakat a Képviselő-testület tárgyalja meg és a feltárt hiányosságok megszüntetése érdekében készíttessen intézkedési tervet a határidők és felelősök megjelölésével. Az intézkedési tervet, az elfogadását követő 30 napon belül küldje meg az ÁSZ Tolna Megyei Ellenőrzési Irodája részére;

a jegyzőnek

a jogszabályi előírások maradéktalan betartása érdekében

1. készítse el az Ámr. 139. § (1) bekezdésének előírása alapján az Önkormányzat pénzállományának alakulásáról a likviditási tervet, és gondoskodjon annak szükség szerinti aktualizálásáról;
2. intézkedjen, hogy az Önkormányzat költségvetési rendelettervezete tartalmazza az Ámr. 29. § (1) bekezdés g) pontja előírása alapján a többéves kihatással járó európai uniós feladatok előirányzatait éves bontásban, valamint az Ámr. 29. § (1) bekezdés k) pontja alapján elkülönítetten az európai uniós támogatással megvalósuló célok, programok bevételeit és kiadásait;
3. gondoskodjon az Önkormányzat közzétételi kötelezettségének teljesítése érdekében arról, hogy az Önkormányzat honlapjának megnyitásakor megjelenő oldalon elhelyezett „Közérdekű adatok” elnevezés alatt a 18/2005.(XII. 27.) IHM rendelet 2. § (2) bekezdésében előírtak szerint közzétételre kerüljenek:
 - a) az Áht. 15/A. § (1) bekezdésében előírtak szerint a céljellegű működési és fejlesztési támogatások céljára, összegére, továbbá a támogatási program megvalósítási helyére vonatkozó adatok;
 - b) az Áht. 15/B. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Önkormányzat a pénzeszközei felhasználásával, vagyonnal történő gazdálkodással összefüggő – nettó öt millió forintot elérő, vagy azt meghaladó értékű – árubeszerzésre, építési beruházásra, szolgáltatás megrendelésre, vagyonértékesítésre, vagyonhasznosításra, vagyon vagy vagyonértékű jog átadására, valamint koncesszióba adásra vonatkozó szerződések esetében a szerződések

megnevezése, tárgya, a szerződést kötő felek megnevezése, a szerződés értéke, időtartama és az esetleges változások;

- c) az Ámr. 157/D. § (1) bekezdésében hivatkozott 22. számú melléklet 1.2.5. pontjában előírtak szerint az éves költségvetési beszámoló szöveges indoklása a Vhr. 32/A § (8) bekezdés, a 40. § (4)-(11) bekezdései, valamint a 40/A. § figyelembe vételével;

4. a költségvetés tervezési és a zárszámadás készítési folyamatok szabályozottsága érdekében:

- a) az Áht. 121. § (1) bekezdése figyelembevételével határozza meg az intézmények részére a költségvetési javaslat összeállításával kapcsolatos követelményeket, és ellenőrizze azok teljesítését;
- b) az Ámr. 145/A. § (1)-(2) bekezdései és a 145/B. § (1) bekezdése figyelembevételével szabályozza annak ellenőrzését, hogy a Polgármesteri hivatal és az intézmények költségvetési javaslataikat az Ámr. 26. §-a előírásainak megfelelően dolgozták-e ki, a javasolt előirányzataik megalapozottak-e, az ismert kötelezettségeket megtervezték-e, az intézményi mutatószám felmérés adatai megalapozottak-e, a benyújtott igények indokoltak, teljesíthetők-e és a saját bevételek előirányzatai összhangban vannak-e a helyi rendeletekkel, továbbá gondoskodik a kontroll feladatok elvégzéséről;
- c) írja elő az Ámr. 145/A. § (1)-(2) bekezdései és a 145/B. § (1) bekezdése alapján az intézményi pénzmaradványok kimunkálása szabályszerűségének ellenőrzését, illetve gondoskodik az ellenőrzések végrehajtásáról;

5. az operatív gazdálkodás során a működésbeli hibák megelőzése, feltárása, illetve kijavítása érdekében

- a) rögzítse belső szabályzatban a szakmai teljesítés igazolásának módját az Ámr. 135. § (2) bekezdésében foglalt előírásoknak megfelelően;
- b) gondoskodik az Ámr. 135. § (1)-(2) bekezdéseiben előírtak betartásáról, hogy a karbantartási, kisjavítási szolgáltatásokkal, a gépek, berendezések és felszerelések beszerzésével, az államháztartáson kívülre teljesített pénzeszközáadásokkal kapcsolatos kiadások, valamint az európai uniós támogatások felhasználásával kapcsolatos bevételek és kiadások teljesítésének elrendelése előtt a jegyző által kijelölt személyek a belső szabályzatban előírt módon ellenőrizték, szakmailag igazolják azok jogosultságát, összecszerűségét, a szerződés, megrendelés, megállapodás teljesítését;
- c) biztosítsa a folyamatba épített ellenőrzési feladatok elvégzésével, hogy az utalványok ellenjegyzői a karbantartási, kisjavítási szolgáltatásokkal, a gépek, berendezések és felszerelések beszerzésével, az államháztartáson kívülre teljesített pénzeszközáadásokkal kapcsolatos kiadások, valamint az európai uniós támogatások felhasználásával kapcsolatos bevételek és kiadások teljesítése előtt az Ámr. 137. § (3) bekezdésének előírásai alapján győződjenek meg arról, hogy a szakmai teljesítés igazolása az Ámr. 135. § (2) bekezdésében előírtak alapján az arra jogosultak által belső szabályzatban előírt módon megtörtént-e;
- d) gondoskodik arról, hogy az érvényesítő a könyvviteli elszámolásra utaló főkönyvi számlaszámot az Ámr. 135. § (5) bekezdésében foglalt előírás és a Vhr. 9. számú melléklet 9. c.) - d.) pontjában foglaltak alapján, a gazdasági esemény tartalmának megfelelően jelölje ki;

- 6.** a gazdálkodási, a pénzügyi-számviteli és a folyamatba épített ellenőrzési feladatok szabályszerű végrehajtásához szükséges feltételek kialakítása érdekében
- a) kezdeményezze a gazdasági szervezet ügyrendjének kiegészítését annak érdekében, hogy az – az Ámr. 17. § (5) bekezdésében foglaltaknak megfelelően – részletesen tartalmazza a vezetők és a pénzügyi-gazdasági feladatok ellátásáért felelős alkalmazottak feladathatás- és felelősségi körét, a helyettesítés rendjét, valamint a belső (szerven belüli) és külső kapcsolattartás módját;
 - b) gondoskodjon arról, hogy a kockázatkezelési eljárásrend – az Ámr. 145/C. § és a Pénzügyminisztérium „Útmutató a kockázatkezelés kialakításához” módszertan alapján – tartalmazza az elfogadható kockázati szint meghatározását;
- 7.** a belső ellenőrzés megfelelő működése érdekében
- a) gondoskodjon arról, hogy a kockázatelemzés során az Ámr. 145/C. § alapján kialakított hatályos kockázatkezelési eljárásrend alapján határozzák meg a magas kockázatúnak értékelte területeket;
 - b) számoljon be az Ámr. 149. § (2) bekezdés c) pontjában foglaltak alapján, az Ámr. 23. sz. melléklete szerinti formában teljesített nyilatkozatával a pénzügyi irányítási és ellenőrzési rendszerek valamint a belső ellenőrzés működtetéséről;
- 8.** gondoskodjon az Önkormányzat gazdálkodási rendszerének 2006. évi átfogó ellenőrzése, valamint a zárszámadáshoz kapcsolódó 2007. és 2008. évi vizsgálat során az ÁSZ által részére tett és nem teljesült szabályszerűségi és célszerűségi javaslatok végrehajtásáról;
- a munka színvonalának javítása érdekében
- 9.** tájékoztassa – évente végzett számítások alapján – a Közgyűlést az Önkormányzat eladósodására figyelemmel arról, hogy a hosszú lejáratú, adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásokból adódó tőke és kamatfizetési kötelezettségét az Önkormányzat milyen feltételek biztosítása mellett tudja teljesíteni;
- 10.** az európai uniós forrásokkal kapcsolatos fejlesztési feladatoknál
- a) jelölje ki az európai uniós forrásokra vonatkozó pályázatokkal összefüggésben a Polgármesteri hivatalon belül az önkormányzati szintű pályázat koordinálás és pályázat nyilvántartás vezetésének felelősét;
 - b) írja elő a pályázatfigyelés, pályázatkészítés és az európai uniós forrással támogatott fejlesztés lebonyolításával kapcsolatos eljárásrendet;
 - c) írja elő a pályázatfigyelést végzők és a döntési, illetve a döntés előterjesztési jogkörrel rendelkezők közötti információszolgáltatási kötelezettséget;
 - d) kezdeményezze az európai uniós forrásokkal támogatott fejlesztési feladatokkal összefüggésben a pályázatfigyelés, pályázatkészítés és a fejlesztési feladatok lebonyolításának belső ellenőrzését;
 - e) biztosítsa, hogy a külső szervezettel pályázatfigyelési feladatok ellátásra kötött szerződésekben az információk átadásának formája, tartalma, módja és a felelősség szabályai rögzítésre kerüljenek;

- f) biztosítsa, hogy a külső szervezettel pályázatkészítési feladatok ellátásra kötött szerződésekben kapcsolattartási szabályok, az információk átadásának formája, tartalma, módja és a felelősség szabályai rögzítésre kerüljenek;
- g) biztosítsa, hogy a projektek lebonyolítását végző külső szervezetekkel kötött megbízási szerződésekben a személyre szóló felelősségi szabályok előírásra kerüljenek;
- 11.** biztosítsa, hogy a projektek lebonyolítását végző külső szervezetekkel kötött megbízási szerződésekben, megállapodásokban a felelősségi és a kapcsolattartási szabályok, valamint az ellenőrzési feladatok megosztása személyre szólóan előírásra kerüljön;
- 12.** gondoskodjon az e-közigazgatási feladatokat ellátó informatikai rendszer ügyfelek általi igénybevételének vizsgálatáról;
- 13.** a pénzügyi-számviteli és a folyamatba épített ellenőrzési feladatok színvonalas végrehajtásához szükséges feltételek kialakítása érdekében
 - a) egészítse ki az értékelési szabályzatot az értékelések ellenőrzéséért felelős munkakörök meghatározásával, valamint az értékelési és ellenőrzési feladatok az érintett dolgozók munkaköri leírásában kerüljenek rögzítésre;
 - b) gondoskodjon róla, hogy a selejtezési szabályzatban meghatározott minősítési, ellenőrzési feladatok, és döntési jogkörök kerüljenek rögzítésre az érintett dolgozók munkaköri leírásában;
- 14.** A pénzügyi-számviteli feladatoknál alkalmazott informatikai rendszerek szabályozottsága érdekében
 - a) szabályozza a pénzügyi-számviteli szoftver-változások ellenőrzésének, tesztelésének eljárásrendjét;
 - b) intézkedjen annak érdekében, hogy az informatikai szabályzat tartalmazzon rendelkezést a külső fejlesztő cég éles rendszerhez történő hozzáféréseinek tiltásáról, az adatmentések eljárásrendjéről és felelősségi viszonyairól;
 - c) intézkedjen annak érdekében, hogy az informatikai szabályzat tartalmazzon rendelkezést a jelszavak kezelésére, megállapítására, felépítésére, rendszeres időközönkénti változtatási kötelezettségére vonatkozóan, és kezdeményezze, hogy a pénzügy-számviteli szoftver ezen előírások teljes körű betartását kikényszerítse;
 - d) írja elő olyan nyilvántartás vezetését a hozzáférési jogosultságokról, amely tartalmazza valamennyi felhasználóra vonatkozóan a felhasználók egyes rendszerekhez történő hozzáférést, és a hozzáférés terjedelmét;
- 15.** A pénzügyi-számviteli feladatoknál alkalmazott informatikai rendszerek folyamatos, biztonságos működtetése érdekében
 - a) gondoskodjon a pénzügyi-számviteli szoftverváltozások változás-kezelési eljárásainak dokumentálásáról, az eljárások teszteléséről és ellenőrzéséről;
 - b) dokumentáltan végeztesse el annak tesztelését, hogy a pénzügyi-számviteli adatok teljes körűen helyre állíthatók-e a mentett adatállományokból;

- c) gondoskodjon a mentéseket tartalmazó adathordozók környezeti ártalmaktól való védelméről;

16. a belső ellenőrzés működésével összefüggésben

- a) kezdeményezze, hogy a stratégiai és az éves ellenőrzési tervet megalapozó kockázatelemzés terjedjen ki az európai uniós forrásokból megvalósított feladatok végrehajtására, a közbeszerzési eljárások lebonyolításának, az Önkormányzat költségvetéséből céljelleggel nyújtott támogatások rendeltetés szerinti felhasználásának ellenőrzésére a kedvezményezett szervezeteknél, valamint az Önkormányzat többségi irányítást biztosító befolyása alatt működő gazdasági társaságok, közhasznú társaságok működésének ellenőrzésére;
- b) kezdeményezze az ellenőrzési stratégiát megalapozó kockázatelemzés folyamatába a jegyző bevonásának kötelezettségét, továbbá, hogy az ellenőrzési stratégiát megalapozó kockázatkezelés folyamatába a jegyzőt bevonják;
- c) biztosítsa, hogy a belső ellenőrzési vezető a belső ellenőrzési tevékenység minőségét biztosító eljárásokat elvégezze.

II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

1. AZ ÖNKORMÁNYZAT KÖLTSÉGVETÉSI ÉS PÉNZÜGYI HELYZETE

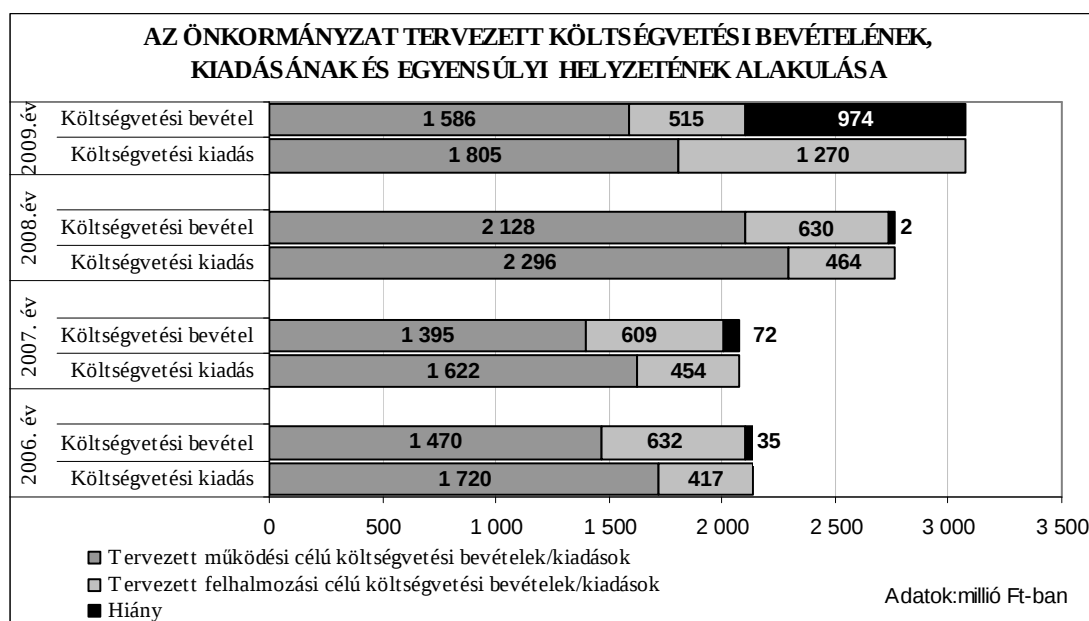
1.1. A tervezett költségvetési bevételek és kiadások alapján a költségvetési egyensúly, a költségvetési hiány oka, finanszírozásának tervezett módja és a költségvetési hiány megállapításának szabályszerűsége

Az Önkormányzatnál a 2006-2009. években **a tervezett költségvetési bevételek és kiadások** főösszegei **változóan alakultak**. A tervezett költségvetési bevételek főösszege a 2006. évi 2102 millió Ft-ról a 2007. évben 2004 millió Ft-ra csökkent, a 2008. évben 2758 millió Ft-ra nőtt, majd a 2009. évben – a 2006. évvel közel azonos összegre – 2101 millió Ft-ra csökkent. A tervezett költségvetési kiadások főösszege 2137-2076-2760-3075 millió Ft volt, a főösszeg a 2007. évben csökkent, a 2008-2009. években növekedett az előző évhez képest. A 2009. évben a tervezett költségvetési kiadások főösszege 43,9%-kal magasabb volt a 2006. évinél.

A 2006-2009. években a tervezett költségvetési bevételek nem nyújtottak fedezetet a tervezett költségvetési kiadásokra, **a költségvetési egyensúly nem volt biztosított**. A tervezett működési célú költségvetési kiadásoknál 2006-2009 között minden évben forráshiány mutatkozott. A 2006-2008. években a tervezett felhalmozási célú költségvetési bevételek meghaladták a tervezett felhalmozási célú költségvetési kiadásokat, a 2009. évben viszont a felhalmozási célú költségvetési bevételeket meghaladó összegben terveztek felhalmozási célú költségvetési kiadásokat.

Az Önkormányzat éves költségvetéseiben tervezett költségvetési hiányt a 2006-2008. években a működési célú költségvetési bevételek hiánya okozta, a 2009. évi költségvetési hiány létrejöttében a működési célú költségvetési bevételek hiánya és a felhalmozási célú költségvetési bevételeket meghaladó összegben tervezett felhalmozási célú költségvetési kiadások egyaránt szerepet játszottak.

Az Önkormányzat 2006-2009. évi költségvetési helyzetének alakulását – a tervezett működési és felhalmozási célú költségvetési bevételek bontásában – szemlélteti az alábbi ábra:

Az Önkormányzat a költségvetési egyensúly biztosításához a 2006-2009. évi költségvetési rendeleteiben rövid lejáratú likviditási hitelek és hosszú lejáratú felhalmozási célú **hitelek felvételét, valamint a 2009. évben 1000 millió Ft összegű fejlesztési célú **kötvény kibocsátását tervezte**. Hitelviszonyt megtestesítő (befektetési-, illetve forgatási célú) értékpapírokkal nem rendelkeztek.**

A 2006-2009. évi költségvetési rendeletekben évente 150-190-190-200 millió Ft összegű likviditási hitel és 36,9-64,4-7,5-2,1 millió Ft összegű hosszú lejáratú hitel igénybevételét tervezték.

Az előzőeken túlmenően a **Képviselő-testület** a költségvetési egyensúly biztosításához **egyéb** (kiadási megtakarítást eredményező) **intézkedés megtételéről a 2007. évi költségvetési rendelet végrehajtásához kapcsolódóan** – annak jóváhagyásával egyidejűleg hozott határozatában⁹ – **rendelkezett**.

Az intézkedés a Polgármesteri hivatalnál foglalkoztatott köztisztviselők és egyéb dolgozók (gépkocsivezető, kisegítők) létszámának három-három fővel történő csökkentését célozta, 2007. december 31-i végső határidővel.

A 2006-2009. évi költségvetések tervezése során a költségvetés végrehajtása érdekében **a jegyző nem gondoskodott a likviditás feltételeinek kialakításáról**, mert az Ámr. 139. § (1) bekezdésében előírtak ellenére a pénzállomány alakulásáról nem készített likviditási tervet.

A 2006-2009. évi költségvetési bevételek és kiadások főösszegeinek költségvetési rendeletben történt megállapításakor betartották az Áht. 8/A. § (7) bekezdésében előírtakat, nem számoltak el finanszírozási célú pénzügyi műveleteket a költségvetési hiányt módosító költségvetési bevételként, illetve költségvetési kiadásként.

1.2. A teljesített költségvetési bevételek és kiadások alapján a pénzügyi egyensúly, a pénzügyi hiány oka, finanszírozásának módja és hatása a pénzügyi helyzet alakulására az eladósodás, valamint a fizetőképesség szempontjára

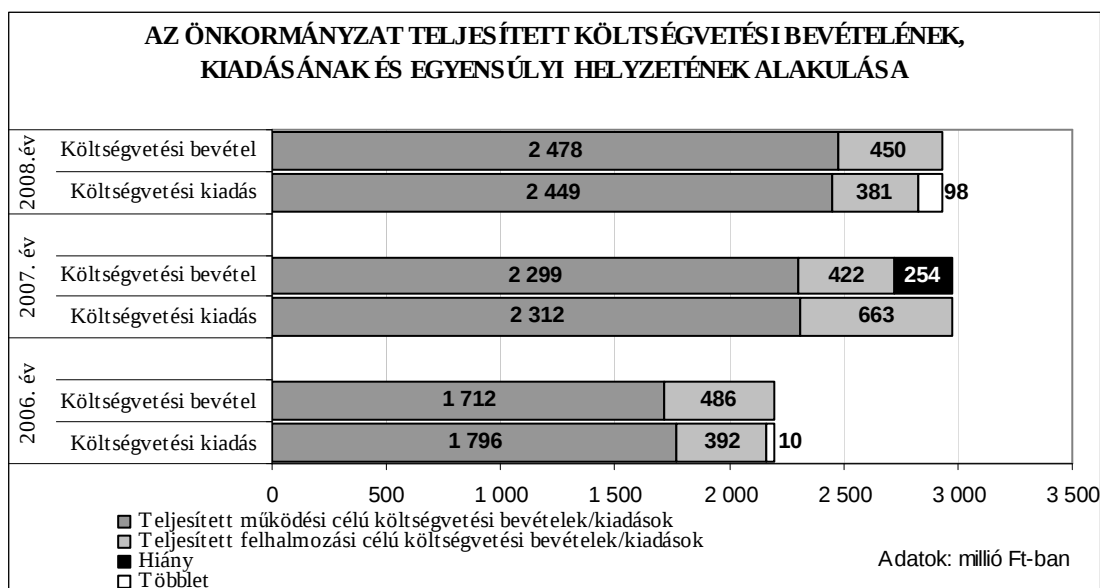
⁹ A Képviselő-testület 22/2007. (III. 7.) számú határozata.

ból

Az Önkormányzatnál a 2006-2008. években **a teljesített költségvetési bevételek főösszege folyamatosan növekedett. A teljesített költségvetési kiadások főösszege** – az előző évhez viszonyítva – **a 2007. évben emelkedett, a 2008. évben viszont csökkent.**

Az Önkormányzatnál a teljesített költségvetési bevételek főösszege 2006-2008 között évente 2198-2721-2928 millió Ft volt. A teljesített költségvetési kiadások főösszege a 2006. évi 2188 millió Ft-ról a 2007. évben 2975 millió Ft-ra nőtt, a 2008. évben azonban 2830 millió Ft-ra csökkent.

Az Önkormányzat 2006-2008. évi pénzügyi helyzetét – a teljesített működési és felhalmozási célú költségvetési bevételek és kiadások bontásban – mutatja be a következő ábra:

Az Önkormányzatnál **a 2006-2008. évi zárszámadási rendeletek adatai szerint** – a teljesített költségvetési bevételek és a teljesített költségvetési kiadások egyenlegeként – **a 2006. és a 2008. évben pénzügyi többlet, a 2007. évben pénzügyi hiány keletkezett.** A teljesített működési célú költségvetési kiadásoknál hiányzó forrás a 2006. és a 2007. évben volt, a 2008. évben a teljesített működési célú költségvetési bevételek fedezetet biztosítottak a teljesített működési célú költségvetési kiadásokra. A teljesített felhalmozási célú költségvetési bevételek a 2007. évben elmaradtak a teljesített felhalmozási célú költségvetési kiadásoktól, a 2006. és a 2008. évben viszont meghaladták azokat. A 2007. évi pénzügyi hiány létrejöttében a teljesített működési célú költségvetési bevételek hiánya és a felhalmozási célú költségvetési bevételeket meghaladó összegben teljesített felhalmozási célú költségvetési kiadások egyaránt szerepet játszottak.

A 2006-2008. évi működési és felhalmozási célú költségvetési bevételek és költségvetési kiadások teljesítési adatai nem tükrözik az Önkormányzat valós pénzügyi helyzetét, mivel az kedvezőtlenebb képet mutat, ha figyelembe vesszük a tárgyévben ki nem egyenlített – lejárt fizetési határidejű – szállítói tartozásokat is.

A tárgyévben esedékessé vált szállítói kötelezettségekből a 2006. évben 142,9 millió Ft, a 2007. évben 94,5 millió Ft, a 2008. évben 93,9 Ft kiegyenlítése – a szükséges pénzügyi fedezet hiányában – az év végéig nem történt meg. Az egyes években a december 31-én fennálló, lejárt fizetési határidejű szállítói kötelezettségek 42,1-57,5-31,4%-a működési-, a fennmaradó rész felhalmozási célokhoz kapcsolódott.

Az önkormányzatnál a 2006-2009. években tervezett és a 2006-2008. években teljesített működési és felhalmozási célú költségvetési kiadásokra a következő arányban biztosítottak fedezetet a költségvetési bevételek:

Adatok: %-ban

Megnevezés	2006. év		2007. év		2008. év		2009. év
	Terv	Tény	Terv	Tény	Terv	Tény	Terv
Működési célú költségvetési kiadások fedezettsége működési célú költségvetési bevételekből	85,5	95,3	86,0	99,4	92,7	101,2	87,9
Felhalmozási célú költségvetési kiadások fedezettsége felhalmozási célú költségvetési bevételekből	151,6	124,0	134,0	63,6	135,7	118,0	40,6
Költségvetési kiadások fedezettsége költségvetési bevételekből	98,4	100,4	96,5	91,5	99,9	103,4	68,3

A 2006-2008. évek között a tervezett és a teljesített költségvetési kiadási főösszegre vonatkozó **fedezettség mutató** évek közötti változásának **iránya azonos** (csökkenő, majd növekvő), **mértéke** viszont **évente eltérő volt**. A teljesített költségvetési kiadási főösszegre vonatkozó fedezettség mutató értéke a 2006. évben 2, a 2008. évben 3,5 százalékponttal meghaladta a tervezettet, míg a 2007. évben attól 5 százalékponttal elmaradt.

A költségvetési kiadási főösszegre vonatkozó fedezettség mutató mértékének a tervezettől való eltérését a 2006-2008. években az okozta, hogy a működési és a felhalmozási célú költségvetési kiadások fedezettségének mutatója is a tervezettől eltérően alakult. A működési célú költségvetési kiadások fedezettségének mutatója az egyes években 9,8-13,4-8,5 százalékponttal meghaladta a tervezettet, ugyanakkor a felhalmozási célú költségvetési kiadások fedezettségének mutatója 27,6-70,4-17,7 százalékponttal elmaradt a tervezettől.

A költségvetési hiány mérséklése érdekében az **Önkormányzat** a 2007-2008. években **ÖNHIKI támogatásra nyújtott be igényt**, és a 2006-2008. években **kérelmezte a működésképtelen önkormányzatok egyéb támogatásának megítélését**. A 2006-2008. években elnyert központi támogatások felhasználásával a tervezetthez képest javult a működési célú költségvetési kiadások működési célú költségvetési bevételekből való fedezettsége.

Az elnyert ÖNHIKI támogatás összege a 2007. évben 51,5 millió Ft, a 2008. évben 56,6 millió Ft, a működésképtelen önkormányzatok egyéb támogatása címén megítélt összeg a 2006. évben ötmillió Ft, a 2007. évben nyolcmillió Ft, a 2008. évben 15 millió Ft volt.

A 2006-2008. években a központi költségvetésből származó bevételek növekedését eredményező intézkedéseken és a finanszírozási célú pénzügyi műveleteken túlmenően – a költségvetés egyensúlyi helyzetének javítása érdekében – évközben **a költségvetési kiadások csökkentésére irányuló intézkedéseket is tettek**.

A Képviselő-testület döntése¹⁰ alapján az Önkormányzat által fenntartott Óvoda működtetése 2006. augusztus 1-től a Regöly és Szárazd községek önkormányzatai által létrehozott társult intézmény keretében történt. Az Önkormányzat a szociális és gyermekjóléti feladatainak ellátását 2007. január 1-től a Kistérségi társulás útján biztosította. Az Önkormányzat 2007. június 30-i hatállyal megszüntette az önálló gazdálkodási jogkörrel rendelkező GESZ-t, és annak egyes feladatait a Polgármesteri hivatalhoz csoportosította át. Az intézményi feladatellátás szervezeti kereteinek módosítása, az ahhoz kapcsolódó feladat- és létszám átcsoportosítások következtében a Polgármesteri hivatalnál foglalkoztatottak összlétszáma a 2007. évben – a tervezett hat fővel szemben – egy fővel csökkent. Az Önkormányzat a Szakképző iskolát 2008. július 1-től határozott (10 éves) időtartamra a Tolna Megyei Önkormányzat fenntartásába adta.

Az Önkormányzatnál a költségvetési bevételek közül a helyi adók¹¹ teljesítése az adott évi költségvetési rendeletben tervezett eredeti előirányzathoz viszonyítva a 2006. évben 104,7%, a 2007. évben 108,3%, a 2008. évben 90,7% volt. Az eltérés a tervezett helyi adó bevételek döntő részét (95,2-95,8-96,5%-át) kitevő helyi iparüzési adónál jelentkezett, mely az eredeti előirányzathoz viszonyítva évente 105,5-109,1-90,1%-ra teljesült. A helyi iparüzési adóból származó bevételt a 2006-2008. években az előző évi teljesítési adatok figyelembe vételével – évente növekvő összegben (200-215-230 millió Ft-tal) – tervezték, az eredeti előirányzattól eltérő teljesítésekben tervezési hiányosságok nem játszottak szerepet. A 2006. és a 2007. évben az eredményes adóbehajtási munka, valamint az előre nem látható év végi adóelőleg kiegészítések következtében az előirányzatot túlteljesítették. A 2008. évben az adózók száma az előző évhez képest nem változott, azonban a vállalkozásoknál évközben jelentkezett likviditási problémák, illetve fizetésektelenség miatt az adóbefizetésekből származó bevételek mértéke elmaradt a tervezettől.

A 2006. évi költségvetésben az előző évi pénzmaradvány igénybevételére – az Áht. 7. § (2) bekezdésében előírtakat megsértve – **eredeti előirányzatot nem képeztek**, a 2005. évi módosított pénzmaradvány összege 38,9 millió Ft volt. Az előző évi pénzmaradvány igénybevételének tervezésével kapcsolatos hiányosság hatására a működési célú forráshiány, valamint a felhalmozási célú költségvetési kiadások és bevételek közötti eltérés a 2006. évben a tervezetthez képest nem növekedett. A 2007-2009. évi költségvetési rendeletek tartalmazták az előző évről áthúzódó feladatok (kötelezettségek) előirányzatait és azok részbeni forrásul az előző évi pénzmaradvány igénybevételét.

A 2006-2008. években a felhalmozási célú költségvetési kiadásokon belül – az eredeti előirányzatokhoz viszonyítva – a beruházási kiadások teljesítése évente 117,3-170,3-209,4%, a felújítási kiadások teljesítése a 2006. évben 101,8%, a 2007. évben 112,1% volt. A 2008. évben felújítási célokra eredeti előirányzatot nem terveztek. **A 2007. évben a beruházási kiadások eredeti előirányzattól eltérő teljesítésében tervezési hiányosság is szerepet játszott**, mivel a termálfürdő és a kemping megvásárlására vonatkozó képviselő-testületi döntés¹² ellenére e feladatra eredeti előirányzatot nem képeztek.

Az Önkormányzat a termálfürdő és a kemping megvásárlására irányuló adásvételi szerződést – a 2007. évi költségvetési rendelet jóváhagyását megelőző időpontban – 2007. február 27-én megkötötte a Tamási Közös Víz- és Csatornamű Kft-vel, az ingatlanok vételára 130 millió Ft (+áfa) volt. A tervezési hiányosság hatására a felhalmozási célú költségvetési bevételek és a felhalmozási célú költségvetési kiadások egyenlege a tervezettnél kedvezőtlenebbül alakult, mivel az ingatlanok vételárának kiegyenlítése finanszírozási bevételekből (rövid lejáratú hitelek, illetve a kötvénykibocsátásból származó bevételből) történt.

¹⁰ A Képviselő-testület 52/2006. (IV. 27.) számú határozata.

¹¹ Telekadó, idegenforgalmi adó, helyi iparüzési adó.

¹² A Képviselő-testület 19/2007. (II. 19.) számú határozata.

A 2006. és a 2008. évi beruházási kiadásoknak, valamint a 2006-2008. évi felújítási kiadásoknak a tervezettől eltérő teljesítése tervezési hiányosságokra nem vezethető vissza, a túlteljesítés elsősorban az évközben jóváhagyott pályázati támogatások, az éves költségvetésben tervezett tartalékok, valamint a címzett támogatás előző évről áthozott maradványának felhasználásából adódott. Azon feladatok esetében, amelyek megvalósításához évközben elnyerhető pályázati források igénybevételevel számoltak, a pályázatok elbírálásáig a szükséges saját forrásra céltartalékot képeztek.

A 2006-2008. évek között **az Önkormányzat** az éves költségvetések végrehajtása során **rövid lejáratú hitelek**et a 2007. és a 2008. évben vett igénybe, felhalmozási célú kifizetések teljesítéséhez.

Az Önkormányzat 2007. március 9-én hitelszerződést kötött 15,6 millió Ft rövid lejáratú hitel felvételére, 2008. február 20-i visszafizetési határidővel. A hitelből a termálfürdő és a kemping vételár előlegét egyenlítették ki. A hitelt a hitelszerződésben rögzített határidő előtt – 2007. augusztus 31-én – visszafizették a pénzintézetnek. A 2007. május 10-én megkötött hitelszerződés alapján 210 millió Ft rövid lejáratú hitelt vettek fel a termálfürdő és a kemping vételárának ki egyenlítéséhez, a fürdő üzemeltetéséhez szükséges vízforgatók létesítéséhez, valamint a művelődési ház rekonstrukciójával kapcsolatos pénzügyi kötelezettségek teljesítéséhez. A rövid lejáratú hitel törlesztéséhez szükséges pénzügyi fedezetet a kötvénykibocsátásból származó bevételből kívánták biztosítani, ezért a hitel visszafizetésének határidejét – a kötvénykibocsátás időpontjához igazodóan – 2007. szeptember 10. napjában állapították meg.

Az európai uniós támogatással megvalósuló kerékpárút építése beruházás előfinanszírozásához – a 2008. december 2-án megkötött hitelszerződés alapján – 80 millió Ft rövid lejáratú hitelt vettek fel, 2009. május 31-i visszafizetési határidővel.

Az Önkormányzat 2006-2008 között – a tervezett fejlesztések, felújítások megvalósítása érdekében – **a 2006. évben három, a 2008. évben egy hitelszerződést kötött hosszú lejáratú hitel igénybevétele.**

A Képviselő-testület 37/2006. (IV. 4.) számú határozata alapján az Önkormányzat – az „*Önkormányzati Fejlesztési Hitelprogram*” keretében – 13 új induló, illetve folyamatban lévő fejlesztési, felújítási feladat megvalósításához 2006. július 5-én 64,8 millió Ft, 2006. július 6-án 3,5 millió Ft hosszú lejáratú hitel felvételére hitelszerződést kötött. A 64,8 millió Ft hitelt ipartelepi infrastruktúra kiépítése, út- és járda felújítások, autóbusszmegálló építése, valamint intézményi épület felújítások céljára, a 3,5 millió Ft hitelt ivóvízhálózat építése céljára vették fel. A futamidő mindkét hitel esetében 19 év 6 hónap, a hitelek kamata változó¹³, a kamatfizetés a hitel első folyósításától kezdődően a negyedév utolsó napján, a tőke törlesztése 2 év 9 hónap türelmi időt követően szintén a negyedév utolsó napján történik. A 64,8 millió Ft hitelt 2006. július 12-2009. január 5. között, a 3,5 millió Ft hitelt 2006. augusztus 17-2007. március 26. között használták fel a hitelszerződésekben nevesített beruházások, felújítások megvalósításához.

Az Önkormányzat a 2005. évben az „*Önkormányzati Infrastruktúra Fejlesztési Hitelprogram*” keretében a településen megvalósuló szennyvízberuházással kapcsolatos pénzügyi kötelezettségei teljesítéséhez 35 millió Ft összegű hosszú lejáratú hitelt vett fel. A szennyvízberuházás során elvégzett – 10,8 millió Ft értékű –pót- és kiegészítő munkák pénzügyi fedezetének biztosítása érdekében a 2005. évben megkötött hitelszerződést 2006. december 22-én módosították, és a hitel összegét 35 millió Ft-ról 45,8 millió Ft-ra emelték. A hosszú lejáratú hitel futamideje 15 év, kamata változó¹⁴. A tőketörlesztési és a kamatfizetési kötelezettség teljesítésének kezdési időpontja elvált egymástól. A tőke törlesztése 1 év türelmi időt követően kezdődött, és ne-

¹³ A 64,8 millió Ft hitel kamata 3 havi EURIBOR + évi 1,9%, a 3,5 millió Ft hitel kamata 3 havi EURIBOR + évi 1,5% volt.

¹⁴ A kamat 3 havi EURIBOR + évi 2,5%.

gyedévente egyenlő részletekben történik. A kamat megfizetése a hitel futamidején belül – a hitel folyósításától kezdődően – az adott naptári negyedévet követő hónap első banki munkanapján esedékes. A hosszú lejáratú hitel felhasználása a hitelszerződésben meghatározott célra történt.

Az Önkormányzat a 2008. évben VOLKSWAGEN Transporter típusú használt gépjármű megvásárlásához – a 2008. július 21-én megkötött hitelszerződés alapján – 1,5 millió Ft összegű hitelt vett igénybe. A hitel futamideje 5 év, kamata változó¹⁵. A tőke törlesztése és a kamatfizetés a hitel folyósítását követő hónaptól kezdődően, egyidőben történik.

A Képviselő-testület a 115/2007. (VI. 27.) számú határozatában 3 357 000 svájci frank (CHF) értékű – 20 éves futamidejű – kötvény kibocsátásáról döntött. A 2007. augusztus 31-én kibocsátott kötvény futamideje 20 év, kamata változó (hat hónapos CHF-LIBOR¹⁶ + évi 0,45% kamatfelár). A tőke törlesztése és a kamatfizetési kötelezettség időben elválík egymástól. A tőketörlesztés 5 év 1 hónap türelmi időt követően 2012. szeptember 30-án kezdődik, és azt követően a futamidő minden évében szeptember 30-án lesz esedékes. A kamatfizetés tekintetében türelmi idő nincs, arra a futamidő minden évében március 31-én és szeptember 30-án kerül sor. A forint svájci frankhoz viszonyított árfolyamváltozása, valamint a változó kamat miatt **az Önkormányzat számára a kötvénykibocsátás kockázatot jelent.**

A kötvénykibocsátásból származó bevételből a 2007. évben 5,8 millió Ft-ot működési célra (a kötvénykibocsátás költségeire), 225,6 millió Ft-ot fejlesztési célú rövid lejáratú hitelek törlesztésére, 118,6 millió Ft-ot felhalmozási célokra fordítottak, a fennmaradó 150 millió Ft-ból pedig a 2007. évet követően felhasználható céltartalékot képeztek, annak érdekében, hogy a pályázati úton elnyerhető fejlesztési célú támogatásokhoz a szükséges saját forrás biztosított legyen. A 2008. évben a felhalmozási célú költségvetési bevételek, ezen belül az ingatlanértékesítésekből származó bevételek teljesítése kedvezőtlenül alakult, emiatt szükségessé vált a pályázati célokra tartalékolt 150 millió Ft felhasználása a 2008. évre tervezett fejlesztések¹⁷ finanszírozásához.

A 2009. évi költségvetési rendeletben tervezett 1000 millió Ft értékű – fejlesztési célú – kötvény kibocsátására 2009. II. félévben kerül sor.

Az Önkormányzat a 2006-2008. években hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokkal nem rendelkezett.

Az Önkormányzat a fizetőképességének biztosítása érdekében évente folyószámlahitelkeret szerződést kötött a számlavezető pénzintézetével.

¹⁵ Az éves induló ügyleti kamatláb 13,1% volt.

¹⁶ London Interbank Offered Rate – Londoni bankközi, referencia jellegű kínálati kamatláb.

¹⁷ Ipartelep infrastrukturális kiépítése, közvilágítás bővítése, kerékpárút építése, termálfürdő fejlesztés-hez tervdokumentáció készítése.

A 2006-2009. években a folyószámlahittel kapcsolatos jellemzőket mutatja be a következő táblázat:

Megnevezés	2006. év	2007. év	2008. év	2009. I-II. negyedév
A folyószámlahitel keretösszege (millió Ft-ban)	190	200	200	200
Év végén fennálló folyószámlahitel (millió Ft-ban)	177	191	140	–
Folyószámlahittel zárt napok száma	365	329	356	181
A ténylegesen felvett folyószámlahitel átlagos állománya (millió Ft-ban)	106,6	76,2	81,8	118,3
A felvett folyószámlahitel minimum összege (millió Ft-ban)	94,7	1,4	1,8	103,1
A felvett folyószámlahitel maximum összege (millió Ft-ban)	189,5	191,3	194,6	198,1

Az Önkormányzat a 2006. év minden napján rendelkezett folyószámlahittel, a 2007. évben a folyószámlahittel zárt napok száma és a ténylegesen felvett folyószámlahitel átlagos állománya csökkent az előző évihez képest, ami a 2007. évi kötvénykibocsátásra és az azzal összefüggő számlavezető pénzügyi intézményváltásra vezethető vissza. A folyószámlahittel zárt napok száma és a felvett folyószámlahitel átlagos állománya a 2008. évben növekedett az előző évihez képest az Önkormányzat likviditási problémáinak növekedése miatt. A felvett folyószámlahitel minimum összege évente változóan alakult, a felvett folyószámlahitel maximum összege évről-évre növekedett, és megközelítette a hitelkeret összegét. A teljesített költségvetési bevételek és kiadások közötti összhang hiányában **a 2006-2008. években az igénybe vett folyószámlahitelt a tárgyév végéig nem tudták visszafizetni**, az egyes években a december 31-én fennálló hiteltartozás a hitelkeret 93,2-95,5-70,0%-ának megfelelő összegű volt.

Az Önkormányzat a folyószámlahitel felvételén túlmenően a fizetőképessége biztosításához a 2007. évben 200 millió Ft likviditási hitelt vett fel, a 2006-2007. években munkabérhitelt vett igénybe.

Az Önkormányzat a 2007. évben – a kötvénykibocsátás miatt – megváltoztatta a számlavezető pénzügyi intézményét, ami az érvényes folyószámla-hitelkeret szerződés megszüntetését vonta maga után. Az új folyószámla-hitelkeret szerződés megkötéséig terjedő átmeneti időben az Önkormányzat a fizetőképességét – a 2007. június 29-én megkötött hitelszerződés alapján igénybe vehető – 200 millió Ft likvid hitelből biztosította. A hitelszerződésből eredő pénzügyi kötelezettségek teljesítése 2007. augusztus 31-ig megtörtént.

Az Önkormányzat számlavezető pénzügyi intézménye a bankszámlaszerződés alapján az Önkormányzat költségvetési szerveinél alkalmazottak munkabérének kifizetéséhez – a szükséges esetekben – a költségvetési elszámolási számla fedezethiánya erejéig munkabérhitelt folyósított. A munkabérhitel igénybevétele a 2006. évben és 2007. I. félévben minden hónapban szükségessé vált, annak összege az egyes hónapokban 32-52 millió Ft között változott.

Az éves könyvviteli mérleg adataiból számított eladósodási mutató¹⁸ és az esedékességi aránymutató¹⁹ az Önkormányzat eladósodásának mértékét mutatja.

Az eladósodási mutató a 2006. évben 9,6%, a 2007. évben 18,5%, a 2008. évben 21,1% volt. Az eladósodási mutató 2006-2008 közötti folyamatos emelkedése az Önkormányzat eladósodásának fokozódását jelzi, mivel a hosszú- és a rövid lejáratú kötelezettségek együttes állományának – a hosszú lejáratú hitelek felvételéből és a kötvénykibocsátásból eredő – növekedése meghaladta az összes forrás növekedését.

A hosszú- és a rövid lejáratú kötelezettségek együttes év végi állománya a 2006. évi 492 millió Ft-ról a 2008. évben 1211 millió Ft-ra (146,1%-kal) emelkedett, miközben az összes forrás 5107 millió Ft-ról 5727 millió Ft-ra (12,1%-kal) nőtt.

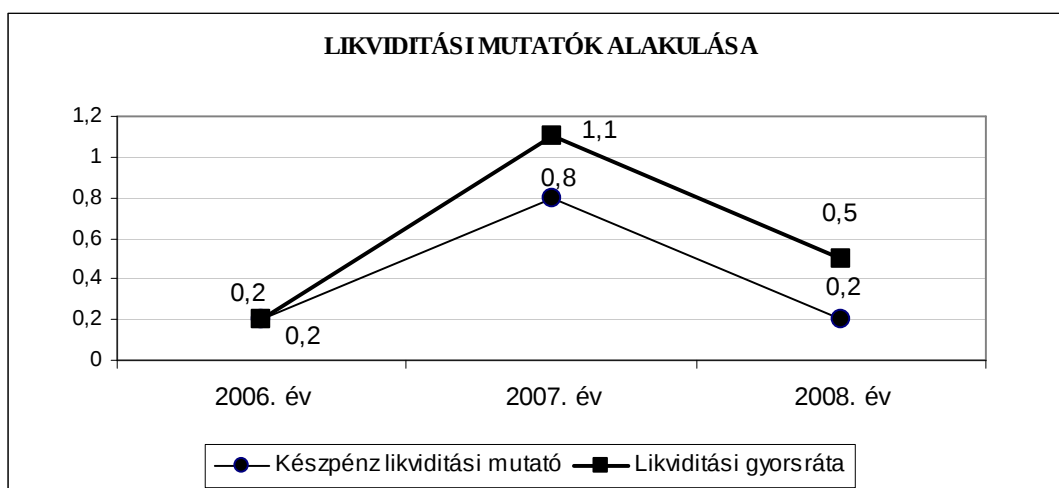
Az esedékességi aránymutató 2006-2008 között folyamatosan csökkent, a rövid lejáratú kötelezettségek részaránya az összes (rövid és hosszú lejáratú) fizetési kötelezettségen belül a 2006. évben 85,4%, a 2007. évben 30,1%, a 2008. évben 30,0% volt. Az egyes évek közötti változást a hosszú lejáratú kötelezettségek év végi állományának növekedése és a rövid lejáratú kötelezettségek, ezen belül a szállítók év végi állományának csökkenése okozta. Az esedékességi aránymutató folyamatos csökkenése azt jelzi, hogy a rövidtávon teljesítendő kötelezettségek fizetőképességre gyakorolt hatása 2006-2008 között mérséklődött.

A hosszú lejáratú kötelezettségek állománya a 2006. évi 72 millió Ft-ról a 2008. évben 847 millió Ft-ra nőtt, ezzel szemben a rövid lejáratú kötelezettségek állománya 420 millió Ft-ról 364 millió Ft-ra csökkent. A rövid lejáratú kötelezettségeken belül a szállítók év végi állománya a 2006. évben 214 millió Ft, a 2007. évben 111 millió Ft, a 2008. évben 107 millió Ft volt.

Az Önkormányzat pénzügyi helyzete 2006-2008 között eladósodási szempontból összességében kedvezőtlenül alakult a hosszú lejáratú kötelezettségek állományának – a kötvénykibocsátásból és a hosszú lejáratú hitelek felvételéből eredő – 1076,4%-os növekedése miatt.

¹⁸ Az eladósodási mutató a hosszú és rövid lejáratú fizetési kötelezettségek önkormányzati összes forráson belüli arányát mutatja.

¹⁹ Az esedékességi aránymutató a rövid lejáratú fizetési kötelezettségek arányát fejezi ki az összes – rövid és hosszú lejáratú – fizetési kötelezettségen belül.

A készpénz likviditási mutató²⁰ a 2006-2008. évek között változóan alakult, a 2007. évben növekedett, a 2008. évben csökkent az előző évhez képest. A pénzeszközök év végi állománya 2006-2008 között nem nyújtott fedezetet a rövid lejáratú fizetési kötelezettségekre. Az Önkormányzat fizetőképessége a 2007. évben átmenetileg javult, melynek oka az volt, hogy a kötvénykibocsátásból származó bevételből 150 millió Ft-ot a tárgyévben nem használtak fel, továbbá 97 millió Ft-tal csökkent a rövid lejáratú kötelezettségek állománya az előző évhez képest. A készpénz likviditási mutató alapján az Önkormányzat fizetőképessége a 2008. évben a 2006. évvel azonos volt.

A likviditási gyorsráta²¹ a 2007. év végén növekedett az előző év végéhez képest, mivel a rövid lejáratú kötelezettségek év végi állományának csökkenése mellett a követelések és a pénzeszközök együttes összege növekedett. A mutató értéke a 2008. év végére csökkent az előző évihez viszonyítva, a pénzeszközök állományának csökkenése és a rövid lejáratú kötelezettségek állományának növekedése miatt. A 2008. december 31-i állapot szerint a pénzeszközök és a követelések együttes összege a rövid lejáratú kötelezettségek 49,2%-ára nyújtott fedezetet. A likviditási gyorsráta alapján az Önkormányzat fizetőképessége a 2008. évben – a 2006. évhez viszonyítva – kismértékben javult.

Az Önkormányzat pénzügyi helyzete 2006-2008 között – a likviditási mutatói alapján – **fizetőképességi szempontból** összességében **kedvezően változott**.

Az Önkormányzat 2006-2008 közötti **pénzügyi helyzete** – fizetőképességének javulása mellett – eladósodásának fokozódása miatt **összességében kedvezőtlenül változott**.

²⁰ A készpénz likviditási mutató kifejezi, hogy a pénzeszközök év végi állománya milyen arányban nyújt fedezetet a rövid lejáratú fizetési kötelezettségekre.

²¹ A likviditási gyorsráta mutatja, hogy a rövid lejáratú fizetési kötelezettségek kiegyenlítéséhez a pénzeszközökön túl bevonható követelések, forgatási célú értékpapírok milyen arányban nyújtanak fedezetet.

2. AZ ÖNKORMÁNYZAT FELKÉSZÜLTSEGE AZ EURÓPAI UNIÓS FORRÁSOK IGÉNYLÉSÉRE ÉS FELHASZNÁLÁSÁRA, VALAMINT AZ ELEKTRONIKUS KÖZSZOLGÁLTATÁSI FELADATOK ELLÁTÁSÁRA

2.1. Az európai uniós források igénybevételére és a várható támogatás felhasználására történt felkészülés szabályozottságának, szervezettségének eredményessége

2.1.1. Az európai uniós forrásokra történő pályázatok benyújtására vonatkozó döntések összhangja a fejlesztési célkitűzésekkel

Az Önkormányzat a **fejlesztési célkitűzéseit** a településfejlesztésre, a gazdasági és infrastrukturális fejlesztésre, az oktatásra, a szociálpolitikára, a közművelődésre, a munkahelyteremtésre és az egészségügyre vonatkozóan a gazdasági programban, a környezetvédelem terén a hulladékgazdálkodási tervben a szociális alapszolgáltatásokra vonatkozóan a szociális szolgáltatástervezési koncepcióban **fogalmazta meg**.

A gazdasági programban városfejlesztési célként jelölték meg az integrált oktatási központ kialakítását és a járóbeteg szakellátó központ fejlesztését, a gazdasági és infrastrukturális fejlesztési célkitűzések körében szerepelt a hivatásforgalmú kerékpárutak megvalósítása, a fürdőfejlesztés, a csapadék- és szennyvíz elvezetése és a közművelődési intézmények fejlesztése. Az önkormányzat által nyújtott szolgáltatások színvonalának növelése, valamint az ügyfélbarát, gyors és rugalmas ügyintézés megvalósítása is a gazdasági program részét képezte.

A fejlesztési célok lehetséges pénzügyi forrásait a gazdasági program elkészítésénél figyelembe vették, a saját forrásokon túl **külső** – európai uniós és hazai pályázati – **források igénybevételét is tervezték**. Az Önkormányzat a fejlesztési célkitűzéseit az **NFT-ben és az ÚMFT-ben** megjelent pályázati lehetőségek figyelembe vételével határozta meg, így a fejlesztési célkitűzések módosítására nem volt szükség.

Az Önkormányzatnál – a Képviselő-testület, illetve az intézményvezetők döntése alapján – 2006-2009 között 13 európai uniós források megszerzésére irányuló **pályázatról döntöttek**, melyek a gazdasági programban meghatározott fejlesztési **célkitűzésekkel összhangban lévő** fejlesztési feladat megvalósítását szolgálták. Az Önkormányzat egyik intézménye által 2006. évet megelőző időszakban benyújtott és eredményes pályázat megvalósítása az Önkormányzat 2006-2008. évi költségvetéseit érintette.

A Polgármesteri hivatal által benyújtott pályázatok száma 11 db, az intézmények által benyújtott pályázatok száma 2 db volt. A 2006-2009 között önkormányzati szinten benyújtott (13 db) pályázatok közül egynek az elbírálása 2009. október 30-ig nem történt meg, az elbírált pályázatok 50%-a (6 db) támogatásban részesült, melyek közül egy fejlesztési feladat megvalósítása befejeződött, 5 projekt megvalósítása folyamatban volt. A benyújtott és elbírált pályázatok 50%-át (6 db-ot) elutasították.

Az Önkormányzatnál az alábbi – a Polgármesteri hivatal által 2006. január 1. és 2009. június 30-a között benyújtott – pályázatokról döntöttek:

- a DDOP-2007-5.1.1 intézkedésére 2007. augusztus 31-én a „*Hivatásforgalmú kerékpáros közlekedés feltételeinek megteremtése Tamási-Pári szakaszon*” címmel benyújtott pályázat eredményes volt. A pályázat elbírálása alapján a projekt tervezett kiadása 165,3 millió Ft, az igényelhető támogatás összege 148,7 millió Ft volt. A fejlesztési feladat 168,4 millió Ft kiadással, 148 millió Ft támogatás igénybevételével és 20,4 millió Ft saját forrás felhasználásával

lásával az előírt határidőben megvalósult. A projekt zárójelentését 2009. május 29-én a közreműködő szervezet elfogadta;

- a DDOP-2007-5.1.5 B intézkedésére 2008. március 27-én nyújtották be a „*Tamási Ki mit tud lakótelep csapadékvíz rendezése*” című pályázatot. A projekt tervezett összköltsége 132,8 millió Ft volt, melyhez 13,3 millió Ft saját forrás mellett 119,6 millió Ft támogatás igénybevételét terveztek. A pályázatot 2008. november 27-én szakmai hiányosság miatt elutasították;
- a DDOP-2007-4.1.1.-B intézkedésére 2008. május 7-én benyújtott, a „*Tamási város központi részén kialakításra kerülő Kultúrák háza*” című pályázat eredményes volt, a 2008. december 29-én megkötött támogatási szerződés alapján a fejlesztési feladat befejezési határideje 2009. december 31. A támogatási szerződés szerint a projekt összköltsége 77,8 millió Ft, melyhez – a 7,8 millió Ft saját forrás mellett – 70 millió Ft támogatást terveztek igénybe venni. A projekt megvalósítása folyamatban van, a 2008. évi költségvetés terhére 2,2 millió Ft, a 2009. évi költségvetés terhére október 30-ig 32 millió Ft kifizetés történt;
- az ÁROP-1.A.2 intézkedésére a „*Tamási Város Polgármesteri Hivatalának szervezetfejlesztése a hatékonyság fokozása érdekében*” címmel 2008. októberben benyújtott pályázat eredményes volt, a támogatási szerződést 2009. július 8-án kötötték meg. A projekt tervezett befejezési határideje 2010. szeptember 3-a, a támogatási szerződés alapján a projekt összköltsége 19,3 millió Ft, melyhez 1 millió Ft saját forrás mellett 18,3 millió Ft támogatást (89% európai uniós és 11% hazai társfinanszírozás) terveztek igénybe venni. Az Önkormányzatnál a projekttel kapcsolatban a 2009. évi költségvetés terhére 2009. október 30-ig 5,5 millió Ft kifizetés történt;
- a TÁMOP-5.2.5 intézkedésére 2008. szeptember 10-én benyújtott a „*Gyermekek- és ifjúságsegítő szolgáltatás kialakítása a Tamási kistérségben. Ifjúsági programkoordinálás.*” című, önrőt nem igénylő pályázatot, melynek tervezett kiadása 18,2 millió Ft volt, tartalmi hiányosság (a szakmai megvalósítás tervezése nem felel meg a pályázati kiírás feltételeinek, a költségek nem kellőképpen indokoltak) miatt elutasították;
- a KEOP-1.2.0 intézkedésére a „*Tamási Város szennyvízcsatorna hálózatának bővítése*” című pályázatot 2008. november 3-án nyújtották be. A pályázat alapján a projekt tervezett összköltsége 35 millió Ft, a saját forrás összege 5,2 millió Ft, a támogatási igény 29,8 millió Ft volt. A pályázatot 2009. április 6-án a szakmai kidolgozottság hiánya miatt elutasították;
- a KÖZOP-2007-3.2.B intézkedésére a „*Hivatásforgalmú kerékpárút megvalósítása Tamási-Rácvölgy közti szakaszon*” című pályázatot 2008. év decemberében nyújtották be. A pályázat alapján a projekt tervezett összköltsége 79 millió Ft, a saját forrás összege 7,9 millió Ft, a támogatási igény 71,1 millió Ft volt. A pályázat elbírálásáról szóló, 2009. szeptember 17-én kelt döntés értelmében a pályázat a források szűkössége miatt nem részesült támogatásban, hanem tartaléklístára került;
- a DDOP-2007-2.1.1.A. intézkedésre az „*Ability gyógyfürdő fejlesztése Tamásiban*” című pályázatot az Önkormányzat két fordulóban, 2008. februárban, valamint 2009. júniusban nyújtotta be. A II. forduló elbírálásáról szóló, 2009. július 29-én kelt döntés értelmében a pályázat 1528 millió Ft-ról 1518 millió Ft-ra csökkentett összköltségvetéssel 821 millió Ft önrész mellett 697 millió Ft támogatásban részesült. A 2009. október 21-én megkötött támogatási szerződés alapján a fejlesztési feladat befejezési határideje 2010. december 29;
- a DDOP-2007-3.1.3.B. intézkedésre a „*Tamási járóbeteg szakellátó központ fejlesztése*” című pályázatot 2009. május 29-én nyújtotta be az Önkormányzat. A projekt tervezett teljes kiadásának összege 421 millió Ft, melyhez 21 millió Ft saját forrás mellé 400 millió Ft támogatást igényeltek. A pályázat elbírálásáról szóló, 2009. szeptember 29-én kelt döntés értelmében a pályázat támogatásban részesült. A támogatási szerződés megkötésére 2009. október 30-ig nem került sor;
- a DDOP-2007-3.1.2. intézkedésre az „*Integrált mikrotérségi oktatási központ kialakítása Tamási városban*” című pályázatot az Önkormányzat két fordulóban, 2008. február 15-én, valamint 2009. május 7-én nyújtotta be. A II. forduló elbírálásáról szóló, 2009. július 30-án

kelt döntés értelmében a pályázat 1258 millió Ft-ról 1256 millió Ft-ra csökkentett összköltségvetéssel 1193 millió Ft támogatásban részesült. A 2009. október 2-án megkötött támogatási szerződés értelmében a projekt befejezési időpontja 2010. december 30. Az Önkormányzatnál a projekttel kapcsolatban a 2009. évi költségvetés terhére október 30-ig 58,8 millió Ft kifizetés történt;

- a DDOP-2009-3.1.1.09. intézkedésre a „*Tamási Város Önkormányzata közszolgáltatásainak akadálymentesítése*” című pályázatot 2009. július hónapban nyújtották be. A projekt tervezett teljes kiadásának összege 33 millió Ft, melyhez 3 millió Ft saját forrás mellé 30 millió Ft támogatást igényeltek. A pályázat elbírálása folyamatban van.

Az intézményvezetők 2004-2009 között három esetben döntöttek önrész biztosítását nem igénylő pályázat benyújtásáról:

- a 2006. évet megelőző időszakban az NFT programjai keretében a Szakképző iskola 2005. októberében nyújtotta be – önrész biztosítását nem igénylő - pályázatát a HEFOP-3.1.3 intézkedésére „*Képzési esélynövelés a Vályi Péter Szakképző Iskola és Kollégiumban*” címmel. Az intézmény rendelkezett a Képviselő-testület fenntartói nyilatkozatával. A pályázat eredményes volt, megvalósítása pénzügyileg a 2006-2008. éveket érintette. A fejlesztési feladatot 2006-2008 között ütemezve 18 millió Ft kiadással valósították meg, melyhez 13 millió Ft európai uniós és 5 millió Ft hazai társfinanszírozású támogatást használtak fel. A támogatással szabályszerűen, határidőben elszámoltak, a közreműködő szervezet a záró-beszámolót 2009. április 3-án elfogadta.

Az intézmények által 2006-2009 között benyújtott pályázatok a következők voltak:

- a Könyvtár 2008. szeptember 30-án nyújtotta be pályázatát a TIOP-1.2.3.-08/1 intézkedésre a „*Tamási - Gyöng - Simontornya - Felsőnyék könyvtári szolgáltatásainak összehangolt fejlesztése*” címmel. A projekt tervezett kiadása 61 millió Ft, melyhez 100% támogatást igényeltek. A pályázat elbírálásáról szóló, 2009. május 4-én kelt döntés értelmében a pályázat a források szűkössége miatt nem részesült támogatásban;
- a Könyvtár 2009. február hónapban nyújtotta be pályázatát a TÁMOP-3.2.4.-08/1 intézkedésre a „*Tudásdepó-Expressz - a könyvtári hálózat nem formális és informális képzési szerepének erősítése az élethosszig tartó tanulás érdekében a Tamási kistérségben*” címmel. A projekt tervezett kiadása 47 millió Ft, melyhez 100% támogatást igényeltek. A pályázat elbírálásáról szóló, 2009. augusztus 17-én kelt döntés értelmében a pályázat a források szűkössége miatt nem részesült támogatásban, de tartaléktárhelyre került.

Az Önkormányzat az alábbi pályázatok benyújtásában vett részt társult tagként:

- a Tamási és Környéke Szennyvíz - Közmű Önkormányzati Társulás két fordulóban nyújtott be pályázatot a KEOP-7.1.2.0.-2007-0009, illetve a KEOP-7.1.2.0.-2008-0077 intézkedésre. Mindkét pályázat eredménytelen volt;²²
- a Tamási Városkörnyéki Önkormányzatok Közös Oktatási Társulása 2008. december 29-én nyújtotta be pályázatát a TÁMOP-3.1.4.-08/2 intézkedésre a „*Kompetencia alapú oktatás bevezetése a TONI öt intézmény egységében*” címmel. A projekt tervezett kiadása 75 millió Ft, melyhez 100% támogatást igényeltek. A pályázat elbírálásáról szóló döntés értelmében a pályázat formai hiányosságok miatt nem részesült támogatásban.

Az Önkormányzat a 2006-2009. évek közötti időszakban, a támogató döntését követően nem vont vissza pályázatot.

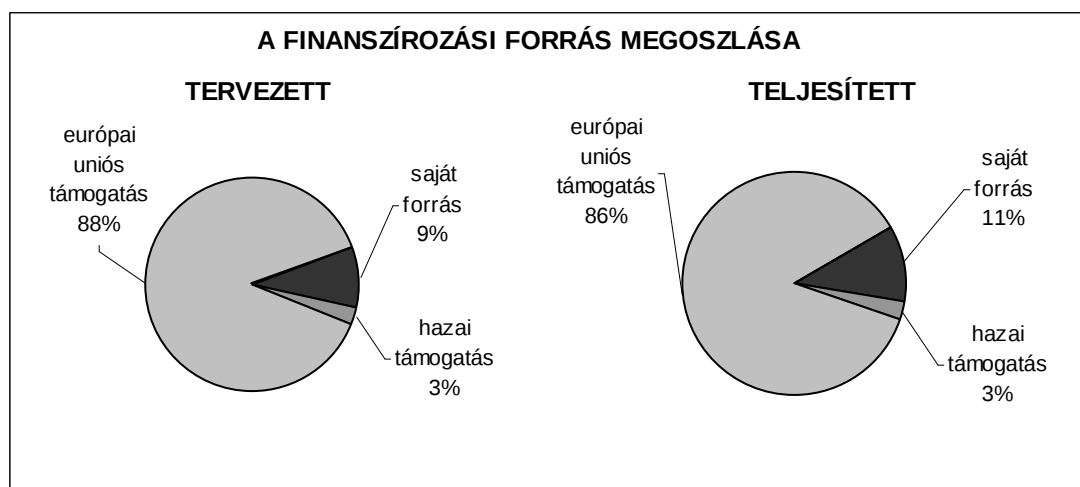
A 2006-2007. évi költségvetési rendeletek az európai uniós forrást igénylő fejlesztési feladatok költségvetési kiadási és bevételi előirányzatait és az európai uniós forrással megvalósuló felhalmozási feladatok kiadásait tartalmazták, azonban nem tartalmazták a többéves kihatás-

²² A pályázati dokumentációk nem álltak rendelkezésre az Önkormányzatnál.

sal járó feladatok előirányzatait éves bontásban az Ámr. 29. § (1) bekezdés g) pontjában, valamint elkülönítetten az európai uniós támogatással megvalósuló programok bevételi, kiadási előirányzatait az Ámr. 29. § (1) bekezdés k) pontjában rögzítettek ellenére. A 2008. évi költségvetési rendelet tartalmazta az európai uniós forrást igénylő fejlesztési feladatok költségvetési kiadási és bevételi előirányzatait, az európai uniós forrással megvalósuló felhalmozási feladatok kiadásait és elkülönítetten az európai uniós támogatással megvalósuló programok bevételi, kiadási előirányzatait, azonban az Ámr. 29. § (1) bekezdés g) pontjában rögzítettek ellenére nem tartalmazta a többéves kihatással járó feladatok előirányzatait éves bontásban. A 2009. évi költségvetési rendelet tartalmazta az európai uniós forrást igénylő fejlesztési feladatok költségvetési kiadási és bevételi előirányzatait, az európai uniós forrással megvalósuló felhalmozási feladatok kiadásait, a többéves kihatással járó feladatok előirányzatait éves bontásban és elkülönítetten az európai uniós támogatással megvalósuló programok bevételi, kiadási előirányzatait.

Az Önkormányzatnál 2009. március 31-éig európai uniós forrással megvalósult és megvalósuló fejlesztési feladatok tervezett és teljesített kiadásait és annak forrásait a jelentés 4. számú melléklete tartalmazza. A 2006-2009 között nyert és az előző évekről áthúzódó európai uniós támogatásokkal megvalósuló fejlesztések 28%-a befejeződött, 72%-a 2009. október 30-án folyamatban volt.

Összesítetten a következő diagram mutatja be az Önkormányzat 2006-2009 közötti európai uniós forrásokkal támogatott és befejezett fejlesztési feladatainál a finanszírozási források tervezett és tényleges megoszlását:

Az európai uniós forrásokkal támogatott, befejezett fejlesztési feladatok teljesített kiadásai és a fedezetüket biztosító források a tervezetthez képest 102%-ban teljesültek. A teljesített bevételek saját forrás részaránya 11% volt, amely a tervezetthez (9%) képest 2 százalékponttal nőtt. A saját forrás részarányának növekedését – valamint ezzel párhuzamosan a tervezetthez képest az európai uniós támogatás csökkenését – az okozta, hogy az Önkormányzat a kerékpárút építése fejlesztési feladatot a tervezettnél magasabb összegű kiadással valósította meg, melyet saját forrásból finanszírozott.

2.1.2. Az európai uniós forrásokhoz kapcsolódóan a pályázatfigyelés, a pályázatkészítés, valamint az európai uniós támogatással megvalósuló fejlesztés lebonyolítása belső rendjének szabályozottsága, a végrehajtás személyi, szervezeti feltételei, az ellenőrzési feladatok meghatározása

Az Önkormányzatnál **belső szabályzatban nem határozták meg az európai uniós források igénybevételének és felhasználásának** önkormányzati szintű **feladatait**. Nem jelölték ki az önkormányzati szintű pályázat koordinálás feladatainak, valamint a pályázat nyilván tartás vezetésének felelősét. Nem szabályozták a pályázatfigyelést végzők és a döntési, illetve a döntés-előterjesztési jogkörrel rendelkezők között az információ-szolgáltatási kötelezettséget. Nem határozták meg a pályázatfigyelés, a pályázatkészítés és az európai uniós forrással támogatott fejlesztés lebonyolításával kapcsolatos eljárási rendet sem. A Polgármesteri hivatalban a gazdálkodásra – köztük az európai uniós forrásokkal megvalósuló fejlesztési feladatokra – vonatkozó **folyamatba épített ellenőrzési feladatokat** a 2006-2009. I. félév között a kötelezettségvállalási szabályzatban **meghatározták**. A belső ellenőrzési stratégiát megalapozó kockázatelemzés nem terjedt ki az európai uniós forrásokkal támogatott fejlesztések lebonyolításával kapcsolatos feladatok kockázatának elemzésére, továbbá az éves belső ellenőrzési tervek elkészítésénél nem végeztek kockázatelemzést. A 2006-2009. évek éves belső ellenőrzési terveiben az európai uniós forrásokkal támogatott fejlesztési feladatok lebonyolításával kapcsolatos ellenőrzési feladatot nem határoztak meg.

Az Önkormányzat 2006. január 1. és 2009. június 30. között az európai uniós források megszerzésére irányuló **pályázatfigyelés személyi és szervezeti feltételeit** a 100%-ban önkormányzati tulajdonban lévő Innovatív Központ megbízása útján biztosította. A pályázatfigyelési feladatok ellátására kötött megbízási szerződés tartalmazta a feladatellátás kötelezettségét, a megbízott szervezet és a Polgármesteri hivatal képviselője közötti kapcsolattartást, de nem rögzítette az információk átadásának formáját, tartalmát, módját és a felelősség szabályait.

Az európai uniós források megszerzésére irányuló **pályázatok készítésének személyi, szervezeti feltételeit** részben az Innovatív Központ útján, részben külső szervezetek bevonásával biztosították. A pályázatkészítésre vonatkozó három szerződés tartalmazta a feladatellátás kötelezettségét, azonban az egyik szerződés nem rögzítette a megbízott és a Polgármesteri hivatal közötti kapcsolattartást, továbbá a szerződésekben nem határozták meg az információk átadásának formáját, tartalmát és módját, valamint az Innovatív Központ megbízása nem tartalmazta a felelősség szabályait.

Az európai **uniós támogatással megvalósuló fejlesztések lebonyolításának személyi, szervezeti feltételeit** kizárólag külső szervezetek bevonásával biztosították. A fejlesztések lebonyolítására külső szervezettel megkötött két szerződés tartalmazta a feladatellátás kötelezettségét, a lebonyolítást végző ellenőrzési kötelezettségét, a kapcsolattartás rendjét, azonban a személyre szóló felelősségi szabályokat nem rögzítette.

2.1.3. A fejlesztési feladat lebonyolításánál a feladatellátás rendjére, az ellenőrzési feladatok teljesítésére, valamint a felelősségi szabályokra vonatkozó előírások betartása

Az Önkormányzat az ÚMFT DDOP-2007-5.1.1 intézkedéséből „a hivatásforgalmú kerékpáros közlekedés megteremtése” célú felhívásra – képviselő-testületi határozattal²³ benyújtott pályázata alapján – **kerékpárút építésére nyert** csökkentett mértékű **támogatást**.

A projekt pályázatban tervezett összköltsége 202 millió Ft volt. A támogató döntésről szóló értesítő levél értelmében²⁴ a közreműködő szervezet a támogatható költségek összegét 165,3 millió Ft-ban határozta meg, a tervezett költségekből leszámítva, a projekt céljához közvetlenül nem kapcsolódó, 200 m-es kerékpárút leágazása földútra és egy híd építése a Koppány patak felett költségeit. Így a pályázatban rögzített 181,7 millió Ft támogatási igénnyel szemben – arányosan csökkentve – 148,7 millió Ft összegű támogatásról döntött.

A kerékpárút építése projekt pályázatával és a megvalósításával kapcsolatos adatokat a jelentés 5. számú melléklete tartalmazza.

A projekt célja hivatásforgalmú kerékpárút építése volt, amely Tamási és Pári között lehetővé teszi a gyors, biztonságos és környezetkímélő közlekedést, elősegítve a munkába, illetve iskolába járást. Pári község lakosságának jelentős része Tamásiban dolgozik, és a diákok is a városba járnak iskolába. A fejlesztés megvalósulását követően gyakorlatilag a menetrendszerű busz menetidejével azonos idő alatt lehet kerékpárral megtenni az utat. A kerékpárutat naponta használók számát 2009. évben 400 kerékpárosban prognosztizálták és a fenntartási időszak alatt a kerékpáros forgalom további növekedésével számoltak.

A projekt megvalósításának tervezett összege 165,3 millió Ft volt. Az Európai Unió Európai Regionális Fejlesztési Alapjából megítélt támogatás mértéke az elszámolható költség 90%-a, de legfeljebb 148,7 millió Ft, a saját forrás tervezett összege 16,6 millió Ft volt.

A támogatási szerződés 2008. február 21-én került aláírásra, amely szerint a projekt megvalósításának kezdő napja 2008. február 21-e volt, befejezésének tervezett időpontját 2010. február 20-ában határozták meg. A támogatási szerződés 2008. október 29-én kelt I. számú módosítása értelmében a projekt megvalósításának kezdő napja 2007. december 5-re, a megvalósítás határideje 2009. november 30-ra változott, majd a megvalósítás határidejét - az Önkormányzat kérésére a támogatási szerződés 2009. március 31-én aláírt II. számú módosításában - 2009. március 1. napjában határozták meg, ezzel egyidejűleg a projekt le nem vonható általános forgalmi adóval számított elszámolható költségeit 0,7 millió Ft-al csökkentették. A csökkentés – amely a projekt előkészítése keretében elszámolható költségeket érintette – a támogatási szerződésben előírt arányok tartása érdekében történt. A fejlesztési feladatot a támogatási szerződésben előírt határidőre megvalósították.

A projekt lebonyolítási feladatainak ellátásával az Önkormányzat egy gazdasági társaságot bízott meg.

A megbízási szerződés alapján a lebonyolító feladatai az alábbiakra terjedtek ki:

²³ A Képviselő-testület a 135/2007. (VII. 29.) számú határozatában döntött a pályázat benyújtásáról. E határozatát a 160/2007. (IX. 26.) számú határozattal módosította, amelyben a pályázat elnevezését és a pályázathoz szükséges önerőnek a költségvetési rendeletben meghatározott költséghely megnevezését pontosította.

²⁴ A DDRFÜ Kht. K-2007-DDOP-5.1.1-0000083 iktatószámú, 2007. december 3-án kelt levele.

- az Önkormányzattal és a tervezővel való folyamatos együttműködés, melynek keretei a legalább havi rendszerességgel megszervezendő vezetői kooperáció, és a heti rendszerességgel megtartandó műszaki kooperáció;
- a tervezésre, kivitelezésre vonatkozó közbeszerzési eljárás előkészítése és lebonyolítása;
- a beruházás során a lebonyolítói feladatok ellátása. Ennek keretében a kivitelezési munkák ütemterv szerinti előrehaladásának vizsgálata, a részteljesítések ellenőrzése és dokumentálása, a benyújtott számlák műszakilag és számszakilag történő ellenőrzése és azok jogosultsága esetén teljesítésigazolás kiállítása;
- műszaki ellenőrzés végzése a munkaterület átadásától a műszaki átadás-átvételi eljárás lezárásáig;
- a használatbavételi engedély megkérésében való közreműködés.

A fejlesztési feladat lebonyolítását végző gazdasági társaság gondoskodott a fejlesztési feladat támogatási szerződésben rögzített időbeli megvalósulásáról, a kerékpárút a műszaki átadás-átvételére 2008. december 12-én került sor.

A Polgármesteri hivatal kapcsolattartója a támogatás-igénylési határidőt megelőzően nem kapott tájékoztatást a fejlesztési feladat lebonyolítását végzőtől a támogatási szerződésben meghatározott támogatás-igénybevételi ütem betartását akadályozó okról, ilyen körülmény nem merült fel. A projekt előrehaladási jelentés felülvizsgálata, illetve a támogatás kifizetés igénylését alátámasztó számlák, bizonylatok ellenőrzése nem hátráltatta a támogatás-igénybevétel tervezett ütemének tartását az európai uniós támogatás kifizetésének igénylésénél.

Az Önkormányzat a fejlesztési feladathoz kapcsolódóan a támogatási előleg igénybevételén kívül három fizetési kérelmet nyújtott be, amelyek alapján a közreműködő szervezet 50-72 nap elteltével folyósította a támogatást az Önkormányzat bankszámlájára. A záró PEJ-t 2009. március 31-én küldték meg a közreműködő szervezet részére. Többszöri hiánypótlást (projekt megvalósítás lépéseinek és az esélyegyenlőség érvényesülésének bemutatása) követően a közreműködő szervezet elfogadta a záró PEJ-t és az utolsó kifizetési kérelmet, ezt követően 2009. június 12-én az Önkormányzat költségvetési elszámolási számlájára átutalta a – támogatás szempontjából elismerhető költségek figyelembevételével még hátralévő – 33,9 millió Ft támogatást, ezzel a projekt befejeződött.

A megvalósított projekt összköltsége 168,4 millió forint volt. A támogatási szerződésben ismert és ténylegesen felmerült költség 164,4 millió Ft, melyből a támogatás összege 148 millió Ft, az Önkormányzatot terhelő önrész 16,4 millió Ft volt. Az Önkormányzat kiadásait növelte a támogatási szerződésben el nem ismert ráfordítások (tanulmányterv, kiviteli terv, építési engedély, bonyolítói díj, könyvvizsgálat stb.) összege, amely 4 millió Ft.

A fejlesztési feladat megvalósításához **szükséges** – a 2008. évi költségvetési rendeletben tervezett – **saját forrást** a támogatási szerződésben foglaltak szerint **biztosították**, betartva ezzel a tervezett kiadási ütemezést. Az Önkormányzat eleget tett a megelőlegezés követelményének. A **fejlesztések utófinanszírozási rendszere miatt az Önkormányzat** 2008. december 10-én²⁵ 80 millió Ft rövidlejáratú hitel igénybevételére kényszerült. Az Önkormányzat a hitelt két részletben (53 millió Ft-ot 2009. március 3-án, 27 millió Ft-ot 2009. június 15-én) fizette vissza a pénzügyintézetnek. A hitelfelvételből adódóan összesen 4,2 millió Ft kamatfizetési kötelezettsége keletkezett az Önkormányzatnak. Saját forrást kiváltó pénzügyintézeti hitel igénybevétele nem vált szükségessé.

²⁵ A Képviselő-testület 218/2008. (XI.13.) számú határozata alapján.

A fejlesztési feladat lebonyolítója a szerződésben előírtak szerint megtartott vezetői kooperációkon adott tájékoztatást a megbízó Önkormányzatnak a támogatási szerződésben rögzített célok és indikátorok teljesüléséről, illetve a teljesülést akadályozó tényezőkről.

A Polgármesteri hivatalban az európai uniós támogatással megvalósult fejlesztési feladattal kapcsolatos bevételek és kiadások teljesítésénél **a FEUVE feladatokat nem**, illetve nem a helyi szabályozásnak **megfelelően végezték el**. A fejlesztési feladattal összefüggő kötelezettségvállalások ellenjegyzése megtörtént, azonban a szakmai teljesítés igazolására kijelölt személy nem látta el feladatát, mivel – az Ámr. 135. § (1) bekezdése előírása ellenére – nem igazolta a bevételek és a kiadások teljesítéséhez kapcsolódó bizonylatokon a bevétel, illetve kiadás jogosultságának, összecszerúságának, a szerződés teljesítésének ellenőrzését. Az érvényesítéssel írásban megbízottak az Ámr. 135. § (3) bekezdésében, az utalvány ellenjegyzője az Ámr. 137. § (3) bekezdésében előírt ellenőrzési feladataikat nem végezték el a fejlesztési feladattal kapcsolatos bizonylatokon, mert aláírásukat megelőzően nem kifogásolták, hogy a szakmai teljesítésigazolást az arra felhatalmazott személy nem végezte el.

A kötelezettségvállalási szabályzat „III. Érvényesítés rendje” című fejezete szerint a szakmai teljesítés igazolását a pályázatokhoz kapcsolódó kiadásoknál a polgármester látja el. A támogatás kifizetéséhez benyújtott 14 db számla közül 6 db esetében – melyek értéke a számlák alapján elszámolt kiadások 76%-át képezte – az Ámr. 135. § (2) bekezdésében foglaltak ellenére, nem a polgármester végezte a szakmai teljesítésigazolást.

Mivel a támogatás összege meghaladta az 50 millió Ft-ot, az utolsó fizetési kérelemhez a projekt vizsgálata alapján kiállított könyvvizsgálói igazolást is csatolni kellett, mely kötelezettségének az Önkormányzat hiánypótlás keretében eleget tett.

A fejlesztési feladat megvalósításának folyamatát a **belső ellenőrzés** a 2008. évben **nem ellenőrizte**, a projekt vizsgálatát a 2009. évben nem tervezte.

A fejlesztési feladat megvalósításának külső ellenőrzését a közreműködő szervezet két alkalommal végezte. A 2008. december 1-jén készült ellenőrzési jegyzőkönyv rögzítette, hogy a pályázati dokumentációban, valamint a támogatási szerződésben leírt adatok és információk a valóságnak megfeleltek, a kivitelezés a terveknek megfelelő ütemben haladt. A projekt zárásához kapcsolódó ellenőrzésre 2009. április 15-én került sor, amely során a műszaki átadás-átvétel és az NKH forgalomba helyezés engedélyezéséről szóló határozata alapján megállapították, hogy a fejlesztési feladat műszaki teljesítése megvalósult, továbbá, hogy a létesítmény fenntartását a kedvezményezett Önkormányzat Pári községgel közösen végzi. A közreműködő szervezet javaslatként fogalmazta meg az elkülönített projektdosszié összeállításának szükségességét, a két fenntartó önkormányzat közötti megállapodás megkötését, valamint a forgalomelzáró oszlopok előírászerű felfestését. A jegyzőkönyvben megfogalmazott javaslatokra tett intézkedéseket a közreműködő szervezet 2009. június 19-én kelt levelében²⁶ elfogadta, azonban az elkülönített projektdosszié a számvevői ellenőrzés befejezéséig nem készült el.

Az Önkormányzat a szabályozottság és szervezettség tekintetében 2006-2008 között **nem készült fel eredményesen** az európai uniós források igénybevételére és a várható támogatások felhasználására. Az Önkormányzat európai uniós forrásokra benyújtott pályázatainak gazdasági programban, ágazati, szakmai koncepciókban megfogalmazott fejlesztési célkitűzésekhez kapcsolódtak, szabályzatban rögzítették a FEUVE feladatokat, kialakították a pályázatfigyelés, a pályázatkészítés és lebonyolítás személyi és szervezeti feltételeit, a külső szervezettel kötött szerződésben előírták a fejlesztési feladat lebonyolítását végző ellenőrzési kö-

²⁶ A DDRFÜ DDRFT-K-0219-043/2009 számú levele.

telezettségét. Azonban nem szabályozták a pályázatfigyelést végző és a döntési, illetve a döntés előterjesztési jogkörrel rendelkezők közötti információszolgáltatás kötelezettségét, a belső ellenőrzési stratégiát megalapozó kockázatelemzés nem terjedt ki az európai uniós forrásokkal támogatott fejlesztési feladatokra, továbbá a külső személlyel kötött szerződésben a pályázat szakmai és formai követelményeinek biztosítására vonatkozóan nem írták elő a pályázatkészítő felelősségét.

2.2. **Az elektronikus közszolgáltatás feltételeinek kialakítása, a közérdekű gazdálkodási adatok elektronikus közzététele**

Az Önkormányzat a 2006-2009. I. félévben nem rendelkezett informatikai stratégiával.

Az Önkormányzat – a jegyző által kiadott – informatikai stratégiája 2009. augusztus 1-jén lépett hatályba, amely tartalmazta az informatikai helyzetelemzést. Az e-közigazgatási feladatok megvalósításához a közép- és hosszú távú célkitűzések a 4. elektronikus szolgáltatási szint megvalósítását tűzték ki célul.

Az Önkormányzat az NFT GVOP által az e-közigazgatás fejlesztésére kiírt pályázatokon nem vett részt. Az ÚMFT ÁROP-1.A.2 komponens keretében „*a polgármesteri hivatalok szervezetfejlesztése*” tárgyban meghirdetett felhívásra 2008. évben nyújtott be pályázatot, a támogatási szerződést 2009. július 8-án kötötték meg. A projekt összköltsége 19,3 millió Ft. A 89%-ban európai uniós, 11%-ban hazai támogatás összege összesen 18,3 millió Ft, ami a projekt elszámolható költségének 95%-a. A projekt keretében a döntési mechanizmusok korszerűsítését a döntés-előkészítés, konfliktuskezelés fejlesztése, a polgármesteri hivatal szervezetének átalakítása, ügyintézési idő csökkentése, az ügyfélszolgálati tevékenység javítása, a polgármesteri hivatali belső szervezeti egységek közötti együttműködés fejlesztése, a koordinációs tevékenység hatékonyságának növelése, a Polgármesteri hivatal és az önkormányzat intézményei közötti információáramlás javítása, teljesítménymérési és értékelési eszközök bevezetése és a projektszemlélet megerősítése révén kívánják elérni. A költségvetési gazdálkodás eredményességének javítása érdekében a pénzügyi és gazdálkodási felelősségvállalás szabályozásának felülvizsgálatát, a közbeszerzés szabályozási környezetének kialakítását, valamint a költségvetési tervezés és végrehajtás belső kontrolljainak javítását tűzték ki célul. A partnerség erősítése körében a lakosság naprakész tájékoztatása és a döntések nyilvánossá tétele, valamint a civil és vállalkozói szférával kialakítható kapcsolatok elemzése és fejlesztése a projekt célkitűzése. A projekt megvalósításának tervezett határideje: 2010. szeptember 3.

Az e-közigazgatási feladatok ellátásának személyi feltételeit az Önkormányzat részben a Polgármesteri hivatalon belül, részben vállalkozási szerződéssel biztosította. Az Önkormányzat honlapjának fejlesztésére és üzemeltetésére egy gazdasági társasággal kötöttek szerződést, a honlap tartalmának frissítését –hozzáférés birtokában – a Polgármesteri hivatalnál foglalkoztatott és ezzel megbízott köztisztviselők végezték. Az e-közigazgatási szolgáltatást és feladatokat saját számítógépes információs rendszeren keresztül, vásárolt szoftverrel látták el.

Az Önkormányzatnál működtették az e-közigazgatási feladatokat ellátó informatikai rendszert. Az ügyfelek az Önkormányzat honlapján²⁷ lévő „*Hivatal/Ügyintézés*” címszó alatt tájékozódhattak az elektronikus ügyintézés lehetőségeiről. A Képviselő-testület a Ket. 160. § (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján megalkotta az elektronikus hatósági ügyinté-

²⁷ Az Önkormányzat hivatalos honlapja a www.tamasi.hu címen érhető el.

zéről szóló rendeletet²⁸, mely szerint „a közigazgatási hatósági eljárás során az ügyek elektronikus úton – a rendelet mellékletében írt kivétellel, valamint azon ügyek kivételével, amelyek esetében magasabb szintű jogszabály rendelkezései alapján biztosítani kell az elektronikus út ügyfél által történő igénybevételeének lehetőségét – nem intézhetők”. A rendelet melléklete felsorolja az elektronikus formában indítható²⁹, valamint az elektronikus időpont-foglalási lehetőségű³⁰ ügyeket.

Az e-közigazgatási feladatokat támogató informatikai rendszer – a hivatkozott rendeletben foglaltakkal összhangban – nem, vagy az 1., illetve a 2. elektronikus szolgáltatási szintnek megfelelően kiépített. Az e-közigazgatási feladatok közül **az állampolgárok vonatkozásában** az építési engedélyezés, a helyi adózás és az egészségüggyel kapcsolatos szolgáltatások ügyköreiből az elektronikus ügyintézés nem valósult meg, a személyi okmányok, a hatósági igazolások, a lakcímváltozás bejelentése és a szociális juttatások, támogatások fizetési ügykörökben a 2. elektronikus szolgáltatási szint, a gépjármű regisztráció és a súlyadó fizetés tekintetében az 1. elektronikus szolgáltatási szint követelményeinek felelt meg. A **vállalkozások vonatkozásában** az iparüzési adó, gépjármű-súlyadó ügykörökben nincs lehetőség elektronikus ügyintézésre, az engedélyek körében információs, tájékoztató szolgáltatást nyújtott az Önkormányzat (1. elektronikus szolgáltatási szint) az intézhető ügyekkel kapcsolatos teendőkről és a szükséges dokumentumokról.

A teljes közvetlen, kétoldalú ügyintézés (4. elektronikus szolgáltatási szint) megvalósításához szükséges további fejlesztéseket a személyi és a pénzügyi feltételek hiánya akadályozta. Az e-közigazgatási feladatokat ellátó informatikai rendszer ügyfelek általi igénybevételét a Polgármesteri hivatalban nem kísérték figyelemmel és annak tapasztalatait nem értékelték.

Az Önkormányzat az Eisztv. 21. § (3) bekezdése alapján 2008. július 1-től kötelezett volt a közérdekű adatok közzétételére. Az Önkormányzat nem alkotott a 200 ezer Ft alatti támogatások közzétételének mellőzését lehetővé tevő, valamint a nettó öt millió Ft-nál alacsonyabb összegű szerződések kötelező közzétételét előíró rendeletet.

Az Önkormányzat **a honlapján** a 18/2005. (XII. 27.) IHM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján **elhelyezte a „Közérdekű adatok” hivatkozást**, melynek tagolása megfelelt a rendelet 1. számú mellékletében előírtaknak.

A jegyző az Önkormányzat által a 2008-2009. években nyújtott nem normatív céljellegű felhalmozási és működési támogatások céljára, összegére, továbbá a támogatási program megvalósítási helyére vonatkozó **közzétételi kötelezettségének** – az Áht. 15/A. § (1) bekezdésében előírtakat megsértve – a támogatások 20%-a tekintetében nem tett eleget.

A jegyző az Önkormányzat pénzeszközei felhasználásával, a vagyonnal történő gazdálkodással összefüggő, **a nettó öt millió Ft-ot elérő**, vagy azt meghaladó értékű – árubeszerzésre, építési beruházásra, szolgáltatás megrendelésére, vagyonértékesítésre, vagyongyarapításra vonatkozó – **szerződések** megnevezésére, tárgyára, értékére, időtartamára, a szerződést kötő felek nevére, és az adatok változására vonatkozó **közzétételi kötelezettségének** – az

²⁸ Tamási Város Önkormányzat Képviselő-testületének 22/2005. (XI.6.) számú rendelete az elektronikus hatósági ügyintézésről.

²⁹ Az Önkormányzatnál az elektronikus formában indítható ügyek: 1. lakcímigazolvánnyal kapcsolatos ügyintézés, 2. egyéni vállalkozói igazolvány ügyek, 3. anyakönyvi ügyek, 4. nemzetközi vezetői engedély igénylése, 5. mozgáskorlátozottak parkolási igazolvány kérelme, 6. járműigazgatási ügyek.

³⁰ Az elektronikus formában indítható ügyeken felül a vezetői engedély ügyek, a személyazonosító igazolvánnyal kapcsolatos ügyek és az útlevelek ügyek.

Áht. 15/B. § (1) bekezdésében előírtakat megsértve – a szerződések 10%-a tekintetében nem tett eleget. Az Önkormányzat intézményei közül egy kötött olyan szerződéseket, amelyek adatainak közzététele kötelező, az Önkormányzat honlapján közzé tett lista e szerződések adatait – megsértve az Áht. 15/B. § (1) bekezdése előírásait – nem tartalmazta.

Az Ámr. 157/D. § (1) bekezdésben előírt 22. számú melléklet 1.2.5. pontjában foglaltak ellenére **elmaradt** a 2007-2008. évi **költségvetési beszámolók** - Vhr. 40. § (4)-(11) bekezdései szerinti – **szöveges indokolásának közzététele**.

Az Önkormányzat a 2007. évi zárszámadás és a 2008. I. félévi beszámoló szöveges előterjesztéseit tette a nyilvánosság számára elérhetővé a „Közérdekű adatok/Gazdálkodási adatok” címszó alatt.

3. A KÖLTSÉGVETÉSI GAZDÁLKODÁS BELSŐ KONTROLLJAI

3.1. A szabályozottság kockázata a költségvetés tervezési, gazdálkodási, beszámolási és a folyamatba épített, előzetes és utólagos vezetői ellenőrzési feladatoknál

A költségvetés tervezési és a zárszámadás készítési folyamatok szabályozásának hiányosságai magas kockázatot jelentettek a feladatok szabályszerű végrehajtásában, mivel a jegyző nem alakította ki a költségvetés tervezés és a zárszámadás készítés ellenőrzési feladatait:

- nem határozta meg az intézmények részére a költségvetési javaslat összeállításával kapcsolatos követelményeket;
- az Ámr. 145/A. § (1)-(2) bekezdéseiben és a 145/B. § (1) bekezdésében foglaltakat figyelmen kívül hagyva nem írta elő annak ellenőrzését, hogy a Polgármesteri hivatal és az intézmények a költségvetési javaslatukat az Ámr. 26. §-a előírásainak megfelelően dolgozták-e ki, a Polgármesteri hivatal és az intézmények javasolt előirányzatai megalapozottak-e, az ismert kötelezettségeket megtervezték-e, a költségvetési tervezéshez készített intézményi mutatószám felmérés adatai megalapozottak-e, az intézmények és a Polgármesteri hivatal szervezeti egységei által benyújtott költségvetési igények indokoltak és teljesíthetők-e, továbbá, hogy a saját bevételek előirányzatai és a költségvetés megalapozását szolgáló helyi rendeletek összhangja biztosított-e;
- nem határozta meg az intézményi költségvetésekben szereplő adatok egyeztetésének, ellenőrzésének felelősét a Polgármesteri hivatalban;
- nem írta elő az intézményi pénzmaradványok kimunkálása szabályszerűségének ellenőrzését, hogy azzal megalapozottá váljon az intézményi pénzmaradvány Ámr. 66. § (4) bekezdésében foglalt előírás alapján történő képviselő-testületi felülvizsgálata és jóváhagyása.

A gazdálkodási, a pénzügyi-számviteli és a folyamatba épített ellenőrzési **feladatok szabályozottsága összességében alacsony kockázatot** jelentett a feladatok megfelelő szabályszerű végrehajtásában, mivel a pénzügyi irányítási és ellenőrzési rendszer keretében szabályozták a gazdasági szervezet felépítését és feladatait. A jegyző és a polgármester szabályozta a kötelezettségvállalás, ellenjegyzés, utalványozás, érvényesítés rendjét, a kijelöléseknél biztosították a megfelelő szakképzettséget és az összeférhetetlenségi követelmények érvényesülését. Az egyedileg 50 ezer Ft-ot el nem érő kifizetések esetében a kötelezettségvállalás rendjét és nyilvántartási formáját belső szabályzatban rögzítették. A pénzügyi-gazdasági, számviteli területen dolgozó köztisztviselők rendelkeztek munkaköri leírással. Annak ellenére összességében alacsony volt a kockázat, hogy a gazdasági szervezet ügyrendje nem tartalmazta

részletesen a vezetők és a beosztottak feladat-, hatás-, és jogkörét, a helyettesítés rendjét, valamint a belső (szerven belüli) és külső kapcsolattartás módját.³¹, továbbá a jegyző belső szabályzatban nem rögzítette a szakmai teljesítés igazolásának módját az Ámr. 135. § (2) bekezdésében foglaltak alapján. Az Önkormányzatnál alkalmazott számviteli tevékenység szabályozórendszerén belül az értékelési szabályzat nem tartalmazta az értékelések ellenőrzéséért felelős munkakör megjelölését, illetve a selejtezési szabályzatban szereplő feladatokkal érintett dolgozók munkaköri leírásai nem tartalmazták e feladatokat. A kockázatkezelési eljárásrendet rögzítő FEUVE szabályzat, illetve a kockázatkezelési szabályzat az elfogadható kockázati szint meghatározását nem tartalmazta.

Az Önkormányzatnál a pénzügyi, számviteli szabályozottság javult az ÁSZ által az Önkormányzat gazdálkodásának 2006. évi átfogó ellenőrzése során tett javaslatok hatására, mivel gondoskodtak az Önkormányzat egészére vonatkozó egységes számviteli rend kialakításáról, elkészítették a Polgármesteri hivatal ellenőrzési nyomvonalát, meghatározták az Önkormányzat és az intézményei adatait összevontan tartalmazó egyszerűsített éves költségvetési beszámoló összeállítását biztosító egységes követelményeket. Azonban a jegyző belső szabályzatban nem rögzítette a szakmai teljesítés igazolásának módját az Ámr. 135. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően.

A Polgármesteri hivatalban a pénzügyi-számviteli feladatoknál alkalmazott **informatikai rendszerek működésére vonatkozó szabályok hiányosságai magas kockázatot** jelentettek a feladatok folyamatos, biztonságos végrehajtásában, mivel:

- a Polgármesteri hivatal informatikai stratégiával, informatikai biztonsági szabályzattal és üzletmenet-folytonossági tervvel nem rendelkezett³²;
- a Polgármesteri hivatalban nem vezettek be integrált pénzügyi-számviteli informatikai rendszert³³;
- a Polgármesteri hivatalban alkalmazott pénzügyi-számviteli rendszer hozzáférési jogosultság nélkül működött, így az erre vonatkozó eljárásrendet nem szabályozták, a Polgármesteri hivatal hozzáférési jogosultság nyilvántartással nem rendelkezett;
- az alkalmazott pénzügyi-számviteli rendszerből nem voltak lekérhetők az ellenőrzési listák (naplók), mivel a pénzügyi-számviteli szoftverek jelszavas hozzáférési védelem nélkül működtek;
- nem szabályozták a pénzügyi-számviteli szoftver-változások ellenőrzésére, tesztelésére vonatkozó eljárásokat, illetve szoftverek mentési eljárásait.

³¹ Az Ámr. 2009. január 1-től hatályos – a gazdasági szervezet ügyrendjének tartalmi követelményeire vonatkozó – rendelkezése értelmében a gazdasági szervezetnek olyan ügyrenddel kell rendelkeznie, amely részletesen tartalmazza a szervezet által ellátandó feladatokat, a vezetők és a pénzügyi-gazdasági feladatok ellátásáért felelős alkalmazottak feladat- és hatáskörét, felelősségi körét, a helyettesítés rendjét, a belső (szerven belüli) és külső kapcsolattartás módját.

³² A jegyző által kiadott informatikai stratégia, informatikai biztonsági szabályzat, továbbá üzletmenet folytonossági terv 2009. augusztus 1-jén lépett hatályba.

³³ Az integrált pénzügyi-számviteli informatikai rendszer fokozatos bevezetését 2009. január 1-től kezdték meg.

3.2. A belső kontrollok működése az önkormányzati források szabályszerű felhasználásában, a költségvetési tervezés, gazdálkodás, beszámolás folyamataiban

A költségvetés tervezési és zárszámadás készítési folyamatban **a kontrollok működésének megbízhatósága gyenge** volt, mert a hiányos szabályozás miatt nem végezték el

- a költségvetés tervezés folyamatában annak ellenőrzését, hogy az intézmények teljesíték-e a költségvetési javaslat összeállításával kapcsolatban részükre meghatározott követelményeket, a Polgármesteri hivatal és az intézmények a költségvetési javaslatukat az Ámr. 26. §-a előírásainak megfelelően dolgozták-e ki, a Polgármesteri hivatal és az intézmények javasolt előirányzatai megalapozottak-e, az ismert kötelezettségeket megtervezték-e, a költségvetési tervezéshez készített intézményi mutatószám felmérés adatai megalapozottak-e, az intézmények és a Polgármesteri hivatal szervezeti egységei által benyújtott költségvetési igények indokoltak és teljesíthetők-e, továbbá, hogy a saját bevételek előirányzatai és a költségvetés megalapozását szolgáló helyi rendeletek összhangja biztosított-e;
- a zárszámadás készítés folyamatában annak ellenőrzését, hogy az intézmények által az állami támogatásokkal, hozzájárulásokkal történő elszámoláshoz közölt mutatószámok adatai megbízhatóak-e, az intézmények pénzmaradvány megállapítása szabályszerű-e, továbbá az intézményi eredeti, a módosított előirányzatok és a teljesítések eltérése indokolt-e.

A Polgármesteri hivatal a külső szolgáltatók által végzett **karbantartási, kisjavítási szolgáltatásokkal** kapcsolatos kiadások fedezetére a 2008. évi elemi költségvetésben 35,9 millió Ft eredeti előirányzatot tervezett, ezt év közben 74,5 millió Ft-ra módosította, a 2008. évi teljesítés 41 millió Ft volt. Az eredeti előirányzat 25%-ot, a módosított előirányzat 10%-ot, a teljesítés 6%-ot képviselt a tervezett, illetve teljesített dologi kiadásokból. A 2009. évi elemi költségvetésben 47,5 millió Ft eredeti előirányzatot terveztek, amely a tervezett dologi kiadások 8,9%-a. Az előirányzatok felhasználására vonatkozó kötelezettségvállalások tárgya³⁴ összhangban volt a Polgármesteri hivatal által ellátott feladatokkal.

A Polgármesteri hivatalnál **a külső szolgáltatók által végzett karbantartási, kisjavítási szolgáltatásokkal kapcsolatos kifizetések során a szakmai teljesítés igazolás és az utalvány ellenjegyzés működésének megbízhatósága gyenge** volt, mivel

- a szakmai teljesítés igazolására jegyző által kijelölt személy az elektrokardiográf felülvizsgálata, karbantartási anyagvásárlás, javítás, kulcsmásolás kiadások teljesítését megelőzően a kifizetések alapbizonylatát (számlát) aláírásával, dátummal valamint különböző tartalmú³⁵ rájegyzésekkel ellátta, azonban ezen aláírások és a dátumot tartalmazó rájegyzések – a szakmai teljesítés igazolás módjának belső szabályozása hiánya miatt – önmagukban nem jelentették a kiadások jogosultságának, összegszerűségének ellenőrzését, a szerződés, megrendelés teljesítésének szakmai igazolását;
- az utalványok ellenjegyzője nem győződött meg arról, hogy a szakmai teljesítés igazolása belső szabályzatban előírt módon megtörtént-e. Az utalvány aláírását megelőzően nem ellenőrizte a gazdálkodásra vonatkozó szabályok betartását sem. Nem kifogásolta, hogy az

³⁴ A megfelelőségi teszt elvégzése során tételesen ellenőrzött külső szolgáltató által végzett karbantartások, kisjavítások a Polgármesteri hivatal, illetve az Önkormányzat által fenntartott rendelőintézet használatában lévő gépek, berendezések, valamint épületek karbantartására, javítására irányultak.

³⁵ A számlákon „a munka szakmai teljesítését igazolom” és „az anyagot, eszközt felhasználásra, használatra átvettem” tartalmú, belső szabályzatban nem rögzített rájegyzéseket alkalmaztak.

50 ezer Ft-ot el nem érő, írásbeli kötelezettségvállaláshoz nem kötött kifizetések esetén a belső szabályzatban előírt analitikus nyilvántartás hiánya miatt a kötelezettségvállalásra nem jogszerűen került sor, illetve, hogy a szakmai teljesítésigazolásra kijelölt személyek az előírt ellenőrzési feladataikat nem látták el.

Az érvényesítő a Vhr. 9. számú melléklete 9. c) pontjában foglalt előírásokkal ellentétesen a karbantartási anyagok beszerzésekor nem a gazdasági esemény tartalmának megfelelően jelölte ki a könyvviteli elszámolásra szolgáló főkönyvi számlaszámot, ugyanis az 55228 számú „karbantartási kisjavítási szolgáltatások teljesítése” főkönyvi számláját jelölte ki az 54921 számú „anyagbeszerzés teljesítése” számla helyett.

A Polgármesteri hivatal a **gépek, berendezések és felszerelések beszerzésével, létesítésével kapcsolatos** kiadások fedezetére a 2008. évi elemi költségvetésben 9 millió Ft eredeti előirányzatot tervezett, amely összeg az év közbeni módosítások következtében 14,5 millió Ft-ra növekedett, a 2008. évi teljesítés 12,6 millió Ft volt. Az eredeti előirányzat 6%-ot, a módosított előirányzat 3,8%-ot, a teljesítés 3,9%-ot képviselt a tervezett, illetve teljesített felhalmozási kiadásokból. A 2009. évi elemi költségvetésben 7 millió Ft eredeti előirányzatot terveztek, amely a tervezett felhalmozási kiadások 0,6%-a. Az előirányzat felhasználására vonatkozó kötelezettségvállalások a Polgármesteri hivatal és az Önkormányzat által fenntartott intézmények feladatainak megvalósítását szolgálták³⁶.

A Polgármesteri hivatalnál a gépek, berendezések és felszerelések beszerzésével, létesítésével kapcsolatos kifizetések során a szakmai teljesítés igazolás és az utalvány ellenjegyzés működésének megbízhatósága gyenge volt, mivel

- a szakmai teljesítés igazolására jegyző által kijelölt személy a számítástechnikai eszközök és a fénymásoló vásárlása kiadások teljesítését megelőzően a kifizetések alapbizonylatát (számlát) – a B944789 számú számla kivételével, amelyen semmilyen rájegyzés nem történt – aláírásával, dátummal valamint különböző tartalmú rájegyzésekkel ellátta, azonban ezen aláírások és a dátumot tartalmazó rájegyzések – a szakmai teljesítés igazolás módjának belső szabályozása hiánya miatt – önmagukban nem jelentették a kiadások jogosultságának,összegezésének ellenőrzését, a szerződés, megrendelés teljesítésének szakmai igazolását;
- az utalványok ellenjegyzője nem győződött meg arról, hogy a szakmai teljesítés igazolása belső szabályzatban előírt módon megtörtént-e. Az utalvány aláírását megelőzően nem ellenőrizte a gazdálkodásra vonatkozó szabályok betartását. Nem kifogásolta, hogy a számítástechnikai eszközök beszerzése nem írásbeli kötelezettségvállaláson alapult, illetve a nyomtató vásárlására vonatkozó kötelezettségvállalást nem előzte meg annak ellenjegyzése, továbbá hogy a szakmai teljesítésigazolásra kijelölt személyek az előírt ellenőrzési feladataikat nem látták el.

A Polgármesteri hivatal a **működési és felhalmozási célú pénzeszközáradások államháztartáson kívülre** teljesített kifizetései fedezetére a 2008. évi elemi költségvetésben 50,4 millió Ft eredeti előirányzatot tervezett, amely összeg az év közbeni módosítások következtében 57,3 millió Ft-ra módosult, a 2008. évi teljesítés 55,6 millió Ft volt. Az államháztartáson kívülre átadott pénzeszközök kiadásaiból a működési célú pénzeszközáradások eredeti és módosított előirányzata 42%-os, illetve 57%-os, a teljesítés 61%-os, a felhalmozási célú pénzeszközáradások eredeti és módosított előirányzata 58%-os, illetve 43%-os, a teljesítés 39%-os részarányt képviselt. A 2009. évi elemi költségvetésben az államháztartáson kívüli pénzeszközáradások fedezetére 45 millió Ft eredeti előirányzatot terveztek, mely-

³⁶ Számítástechnikai eszközök beszerzésére vonatkozó kötelezettségvállalás történt.

nek 57%-a működési célú, 43%-a felhalmozási célú pénzeszközáradásra tervezett előirányzat. A pénzeszköz áradásokra vonatkozó támogatási szerződésekben foglalt célok összhangban voltak az önkormányzati feladatokkal³⁷.

A működési és felhalmozási célú, **államháztartáson kívülre teljesített pénzeszközáradások kifizetései során a szakmai teljesítés igazolás és az utalvány ellenjegyzés működésének megbízhatósága gyenge** volt, mivel

- a lakossági megtakarítás lakástakarék-pénztárba történő utalása, a szakmai tanulmányút, a civil szervezet, az alapítvány és egy fő otthonteremtésének támogatására vonatkozó képviselő-testületi, hatósági határozatokban, megállapodásokban meghatározott célok jogosultságának, összecszerűségének ellenőrzését a szakmai teljesítés igazolására kijelölt személyek nem végezték el;
- az utalványok ellenjegyzője nem győződött meg arról, hogy a szakmai teljesítés igazolása belső szabályzatban előírt módon megtörtént-e. Az utalvány aláírását megelőzően nem ellenőrizte a gazdálkodásra vonatkozó szabályok betartását. Nem kifogásolta, hogy a szakmai tanulmányút támogatására, az otthonteremtési támogatásra, a tagdíj befizetésre és a szobor restaurálásának támogatására vonatkozó kötelezettségvállalást nem előzte meg annak ellenjegyzése, a lakosság havi lakástakarék-pénztári megtakarításának utalása pedig nem írásbeli kötelezettségvállaláson alapult, továbbá hogy a szakmai teljesítésigazolásra kijelölt személyek az előírt ellenőrzési feladataikat nem látták el.

Az érvényesítő a lakosság által az Önkormányzat elkülönített számlájára befizetett és a Tamási Városért Alapítvány kuratóriumi határozata alapján kiegészített lakossági megtakarítás lakástakarék-pénztárba³⁸ történő utalásakor, valamint a Magyar Önkormányzatok Szövetsége részére a 2008. évi tagdíj kifizetésekor **nem** a gazdasági esemény tartalmának **megfelelően jelölte ki** a könyvviteli elszámolásra szolgáló **főkönyvi számlaszámot**. Az Önkormányzat – az Ámr. 57. § (5) bekezdésében foglaltak ellenére – a számlavezető bank által az óvadéki számla terhére engedélyezett és az Önkormányzat víziközmű számlájára átvett alapítványi kiegészítést, valamint a lakosság által a víziközmű számlára befizetett havi megtakarítást nem továbbadási (lebonyolítási) célú bevételként, a lakástakarék-pénztárba történő utaláskor pedig nem továbbadási (lebonyolítási) célú kiadásként számolta el, hanem felhalmozási célú pénzeszközátvételként, illetve felhalmozási célú pénzeszközáradásként. Az érvényesítő a tagdíj befizetés során a működési célú pénzeszközáradás főkönyvi számlát jelölte ki az egyéb folyó kiadások számla helyett, ami nem felel meg a Vhr. 9. számú melléklet 9. d.) pontjában foglalt előírásoknak.

A Polgármesteri hivatalnál a külső szolgáltatók által végzett karbantartási, kisjavítási szolgáltatásokkal, a gépek, berendezések, felszerelések beszerzéseivel kapcsolatos kifizetések, továbbá a működési és felhalmozási célú pénzeszközáradások államháztartáson kívülre teljesített kifizetései során a belső **kontrollok működésének megbízhatósága** összefoglalóan értékelve **gyenge volt**, mivel a szakmai teljesítésigazolás és az utalvány ellenjegyzés – a fentiekben részletezett hiányosságok miatt – az ellenőrzött három területen nem adott megfelelő biztosítékot a gazdálkodási feladatok szabályszerű végrehajtására.

³⁷ A megfelelőségi teszt elvégzése során tételesen ellenőrzött államháztartáson kívülre teljesített működési célú pénzeszközáradásokkal az Önkormányzat kulturális és sport feladatokat ellátó szervezeteit támogatta. A felhalmozási célú pénzeszközáradással a gyámhivatal határozata alapján – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szerinti – otthonteremtési támogatást nyújtott.

³⁸ Az Önkormányzat az alapítványi pénzeszközzel kiegészített havi lakossági megtakarítást utoljára 2009. szeptember 30-án utalta a lakástakarék-pénztárba, ezt követően e tevékenysége megszűnt.

A Polgármesteri hivatalnál a pénzügyi-számviteli feladatok ellátásánál alkalmazott **informatikai rendszerek belső kontrolljainak megbízhatósága gyenge** volt, mivel

- az alkalmazott főkönyvi könyvelési rendszer (TATIGAZD) a hozzáférési jogosultságok ellenőrizhetőségét nem biztosította, a jelszóvédelmi előírások betartását nem kényszerítette ki, továbbá a szoftver nem biztosította az ellenőrzési lista (napló) elkészítését;
- a pénzügyi-számviteli szoftver elemeire vonatkozó változáskezelési eljárások, illetve azok ellenőrzése, tesztelése a Polgármesteri hivatalban nem dokumentált;
- az elmúlt egy évben nem ellenőrizték, hogy az elmentett állományokból a pénzügyi-számviteli adatok teljes körűen helyreállíthatók-e;
- a mentéseket tartalmazó adathordozók környezeti ártalmaktól való védelme nem biztosított.

3.3. A belső ellenőrzési kötelezettség teljesítése, javaslatainak hasznosulása

Az SzMSz rögzítette, hogy az Önkormányzat a belső ellenőrzési feladatait társulás keretében látja el³⁹. A polgármester és a jegyző 2008. január 2-án megállapodást kötött a Kistérségi társulással, melyben a Ber. 4. § (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel meghatározták a belső ellenőrzést végző személy jogállását, feladatait. A megállapodást a Képviselő-testület a 29/2008. (II. 27.) számú határozatával jóváhagyta. A megállapodás értelmében a belső ellenőrzési feladatok megszervezésére és a feladatok részbeni végrehajtására a Kistérségi társulás egy fő belső ellenőrt alkalmaz, aki egyben a belső ellenőrzési vezető feladatait is ellátja. A belső ellenőri kapacitás kiegészítéséről a Kistérségi társulás szükség szerint külső szakértők bevonásával gondoskodott. A megállapodás tartalmazta, hogy a belső ellenőrzés eljárási és végrehajtási helyi rendjére a vonatkozó jogszabályok és a Kistérségi társulás belső ellenőrzési kézikönyvének⁴⁰ rendelkezései irányadóak. A belső ellenőrzést végzők funkcionális függetlenségét a szabályozás során biztosították.

A belső ellenőrzés szervezeti kereteinek kialakítása és szabályozásának hiányosságai a belső ellenőrzési feladatok megfelelő, szabályszerű végrehajtásában **közepes kockázatot jelentettek**, mivel

- a Kistérségi társulás tanácsa által elfogadott belső ellenőrzési kézikönyvet a jegyző nem hagyta jóvá;
- a belső ellenőrzési stratégiát megalapozó kockázatelemzés folyamatába a jegyző bevonásának kötelezettségét nem írták elő;
- a belső ellenőrzési stratégiát megalapozó kockázatelemzés nem terjedt ki az európai uniós forrásból megvalósított feladatok végrehajtásának, a közbeszerzési eljárások lebonyolításának, az Önkormányzat többségi irányítást biztosító befolyása alatt működő gazdasági társaságok, közhasznú társaságok, illetve vagyonkezelő szervezetek működésére, továbbá a céljellelleggel nyújtott támogatások felhasználására a kedvezményezett szervezeteknél;

³⁹ A Képviselő-testület a 84/2004. (VI. 11.) számú határozatában döntött a Kistérségi társuláshoz történő csatlakozásról.

⁴⁰ A belső ellenőrzési kézikönyvet a Kistérségi társulás tanácsa a 13/2006. (VI. 7.) számú határozattal fogadta el.

- a Képviselő-testület az Önkormányzatra vonatkozó 2008. évi belső ellenőrzési tervet nem, a 2009. évi belső ellenőrzési tervet az Ötv. 92. § (6) bekezdésében előírt határidő után hagyta jóvá⁴¹,

azonban a kialakított szervezet – szabályszerű működése esetén – a lehetséges hibák többsége ellen védelmet nyújtott.

Az Önkormányzat gazdálkodási rendszerének 2006. évi átfogó ellenőrzését követően – a még fennálló hiányosságok ellenére – javult a belső ellenőrzés működtetésének szabályozottsága, mivel a Kistérségi társulással kötött megállapodásban rendelkeztek a belső ellenőrzési vezetői feladatellátásról és a belső ellenőrzés ellenőrzési és végrehajtási rendjéről.

A stratégiai tervet alátámasztó kockázatelemzés az Önkormányzat intézményeinek tanügy-igazgatási feladatellátását minősítette magas kockázatúnak. Tanügy-igazgatási ellenőrzéseket a 2008. és 2009. években egyaránt terveztek.

A Kistérségi társulásnál foglalkoztatott belső ellenőr által 2008. évre elkészített, a Polgármesteri hivatal és az Önkormányzat valamennyi intézményének ellenőrzését tartalmazó éves ellenőrzési tervet – a Ber. 12. § b) pontja előírásai ellenére – a jegyző nem hagyta jóvá. Éves ellenőrzési terv hiányában – az Ötv. 92. § (6) bekezdés előírásait megsértve – annak a Képviselő-testület által történt jóváhagyása elmaradt. A Kistérségi társulás 2008. évi ellenőrzési tervében a Polgármesteri hivatal, az Önkormányzat három intézménye⁴² pénzügyi-szabályszerűségi ellenőrzése, továbbá öt oktatási intézmény⁴³ pénzügyi-szabályszerűségi és tanügy-igazgatási ellenőrzése, összesen 14 vizsgálat szerepelt. A pénzügyi-szabályszerűségi ellenőrzések célja annak megállapítása volt, hogy a pénzügyi-számviteli elszámolásokhoz kapcsolódó bizonylatok és okmányok mennyiben feleltek meg a jogszabályi előírásoknak; a vizsgált költségvetési szervek működése, gazdálkodása megfelelően szabályozott-e; megtörtént-e a belső szabályzatok, ezen belül a FEUVE szabályzat naprakészségének biztosítása, továbbá milyen módon történt az ellenőrzési nyomvonal szerinti belső kontrollok gyakorlati alkalmazása. A tanügy-igazgatási ellenőrzés arra irányult, hogy az intézmények a tanügy-igazgatási feladataikat a jogszabályban előírt módon hajtották-e végre és a végrehajtást dokumentálták-e. Az ellenőrzés tárgyát képezte az intézményekben folyó szakmai munka költséghatékonyságának és a létszámgazdálkodás ellenőrzése, valamint a Községi Minőségirányítási Programban megfogalmazott elvárásoknak és céloknak való megfelelés véleményezése is. Utóellenőrzés keretében annak vizsgálata, hogy a legutóbbi tanügy-igazgatási ellenőrzés során feltárt hiányosságokat hogyan pótolták az intézmények.

Az Önkormányzat – a Képviselő-testület által jóváhagyott – 2009. évi belső ellenőrzési terve a Polgármesteri hivatalra vonatkozóan 5, az Önkormányzat integrált oktatási intézményeként működő TONI-ra vonatkozóan hét ellenőrzést tartalmazott. A belső ellenőrzési tervet a Kistérségi társulás tanácsa év közben módosította⁴⁴, amely módosítást a Képviselő-testület az ÁSZ ellenőrzés befejezéséig nem hagyott jóvá. A 2009. évi belső ellenőrzési tervben a Polgármesteri hivatalnál a közbeszerzések intézményi szabályozottságának és lebonyolításának, valamint a FEUVE kapcsolódó szabályai érvényesülésének vizsgálatát, továbbá az Önkor-

⁴¹ A 2009. évi belső ellenőrzési tervet a Képviselő-testület a 241/2008. (XII.15.) számú határozattal hagyta jóvá.

⁴² Tamási Városi Művelődési Központ, Könyvtár, Tamási Városi Bölcsőde.

⁴³ Szakképző iskola, Tamási Iskolatársulás, Óvoda, Gimnázium, Tamási Lajtha László Zeneiskola.

⁴⁴ A 2009. évi belső ellenőrzési tervet a Kistérségi társulás a 43/2009. (VIII. 31.) számú határozattal módosította.

mányzat költségvetéséből céljelleggel juttatott támogatások felhasználásának, elszámolásának, nyilvántartásának ellenőrzését irányozták elő a kedvezményezett szervezetekre kiterjedően. A TONI-nál hét ellenőrzést terveztek az alábbi témákban:

- tanügy-igazgatási ellenőrzés keretében egy terület átfogó vizsgálata;
- a költségvetés végrehajtása során a gazdálkodás szabályszerűségét biztosították-e (költségvetés tervezésének, bevételek-kiadások alakulásának, bevételi előirányzatok alulteljesítésének, kiadási előirányzatok túllépésének vizsgálata);
- a számviteli nyilvántartások, pénz- és értékkezelés rendje, a bizonylati rend és okmányforgyalelem vizsgálata;
- a közbeszerzések intézményi szabályozottságának és lebonyolításának ellenőrzése;
- a vagyon-nyilvántartás, a leltározási, selejtezési és hasznosítási eljárások szabályszerűségének vizsgálata;
- mérleg, beszámoló valódiságának alátámasztására szolgáló nyilvántartások ellenőrzése;
- a költségvetési szervnél működő informatikai rendszerek megbízhatóságának, biztonságának ellenőrzése.

A belső ellenőrzés működésénél **a kialakított kontrollok megbízhatósága jó volt**, mivel a belső ellenőrzési feladatok ellátásának módját – az Ötv. 92. § (7)-(8) bekezdésében előírtaknak megfelelően – meghatározták, az ellenőrzéseket a Ber. előírásainak megfelelő ellenőrzési programok alapján hajtották végre. Az elvégzett ellenőrzésekről a Ber-ben előírt szerkezetű és tartalmú jelentéseket készítettek, melyek az eredmények mellett tartalmazták a hiányosságokat is, összefoglaló értékeléseket és az ellenőrzött szerv vezetője részére javaslatokat fogalmaztak meg, a költségvetési szervek vezetői a javaslatok hasznosulása érdekében intézkedési terveket készítettek, azonban

- hiányos szabályozás miatt a stratégiát megalapozó kockázatelemzés folyamatába nem vonták be a jegyzőt;
- az éves ellenőrzési terv – az Ámr. 145/C. §-ában foglaltakat és az Önkormányzat kockázatkezelési eljárásrendjét⁴⁵ figyelmen kívül hagyva – nem kockázatelemzésen alapult;
- a belső ellenőrzési vezető a 2008. évi ellenőrzési jelentés elkészítésekor nem értékelte önértékelés keretében a belső ellenőrzés minőségét;
- a polgármester – az Ötv. 92. § (10) bekezdésében foglaltakat megsértve – a zárszámadási rendelettervezettel egyidejűleg nem terjesztette a Képviselő-testület elé az Önkormányzat által alapított és fenntartott költségvetési szervek éves ellenőrzési jelentései alapján készített 2007. illetve 2008. évi összefoglaló ellenőrzési jelentéseket;
- a jegyző az Áht. 97. § (2) bekezdésében foglalt kötelezettségét megsértve – az Ámr. 149. § (2) bekezdésének c) pontjában foglalt rendelkezést figyelmen kívül hagyva – a pénzügyi irányítási és ellenőrzési rendszerek valamint a belső ellenőrzés működtetéséről szóló, az Ámr. 23. számú melléklete szerinti nyilatkozattételi kötelezettségét elmulasztotta.

⁴⁵ A jegyző által 2006. december 29-én jóváhagyott Kockázatkezelési Szabályzat, melynek értelmében a jegyző és az intézmények vezetői az éves belső ellenőrzési terv készítése előtt együtt végzik el az Önkormányzat működésére vonatkozó kockázatelemzést, amely felöleli a költségvetési szerv valamennyi tevékenységi területét.

A belső ellenőrzés működésénél megállapított hiányosságok nem veszélyeztették, hogy a belső ellenőrzés megelőzze, feltárja, kijavítsa a lényeges hibákat és a szabálytalanságokat.

A Kistérségi társulás tanácsa által elfogadott 2008. évi ellenőrzési tervben az Önkormányzatra előirányzott valamennyi vizsgálatot az éves tervnek megfelelően végrehajtották. A Képviselő-testület által jóváhagyott 2009. évi belső ellenőrzési tervben az I. félévre ütemezett hét ellenőrzésből az ÁSZ helyszíni ellenőrzésének befejezéséig csak ötöt hajtottak végre, ugyanakkor a terv módosítására csak augusztus 31-én került sor. A közbeszerzések intézményi szabályozottságának és lebonyolításának, valamint a költségvetési szervnél működő informatikai rendszerek megbízhatóságának, biztonságának ellenőrzése kapacitás hiányában maradt el. A tervezetteken felül soron kívüli ellenőrzést nem végeztek, a vizsgálat felfüggesztésére, megszakítására nem került sor. Az ellenőrzést végzők a vizsgálatok során nem tártak fel büntető, kártérítési, illetve fegyelmi eljárás megindítására okot adó cselekményt. Az ellenőrzési jelentésekben megfogalmazott megállapításokat, javaslatokat a vizsgált szervek vezetői tudomásul vették, a jelentésekben rögzítettekre észrevételt nem tettek.

A feltárt hiányosságok megszüntetéséről a belső ellenőrzés az éves tervezett vizsgálatok keretében utóellenőrzéssel, illetve beszámoltatással győződött meg. A belső ellenőrzési vezető az elvégzett ellenőrzésekről az előírt tartalommal nyilvántartást vezetett, a nyilvántartás tartalmazta az ellenőrzési jelentésekben tett főbb megállapításokat, javaslatokat, az intézkedési tervek végrehajtását.

4. AZ ÁSZ KORÁBBI ELLENŐRZÉSI JAVASLATAI ALAPJÁN KÉSZÍTETT INTÉZKEDÉSI TERV VÉGREHAJTÁSA, EREDMÉNYESSÉGE

4.1. Az Önkormányzat gazdálkodási rendszerének átfogó ellenőrzése során tett javaslatok végrehajtására tervezett intézkedések megvalósulása

Az ÁSZ az Önkormányzat gazdálkodási rendszerének átfogó ellenőrzését a 2006. évben végezte el, megállapításai alapján 39 szabályszerűségi és hét célszerűségi javaslatot tett. A Képviselő-testület a számvevői jelentésben foglaltakat a 2007. március 7-i ülésén megtárgyalta, és a 26/2007. (III. 7.) számú határozatában jóváhagyta a jegyző által készített – az egyes feladatok elvégzésének határidejét is tartalmazó – intézkedési tervet. Az intézkedési tervben foglaltak határidőre történő végrehajtásának felelőseként a polgármestert és a jegyzőt nevesítették.

A 2006. évi ÁSZ ellenőrzés javaslataiból az intézkedési tervben foglalt határidőre 46% hasznosult, 15% részben valósult meg és 39% nem teljesült. A szabályszerűségi javaslatok 46%-a hasznosult, 15%-a részben valósult meg, 39%-a nem teljesült. A célszerűségi javaslatok közül három (43%) realizálódott, egy (14%) részben teljesült és három (43%) nem valósult meg.

A következő **szabályszerűségi javaslatok valósultak meg:**

- a polgármester a 2008. évi költségvetési koncepciót az Áht. 70. §-ában meghatározott határidőn belül – 2007. november 23-án – a Képviselő-testület elé terjesztette. A Képviselő-testület a költségvetési koncepció alapján – a 180/2007. (XI. 23.) számú határozatában – döntött a költségvetés készítés további munkálatairól;
- az Önkormányzat a 8/2007. (V. 7.) számú rendeletben meghatározta a költségvetés és a zárszámadás előterjesztésekor bemutatandó mérlegek és kimutatások tartalmi követelményeit;

- a 2008. évi költségvetési rendeletben a bevételi előirányzatok között az előző évi pénzmaradvány igénybevételére is képeztek előirányzatot;
- az Önkormányzat negyedévente módosította a 2008. évi költségvetési rendeletet a központi költségvetésből biztosított pótelőirányzatokkal⁴⁶;
- a Polgármesteri hivatal megállapodást kötött a részben önálló gazdálkodási jogkörű intézményekkel, melyben a számviteli rendjének hatályát ezen intézményekre is kiterjesztette. A Képviselő-testület az intézményekkel kötött megállapodásokat a 105/2007. (VI. 27.) számú határozattal jóváhagyta;
- a számviteli politikában meghatározták az Önkormányzat és az intézményei adatait összefoglalóan tartalmazó egyszerűsített éves költségvetési beszámoló összeállítását biztosító egységes követelményeket;
- a Képviselő-testület a 70/2007. (V. 2.) számú határozatában kiegészítette a Polgármesteri hivatal SzMSz-ét a Polgármesteri hivatalra elkészített ellenőrzési nyomvonallal;
- a költségvetési pénzforgalmat érintő, valamint az egyéb gazdasági események adatainak rögzítése a Vhr-ben előírt időpontokban megtörtént;
- az 1995-2001. években megvalósított közműberuházások eredményeként létrejött és az ingatlanok között nyilvántartott vagyont (ívívhálózat, közutak) a 2007. évben átvezették az üzemeltetésre átadott eszközök állományába;
- a vagyongazdálkodási rendeletben foglaltaknak megfelelően a 20 millió Ft értéket meghaladó ingatlanok értékesítésére 2007. november hónapban nyilvános pályázatot hirdettek meg;
- a céljelleggel nyújtott támogatásokra vonatkozóan írásos szerződést kötöttek a támogatott szervezetekkel, és a szerződésekben a számadási kötelezettséget előírták. A támogatott szervezetek a részükre előírt számadási kötelezettséget teljesítették;
- a polgármester intézkedésére a közbeszerzési eljárásokról készített írásbeli összefoglalást az eredményhirdetést követően megküldték az ajánlattevők részére;
- az Önkormányzat az 1/2007. (II. 7.) számú rendeletével módosította az SzMSz-t, és annak keretében rendelkezett arról, hogy a Polgármesteri hivatal milyen módon köteles segíteni a kisebbségi önkormányzatok munkáját;
- az SzMSz-ben foglaltak alapján az Önkormányzat 2007. március hónapban írásos megállapodást kötött a cigány és a német kisebbségi önkormányzattal, és a megállapodásokban rögzítették – egyebek mellett – a kisebbségi önkormányzatok költségvetésének elkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos részletes szabályokat és eljárási rendet;
- a polgármester és a jegyző 2008. január 2-án megállapodást kötött a Kistérségi társulással az SzMSz-ben előírt belső ellenőrzési kötelezettség végrehajtására, melyben rögzítették a belső ellenőrzés eljárási és végrehajtási helyi rendjét és megjelölték a belső ellenőrzési vezető feladatainak ellátásáért felelős személyt;
- a Képviselő-testület jóváhagyta a 2006-2010. évekre szóló gazdasági programot;

⁴⁶ Az Önkormányzat 21/2008. (VI. 30.), 22/2008. (IX. 29.), 24/2008. (XI. 3.) és 6/2009. (III. 2.) számú rendeletével.

- az Önkormányzat irányítása alatt működő intézmények közül a 2007. évben a Tamási Városi Művelődési Központnál valósult meg az akadálymentesítés. A folyamatban lévő intézményi beruházások (iskola átalakítás, szociális ellátó központ kialakítása) keretében sor kerül az akadálymentesítésre is.

A következő **szabályszerűségi javaslatok részben hasznosultak:**

- a polgármester a 2008. évi költségvetési koncepcióhoz csatolta a kisebbségi önkormányzatoknak a költségvetési koncepcióról alkotott véleményét, de nem csatolta – az Ámr. 28. § (3) bekezdésében előírtak ellenére – a Pénzügyi bizottság véleményét⁴⁷;
- a 2008. évi költségvetési rendeletben tájékoztatásul bemutatták a kisebbségi önkormányzatok mérlegeit, de nem készítették el – az Áht. 118. § (1) bekezdés 2. b) pontjának előírását megsértve – a többéves kihatással járó döntések számszerűsítését tartalmazó kimutatást szöveges indoklással együtt;
- az Önkormányzat a 2007. április 4-i ülésén rendelkezett⁴⁸ a vagyongazdálkodási rendeletben foglalt szabályozások kiegészítéséről, és ennek keretében meghatározta a követelésekről való lemondás eseteit és módját, az ingyenes vagyonátadás eseteit, valamint a vagyonértékesítésekhez kapcsolódóan a forgalmi értékbecslés érvényességi idejét, de a Htv. 138. § (1) bekezdés j) pontjában foglaltak ellenére – a jegyző által készített előterjesztés hiányossága miatt – nem alakította ki az értékpapírok vételére vonatkozó szabályokat;
- a nettó 5 millió Ft-ot elérő, illetve azt meghaladó értékű építési beruházásra és vagyonértékesítésre kötött szerződések adatainak közzététele a 2007. évben az Önkormányzat honlapján megtörtént, azonban a jegyző a 2007. évben – az Áht. 15/B. § (1) bekezdésében előírtakat megsértve – nem gondoskodott a szolgáltatás megrendelésre (beruházások lebonyolítói feladatainak ellátására) kötött, nettó 5 millió Ft érték feletti szerződések megnevezésének, tárgyának, értékének, időtartamának, a szerződést kötő felek nevének és az adatok változásának közzétételéről;
- az Önkormányzat az 5/2007. (IV. 9.) számú rendeletével módosította az adórendeletet, és hatályon kívül helyezte azt a szabályozást, mely alapján az adózók az általuk fizetett helyi iparüzési adó legfeljebb 5%-áról rendelkezhetnek, ugyanakkor az Ötv. 10. § (1) bekezdés d) pontjának előírását megsértve az új szabályozással lehetővé tette, hogy az adózók által – az adórendelet mellékletében nevesített szervezetek támogatására – felajánlott adó terhére a polgármester alapítványok támogatásáról is döntsön;
- a 2007. évi zárszámadási rendeletben tájékoztatásul bemutatták a kisebbségi önkormányzatok mérlegeit és a többéves kihatással járó döntések számszerűsítését, azonban az Áht. 118. § (2) bekezdésének előírását megsértve a kimutatásokhoz szöveges indoklást nem készítettek.

A következő **szabályszerűségi javaslatok nem teljesültek:**

- a polgármester a 2008. évi költségvetési rendelet tervezetét – az Áht. 71. § (1) bekezdése előírását megsértve az előírt február 15-i határidő után – 2008. február 19-én terjesztette a

⁴⁷ A polgármester a 2009. évi költségvetési koncepcióhoz csatolta a Pénzügyi bizottság írásos véleményét is.

⁴⁸ Az Önkormányzat 5/2007. (IV. 9.) számú rendelete.

Képviselő-testület elé, és az Ámr. 29. § (9) bekezdésének előírása ellenére az előterjesztéshez nem csatolta a Pénzügyi bizottság véleményét⁴⁹;

- a jegyző – az Ámr. 13/A. § (3) bekezdése b) és i) pontjaiban⁵⁰ előírtak ellenére – nem egészítette ki a Polgármesteri hivatal SzMSz-ét a Polgármesteri hivatal alapító okiratának keltével, számával, a pénzügyi-gazdasági tevékenységet ellátó személyek feladatkörének, munkakörének meghatározásával és a Polgármesteri hivatalhoz rendelt más költségvetési szervek felsorolásával;
- a jegyző – az Ámr. 135. § (2) bekezdésének előírása ellenére – nem rögzítette belső szabályzatban a szakmai teljesítésigazolás módját, így a szakmai teljesítés igazolására kijelölt személyek a kifizetések alapbizonylatait aláírásukkal és dátummal ugyan ellátták, azonban ezen aláírások és a dátum feltüntetése önmagukban nem jelentették a kiadások teljesítésének elrendelése előtti ellenőrzések elvégzésének, illetve a jogosultság, az összszegszerűség, valamint a kötelezettségvállalásokban (szerződésben, megrendelésben, megállapodásban) foglaltak teljesítésének szakmai igazolását. **Felelősség terheli a jegyzőt** a szakmai teljesítésigazolás, mint belső kontroll kiépítésének elmulasztásáért, mivel nem határozta meg belső szabályzatban az Ámr. 135. § (2) bekezdésben előírtak ellenére a szakmai teljesítésigazolás módját, annak ellenére, hogy a pénzügyi irányítási és ellenőrzési rendszer létrehozása az Áht. 121. (1) bekezdése alapján a jegyző kötelezettsége. Az ÁSZ a jegyző felelősségének érvényesítését, megállapítását azért nem kezdeményezte, mivel a jegyző közszolgálati jogviszonya az Önkormányzatnál 2008. december 31-ével megszűnt;
- a polgármester az Ámr. 134. § (2) bekezdésének előírása ellenére nem gondoskodott arról, hogy az írásos kötelezettségvállalásokra minden esetben a jegyző vagy az általa felhatalmazott személy ellenjegyzése után kerüljön sor;
- a kötelezettségvállalások ellenjegyzése során az ellenjegyzők az Ámr. 134. § (9) bekezdés a) pontjában foglaltak ellenére – a kötelezettségvállalásokról vezetett nyilvántartás hiányában – nem győződtek meg a kötelezettségvállalás tárgyával összefüggő kiadási előirányzat rendelkezésre állásáról;
- az érvényesítők, illetve az utalvány ellenjegyzői nem tettek eleget – az Ámr. 135. § (3) és 137. § (3) bekezdéseiben előírt – a munkafolyamatba épített ellenőrzési feladataiknak, mert nem észrevételezték, hogy a szabályozás hiányában nem előírt módon történt a szakmai teljesítés igazolása;
- a Polgármesteri hivatal – az Ámr. 149. § (5) bekezdésének előírása ellenére – írásban nem értesítette az önálló gazdálkodási jogkörrel rendelkező GESZ-t a 2006. évi költségvetési beszámolója elbírálásáról, jóváhagyásáról;
- a belső ellenőrzés keretében – a Kbt. 308. § (2) bekezdésében foglaltak ellenére – a közbeszerzési eljárás lebonyolítását, végrehajtását nem ellenőrizték⁵¹;

⁴⁹ A polgármester a 2009. évi költségvetési rendelet tervezetét az Áht-ban előírt határidőn belül, 2009. február 13-án a Képviselő-testület elé terjesztette, és az előterjesztéshez csatolta a Pénzügyi bizottság véleményét.

⁵⁰ Az előírásokat 2008. december 31-ig az Ámr. 10. § (5) bekezdése tartalmazta.

⁵¹ A 2009. évi belső ellenőrzési terv tartalmazza a közbeszerzések intézményi szabályozottságának és lebonyolításának ellenőrzését, de erre az ÁSZ vizsgálat időpontjáig nem került sor.

- a jegyző a Ber. 5. § (1) bekezdése, 12. § a) és 18. § a) pontja előírásai ellenére nem gondoskodott a belső ellenőrzési kézikönyv, a stratégiai terv és az éves ellenőrzési terv jóváhagyásáról⁵²;
- a jegyző az Áht. 97. § (2) bekezdésében⁵³ foglalt kötelezettségét megsértve – az Ámr. 149. § (2) bekezdésének c) pontjában foglalt rendelkezést figyelmen kívül hagyva – a pénzügyi irányítási és ellenőrzési rendszerek, valamint a belső ellenőrzés működtetéséről szóló, az Ámr. 23. számú melléklete szerinti nyilatkozattételi kötelezettségét elmulasztotta;
- a polgármester – az Ötv. 92. § (10) bekezdésében foglaltakat megsértve – a zárszámadási rendeletervezettel egyidejűleg nem terjesztette a Képviselő-testület elé az Önkormányzat által alapított és fenntartott költségvetési szervek éves ellenőrzési jelentései alapján készített 2007., illetve 2008. évi összefoglaló ellenőrzési jelentéseket;
- az Önkormányzat az Ötv. 8. § (2) bekezdésében foglaltakat megsértve nem határozta meg az ellátandó közszolgáltatások mértékét, az önként vállalt feladatait és azok szervezeti kereteit;
- a jegyző az Ámr. 139. § (1) bekezdésének előírása ellenére az Önkormányzat pénzállománynak alakulásáról a 2007-2009. években nem készített likviditási tervet;
- az Önkormányzatnál 2006-2009 között szinte folyamatosan jelentkezett olyan szállítói tartozás, amely a fizetési határidő lejártát követő 60 napon belül nem került kiegyenlítésre. A Pénzügyi osztály a Képviselő-testület valamennyi ülésére kimutatást készített – a fizetési határidők lejártá szerinti részletezéssel – a szállítók állományáról, melyet a képviselő-testületi ülésekre szóló meghívóhoz mellékeltek. A Képviselő-testület a rendelkezésére bocsátott információk alapján – az adósságrendezési törvény 5. § (1) bekezdésében előírtakat megsértve – a szükséges intézkedéseket nem tette meg, mivel nem hozott határozatot a fizetési kötelezettségek rendezésére, illetve nem hatalmazta fel a polgármestert az adósságrendezési eljárás azonnali kezdeményezésére.

A következő célszerűségi javaslatok hasznosultak:

- a polgármester a Képviselő-testület 2007. március 7-i ülésén tájékoztatta a Képviselő-testületet az ÁSZ ellenőrzés megállapításairól, és jóváhagyásra előterjesztette a jegyző által készített intézkedési tervet;
- a jegyző a pénzkezelési szabályzat 2007. január 1-től hatályos módosításában meghatározta a kisebbségi önkormányzatok napi záró-pénzkészletét, továbbá az eszközök hasznosítási, selejtezési szabályzata 2008. január 1-től hatályos módosításában rögzítette az üzemeltetésre átadott eszközök selejtezésének sajátos szabályait.

A célszerűségi javaslatok közül egy részben valósult meg, mivel

- a polgármester 2007. március-június hónapokban több – a pénzügyi helyzet javítását célzó – határozati javaslatot (ÖNHIKI támogatásra pályázat benyújtása, létszámcsökkentés,

⁵² Az Önkormányzat 2009. évi belső ellenőrzési tervét a Képviselő-testület a 241/2008. (XII. 15.) számú határozatával jóváhagyta.

⁵³ A költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról szóló 2008. évi CV. tv. 44. § (3) bekezdése értelmében 2009. január 1. és december 31. között az Áht. 2008. december 31-én hatályos rendelkezése alkalmazandó.

kötvénykibocsátás) terjesztett a Képviselő-testület elé, de nem kezdeményezte az Önkormányzat által ellátott feladatok mértékére irányuló felülvizsgálat elvégzését.

A következő **célszerűségi javaslatok nem teljesültek**:

- az informatikával kapcsolatos hosszú távú célkitűzéseket is tartalmazó – a 2009-2013. időszakra vonatkozó – informatikai stratégiát, valamint a Polgármesteri hivatal informatikai rendszerének biztonságos üzemeltetését biztosító katasztrófa elhárítási tervét a jegyző – az intézkedési tervben előírt határidőt (2007. május hónap) jelentősen túllépve – 2009. augusztus 1-i hatállyal adta ki;
- a polgármester és a jegyző nem számoltatta be a felhatalmazottakat a kötelezettségvállalási, utalványozási, illetve ellenjegyzési jogkörük gyakorlásáról.

Az Önkormányzat a 2006. évi ÁSZ ellenőrzés javaslatainak kevesebb, mint a felét teljesítette az intézkedési tervben foglalt határidőre. A megtett intézkedések javulást eredményeztek a költségvetés tervezésének, az előirányzatok módosításának szabályszerűségében, a pénzügyi-számviteli feladatellátás, a kisebbségi önkormányzatokkal kapcsolatos feladatok szabályozottságában, valamint a vagyongazdálkodás és a céljellegű támogatások végrehajtásának szabályszerűségében. A szabályszerűségi és a célszerűségi javaslatok egy része nem hasznosult, melyben szerepet játszott az, hogy a polgármester és a jegyző az intézkedési terv végrehajtása során a képviselő-testületi döntést nem igénylő intézkedések meghozatalára nem fordított kellő figyelmet.

4.2. **A zárszámadáshoz kapcsolódó (állami hozzájárulások, támogatások igénylésének és felhasználásának ellenőrzése), valamint a további vizsgálatok esetében a megállapítások, javaslatok alapján tett intézkedések**

Az ÁSZ az Önkormányzatnál a 2007. és a 2008. évben egy-egy vizsgálatot végzett, melyekről a polgármester nem tájékoztatta a Képviselő-testületet. A számvevői jelentésekben foglalt **javaslatok hasznosítására intézkedési terveket nem készítettek**.

Az ÁSZ a 2007. évben a helyi önkormányzatokat a 2006. évben megillető normatív állami hozzájárulások elszámolását ellenőrizte az Önkormányzatnál. Az ellenőrzésről készült számvevői jelentésben **öt szabályszerűségi javaslat** szerepelt, melyek **realizálására nem történt intézkedés**. A jegyző nem intézkedett:

- annak érdekében, hogy a közoktatási intézményeknél betartsák a Közokt. tv. 65. § (3) és 66. § (7)⁵⁴ bekezdésének – a maximális csoport-, illetve osztálylétszámokra vonatkozó – előírásait;
- a normatív állami hozzájárulások igénylésének, felhasználásának és elszámolásának rendszeres ellenőrzésére a Htv. 140. § (1) bekezdés h) pontjában foglalt – a normatív állami hozzájárulásokkal történő elszámolásra vonatkozó – előírás teljesíthetősége érdekében;
- arra, hogy a Gimnáziumban vezessék a 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet 34. § (4) bekezdésében előírtaknak megfelelő jelenléti ívet a felnőtt oktatásban résztvevőkről;

⁵⁴ Számozását 66. § (10) bekezdésre módosította az esélyegyenlőség érvényesülésének közoktatásban történő előmozdítását szolgáló egyes törvények módosításáról szóló 2008. évi XXXI. törvény 8. §-a 2008. július 3-tól.

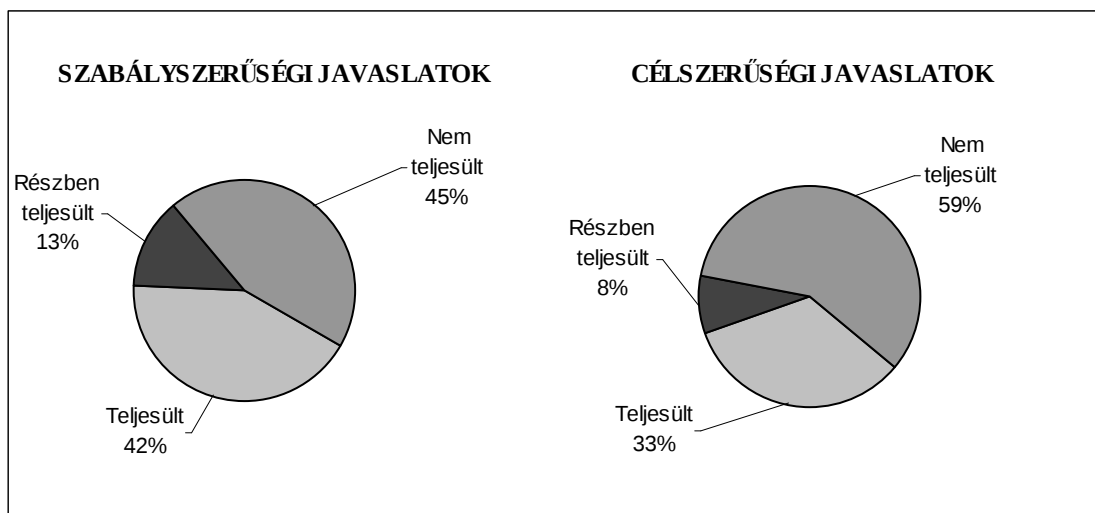
- a 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet 4. számú mellékletében előírt tanügyi nyilvántartások teljes körű, pontos vezetésére az Óvodánál, továbbá a tanulók tartózkodási-, illetve lak-helyváltásának és annak időpontjának rögzítésére a tanügyi nyilvántartásokban az oktatási intézményeknél.

A számvevői jelentésben megfogalmazott **kettő célszerűségi javaslat közül az egyik** javaslat **hasznosítása érdekében intézkedtek**, a másikra nem történt intézkedés. A 2008. évi költségvetési rendeletben előírták az intézmények részére a normatív állami hozzájárulások igénybe vételéhez szükséges nyilvántartások folyamatos és naprakész vezetését. A polgármester nem kezdeményezte, hogy az ÁSZ ellenőrzés tapasztalatait a Képviselő-testület tárgyalja meg.

Az ÁSZ a 2008. évben a helyi önkormányzatok beruházásaihoz és rekonstrukcióihoz nyújtott 2007. évi felhalmozási célú támogatásokat ellenőrizte az Önkormányzatnál. A számvevői jelentésben megfogalmazott **egy szabályszerűségi- és három célszerűségi javaslat realizálására intézkedés nem történt**. A jegyző az ÁSZ szabályszerűségi javaslata ellenére nem intézkedett a Kbt. 308. § (2) bekezdésében foglalt – a közbeszerzési eljárások belső ellenőrzésére irányuló – előírás érvényesítésére. Az ÁSZ célszerűségi javaslatai ellenére a polgármester nem kezdeményezte, hogy az ÁSZ ellenőrzésének tapasztalatait a Képviselő-testület tárgyalja meg, továbbá nem intézkedett annak érdekében, hogy a fejlesztési feladatok műszaki-pénzügyi előkészítése során az abban résztvevők a korábbinál körültekintőbben járnak el. A jegyző nem intézkedett arra vonatkozóan, hogy a beruházások befejezését követően sor kerüljön azok értékelésére.

Az ÁSZ által az Önkormányzat gazdálkodási rendszerének 2006. évi átfogó ellenőrzése, valamint a 2007-2008. években végzett kettő vizsgálat során **tett szabályszerűségi és célszerűségi javaslatok összességében 39%-ban hasznosultak, 12%-ban részben és 49%-ban nem teljesültek**.

A javaslatok hasznosulásának szabályszerűségi és célszerűségi javaslatok szerinti csoportosításban való megoszlását a következő ábra szemlélteti:

Szekszárd, 2009. december „ ”

Dr. Láng Ágnes
számvevő

Péntek László
főtanácsadó

Melléklet: 6 db 13 lap

ZÁRADÉK

A jelentés egy példányát átvettem. Tudomásul veszem, hogy az abban foglalt megállapításokra az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény 25. § (1) bekezdése értelmében nyolc munkanapon belül észrevételt tehetek. Észrevételemet az Állami Számvevőszék Önkormányzati és Területi Ellenőrzési Igazgatóság, Csecserits Imréné főcsoportfőnökhelyettes, vizsgálatvezetőnek címezve, (1052 Budapest, Apáczai Csere János u. 10.) a vizsgálatot végző csoportvezető Péntek László főtanácsadó részére (cím: 7100 Szekszárd, Szent István tér 11-13.) kell megküldenem.

Tamási, 2009. december ” „

Ribányi József
polgármester